

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2011

Ing. Jeny Burdová
Ing. Daniela Chamoutová

Praha 2011

OBSAH

1. Úvodní poznámky	3
2. Nezaměstnanost absolventů škol po nástupu hospodářské krize	5
3. Počty absolventů škol, počty nezaměstnaných absolventů škol, míra nezaměstnanosti absolventů škol	8
3.1. Počty absolventů škol	8
3.2. Celkový počet nezaměstnaných absolventů škol a jeho podíl na celkové nezaměstnanosti v zemi	10
3.3. Počty nezaměstnaných absolventů škol a problém definice absolventa – uchazeče o zaměstnání	14
3.4. Míra nezaměstnanosti absolventů škol	15
4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání	17
4.1. Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol	20
4.2. Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E, H)	21
4.2.1 Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H)	23
4.2.2 Nezaměstnanost absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E).....	26
4.3. Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem a absolventů nástavbového studia (kategorie vzdělání L0/L5).....	28
4.3.1 Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie vzdělání L/0)	30
4.3.2 Nezaměstnanost absolventů nástavbového studia (kategorie vzdělání L/5) ..	32
4.4. Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M)	34
4.5. Nezaměstnanost absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie vzdělání N).....	37
4.6. Nezaměstnanost absolventů magisterského vysokoškolského vzdělání (kategorie vzdělání T).....	39
5. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska profesní skladby	42
6. Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů škol	46
7. Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol v jednotlivých krajích	49
8. Závěr	53
9. Přílohy	57

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2011
Ing. Jeny Burdová, Ing. Daniela Chamoutová

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2011
Korektura: informační středisko odborného vzdělávání

1. Úvodní poznámky

Národní ústav pro vzdělávání (dříve Národní ústav odborného vzdělávání) již mnoho let pravidelně připravuje každoroční zprávu o nezaměstnanosti absolventů středních škol se snahou podávat co nejpřesnější informace o jejím stavu a vývoji. Pozornost je věnována zejména zachycení vývojových řad, možnosti srovnávání nových údajů s předchozími lety a porovnávání situace v jednotlivých kategoriích vzdělání.

Sledování nezaměstnanosti absolventů v letech 1999 až 2004 bylo komplikováno **nerovnoměrným příchodem absolventů na trh práce** v těchto letech vlivem zavedení povinné devítileté školní docházky. Do roku 2004 se do statistik o nezaměstnanosti absolventů rovněž promítal **nejednotný přístup jednotlivých úřadů práce k definici uchazeče o zaměstnání – absolventa**. Úřady práce v průběhu několika let postupně přecházely od původně používané definice odpovídající zákoníku práce k definici vycházející ze zákona o zaměstnanosti. Podle **definice odpovídající zákoníku práce** patřili mezi absolventy – uchazeče o zaměstnání ti uchazeči, jejichž **celková (kumulovaná) doba** zaměstnání v pracovním nebo podobném poměru **nedosáhla** po úspěšném ukončení studia **dvou let** (nezapočítávala se např. mateřská dovolená, pracovní neschopnost, výkon trestu, základní vojenská služba atd.). To znamenalo, že mezi absolventy – uchazeče o zaměstnání bylo zahrnováno mnoho těch, kteří absolvovali školu před více lety, a to tak dlouho, dokud se jim „nepodařilo odpracovat“ dva roky. Podle **definice zákona o zaměstnanosti** (zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů) patří mezi absolventy – uchazeče o zaměstnání pouze ti nezaměstnaní absolventi, u nichž od úspěšného ukončení studia **uplynuly nejvýše dva roky**. Podle této definice vykazovaný počet absolventů – uchazečů o zaměstnání nezanedbatelně nižší.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ze dne 13. května 2004, již **pojem absolvent – uchazeč o zaměstnání nedefinuje**, jsou zde vyčleňováni uchazeči, kterým je potřebné věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání, kam až do roku 2008 spadali absolventi středních škol v rámci kategorie „fyzické osoby do 25 let věku“. Samostatně byli uváděni pouze absolventi vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku. **Po novele zákona** o zaměstnanosti,¹ **která vstoupila v platnost 1. ledna 2009, již absolventi celkově nejsou vnímáni jako riziková skupina, která by měla mít ztížený přechod na trh práce. Zvýšená péče je od ledna věnována pouze mladým lidem do 20 let věku, což odpovídá maximálně době 2 let po ukončení středního vzdělání.**

Ve statistickém sledování jsou nadále ze strany úřadů práce a MPSV vykazovány **počty absolventů škol – uchazečů o zaměstnání**,² a to všichni **do dvou let po ukončení školy**. Ke změně došlo i ve sledování **dlouhodobě nezaměstnaných** uchazečů o zaměstnání (a tedy i absolventů škol), kdy jsou za dlouhodobě nezaměstnané považováni uchazeči o zaměstnání, kteří jsou **v evidenci déle než pět měsíců**. Tím došlo k porušení časové řady v kapitole 6, kde údaje z předchozích let informují o počtech a podílech absolventů nezaměstnaných déle než šest měsíců.

Snaha o získání co nejuvýstižnějšího ukazatele – **míry nezaměstnanosti absolventů** – vedla k rozšíření statistického sledování v této oblasti, tj. k produkci nových dat. Relativně novými daty jsou jednak údaje o počtech absolventů – uchazečů o zaměstnání, kteří **jsou „disponibilní“**,³ a jednak údaje o **počtech „čerstvých“ absolventů – uchazečů o zaměstnání**, tj. absolventů pouze z uplynulého školního roku.

¹ Zákon číslo **382/2008 Sb.** novelizuje od 1. 1. 2009 zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

² Ve všech údajích o počtech absolventů škol – uchazečů o zaměstnání jsou zahrnováni pouze absolventi denní formy vzdělávání.

³ Jde o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do nového zaměstnání. Údaj o disponibilních absolventech zahrnuje absolventy škol, kteří dokončili studium v posledních dvou letech.

V předkládané zprávě je v kapitole 3 problematika monitorování počtu nezaměstnaných absolventů a míry nezaměstnanosti vysvětlena podrobněji. Čtenáře je však nutné předem upozornit na skutečnost, že jako stěžejní údaje byly v této publikaci použity **počty „čerstvých“ absolventů – uchazečů o zaměstnání a hodnoty míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů, tedy absolventů, kteří své studium ukončili převážně v červnu 2010.** Tyto údaje jsou nejkorektnějším vyjádřením o nezaměstnanosti absolventů škol, protože nejsou zkresleny ani rozdílnými definicemi absolventů – uchazečů o zaměstnání, ani situací absolventů po uplynutí jednoho roku.

Studie se soustředí především na nezaměstnanost absolventů středních škol a vyšších odborných škol. Údaje o nezaměstnanosti absolventů vysokých škol jsou zde uváděny pouze okrajově a je nutno je chápat jen jako doplněk.

V kapitole 4 jsou uváděny hodnoty míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů – uchazečů o zaměstnání k 30. dubnu 2011 – podle skupin oborů v rámci jednotlivých kategorií vzdělání. V podrobnějším členění dle jednotlivých oborů vzdělání je míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů k dispozici v Informačním systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA) na www.infoabsolvent.cz, v sekci Absolventi a trh práce, v tématu Zaměstnanost a nezaměstnanost na dynamické stránce **Míra nezaměstnanosti absolventů podle oborů vzdělání.**

I s vědomím, že není v možnostech tohoto materiálu poskytnout interpretaci krajských údajů (k tomu se navrhuje budování Regionálních informačních systémů o absolventech na trhu práce – RISA), se studie v kapitole 7 alespoň částečně zabývá nezaměstnaností absolventů škol v jednotlivých krajích. Stejně jako v loňské publikaci jsou zde **uváděny míry nezaměstnanosti absolventů škol v krajích**, jejichž prostřednictvím jsme se zaměřili na to, jak se absolventi škol jednotlivých krajů (z hlediska vzdělanostní a oborové struktury) uplatňují na trhu práce v celé ČR. V příloze jsou zaznamenány počty absolventů škol v krajích v roce 2010, počty absolventů škol v krajích, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní v celé ČR, a hodnoty míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů škol v krajích v dubnu 2011 podle kategorií vzdělání a skupin oborů vzdělání. Při porovnávání těchto dat mezi kraji je třeba mít na zřeteli, že hodnoty ukazatelů jsou mimo jiné ovlivněny různorodým spektrem krajských specifíků (např. rozdíly mezi kraji v celkové míře nezaměstnanosti znamenají rovněž rozdílné hodnoty míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů). **Podrobnější rozpracování problematiky nezaměstnanosti absolventů v jednotlivých krajích je uvedeno na www.nuov.cz, v sekci „Vzdělávání a trh práce“, pod nadpisem „Vzdělávání a trh práce v krajích ČR“.**

Důsledky novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (platné od 1. 1. 2009) pro absolventy škol:

- **Zvýšená péče** při zprostředkování zaměstnání je poskytována mladým lidem pouze do 20 let věku (dříve do 25, u vysokoškoláků do 2 let od absolvování, nejdéle však do 30 let věku).
- **Doba studia** (soustavné přípravy na budoucí povolání) se již nezapočítává do náhradní doby zaměstnání (do roku 2008 se studium započítávalo jako náhradní doba zaměstnání v délce 6 měsíců).
- Za **dlouhodobě nezaměstnaného** je považován uchazeč o zaměstnání, který je veden v evidenci déle než 5 měsíců (dříve déle než 6 měsíců).
- S uchazečem o zaměstnání, který je veden v evidenci nepřetržitě **déle než 5 měsíců**, vypracovává úřad práce **individuální akční plán** ke zvýšení možnosti uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce. Uchazeč o zaměstnání je povinen poskytnout součinnost úřadu práce při vypracování individuálního akčního plánu, jeho aktualizaci a vyhodnocování v termínech stanovených úřadem práce a plnit podmínky v něm stanovené. Odmítnutí uzavření individuálního akčního plánu nebo jeho neplnění ze strany uchazeče o zaměstnání je důvodem ukončení evidence (sankce 6 měsíců). (Dříve byl individuální akční plán zakotven pouze jako možnost, nyní je s nezaměstnanými evidovanými déle než 5 měsíců vypracováván vždy.)

2. Nezaměstnanost absolventů škol po nástupu hospodářské krize

Nezaměstnanost absolventů škol je výrazně ovlivněna celkovou ekonomickou situací v zemi, celkovou nezaměstnaností, stavem nabídky volných pracovních míst a stavem mezi poptávkou a nabídkou po pracovních silách. Důležitou roli rovněž sehrává vzdělanostní a oborová struktura absolventů škol.

Absolventi vždy tvořili jednu z rizikových skupin ekonomicky aktivních obyvatel, která se hůře uplatňuje na trhu práce.⁴ Vůči ostatním uchazečům o zaměstnání jsou znevýhodněni nedostatkem praxe, chybějícími pracovními návyky a minimem zkušeností. Přesto, že se v posledních letech (před nástupem hospodářské krize a následné recese) jejich situace výrazně zlepšila, byla a stále je míra nezaměstnanosti absolventů škol vyšší než celková míra nezaměstnanosti v ekonomice.

V České republice míra nezaměstnanosti od svého **vrcholu v devadesátých letech** rok od roku postupně **klesala až na téměř zanedbatelnou úroveň v polovině roku 2008**. V nízké míře nezaměstnanosti absolventů, která byla zaznamenána ve statistikách vycházejících z dat k 30. dubnu 2008, se projevil několik let trvající velký zájem zaměstnavatelů o absolventy technických oborů i postupně se zvyšující počet absolventů přecházejících do terciárního vzdělávání. Podniky byly ochotnější k přijímání absolventů, míra nezaměstnanosti absolventů škol se začala přibližovat míře nezaměstnanosti lidí s praxí. Řada firem a oborových svazů si stěžovala na nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, nedostatek absolventů učebních oborů. Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil se stal limitujícím faktorem pro rozvoj řady strojírenských a stavebních firem. Firmy se začaly aktivněji zapojovat do vzdělávacího procesu a řada z nich navázala užší spolupráci se školami (formou organizování praxí pro učně, poskytnutím moderního technického vybavení pro praktický výcvik ve školách, organizováním exkurzí a účastí na dnech otevřených dveří a veletrzích pracovních příležitostí), či přímo podpořila učně v určitých oborech, aby získala potenciální zaměstnance pro doplnění stavu zaměstnanců a náhradu zkušených pracovníků odcházejících do důchodu.

Tento příznivý vývoj se však náhle změnil s nástupem **ekonomické krize**, která měla za následek prudký pokles tempa hospodářského růstu. To se během zimy 2008/9 zpomalilo natolik, že řada firem musela přejít k propouštění zaměstnanců, aby udržela svou pozici na trhu v době počínající ekonomické krize. Úřady práce zaznamenaly prudký nárůst počtu registrovaných nezaměstnaných. Ekonomický zvrat se zřetelně projevil rovněž v počtech nezaměstnaných absolventů, které měly do té doby po dobu šesti let klesající tendenci. **Nástupem ekonomické krize (čili od podzimu 2008) byl pravidelný cyklický vývoj počtu nezaměstnaných absolventů narušen.**

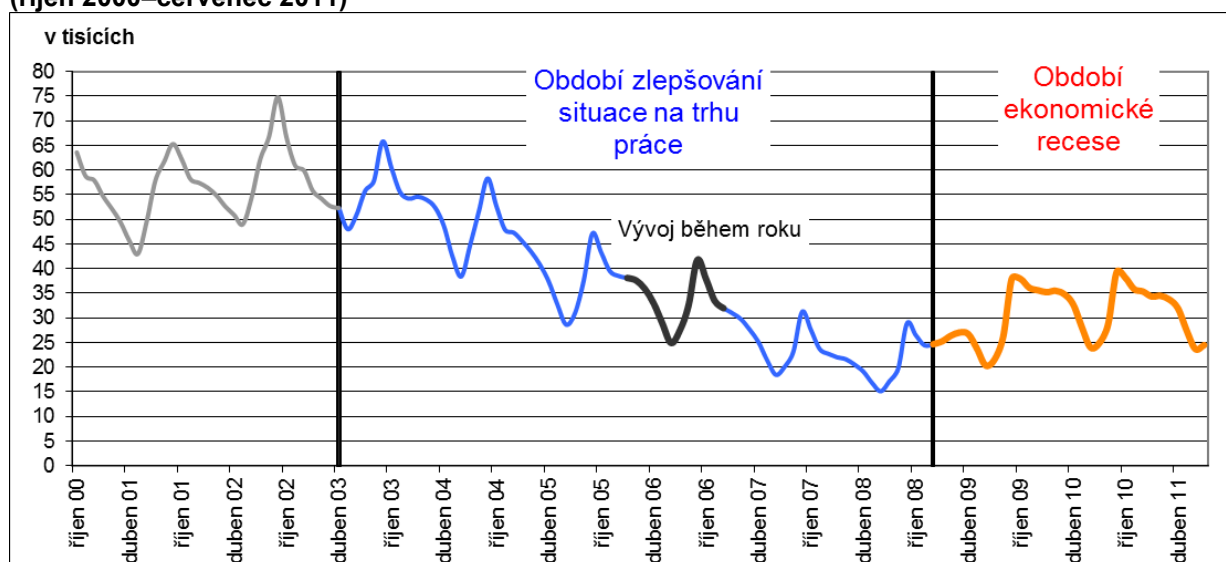
Recesí postižený trh práce nebyl schopen dostatečně rychle absorbovat absolventy z roku 2008. **Do dubna 2009 počet nezaměstnaných absolventů škol místo obvyklého snižování kolísal kolem hodnoty 26 tisíc.** Výrazně větší problémy s nezaměstnaností absolventů následně nastaly po příchodu nové vlny absolventů od **září 2009**, kdy bylo na úřadech práce evidováno již **38 tisíc absolventů škol**. V následujících měsících se počet absolventů snižoval velmi pozvolna a v podstatě ještě **v březnu 2010 bylo evidováno téměř 35 tisíc absolventů.**

Přestože se ekonomika začíná pomalu vzpamatovávat z hospodářské krize, její dopady jsou v hodnotách míry nezaměstnanosti a počtu volných pracovních míst stále patrné. **Průběh absorpce zatím poslední vlny absolventů**, která přibyla v letních měsících roku 2010, je sice stále v porovnání s minulostí velmi pozvolný, ale přesto už **naznačuje příznivější vyhlídky** letošních absolventů, kteří na trh práce přicházejí v létě 2011.

⁴ Novelou zákona o zaměstnanosti (platnou od ledna 2009) jsou do rizikové skupiny nezaměstnaných, kterým je nutné věnovat zvýšenou péči při zprostředkovávání zaměstnání, řazeni pouze mladí lidé do 20 let věku. (Ještě v roce 2008 náležela zvýšená péče všem mladým do 25 let věku a absolventům vysokých škol do 30 let, nejdéle však 2 roky od úspěšného ukončení studia.)

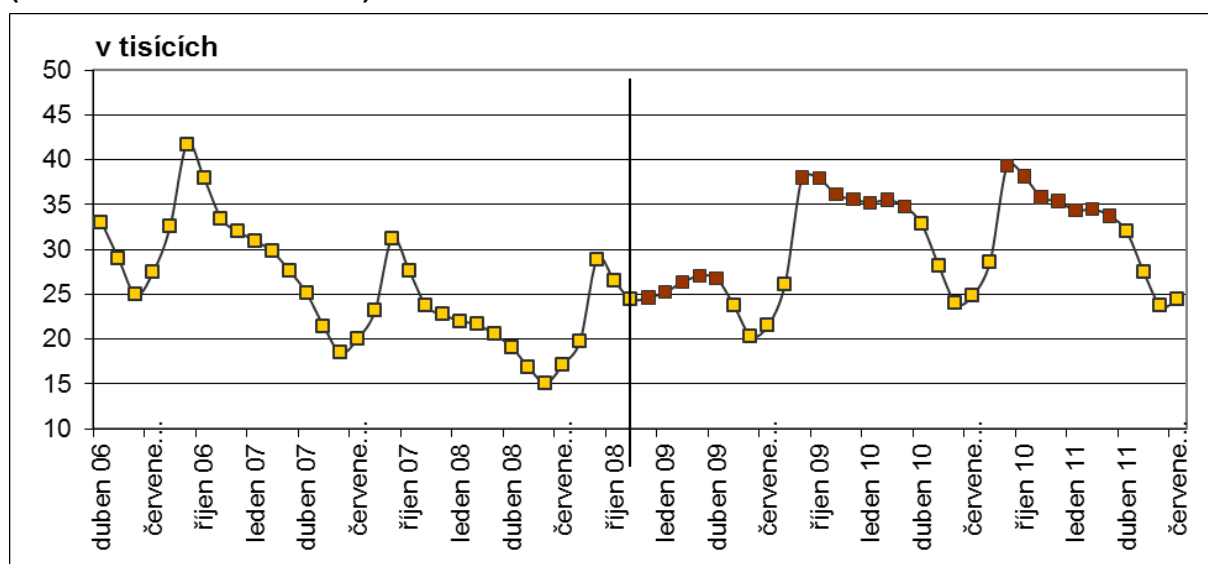
Jednou z otázek, kterou příchod ekonomické krize vyvolal, bylo, jak dalece zkomplikoval přechod absolventů škol na trh práce. Je sice pravdou, že hospodářská krize postihla prakticky všechna odvětví ekonomiky, ale poptávka po pracovnících s technickými znalostmi zůstala a stále existuje i v současnosti. **Řemeslníci, kvalifikovaní dělníci a technici se alespoň v některých regionech uplatňují poměrně dobře.** Při pohledu do budoucna se lze spíše obávat uplatnitelnosti absolventů humanitních a ekonomických oborů. Podniky se netají tím, že při propouštění nejdříve ztenčují administrativu a kvalifikované techniky si drží.

Obrázek 2.1 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (říjen 2000–červenec 2011)

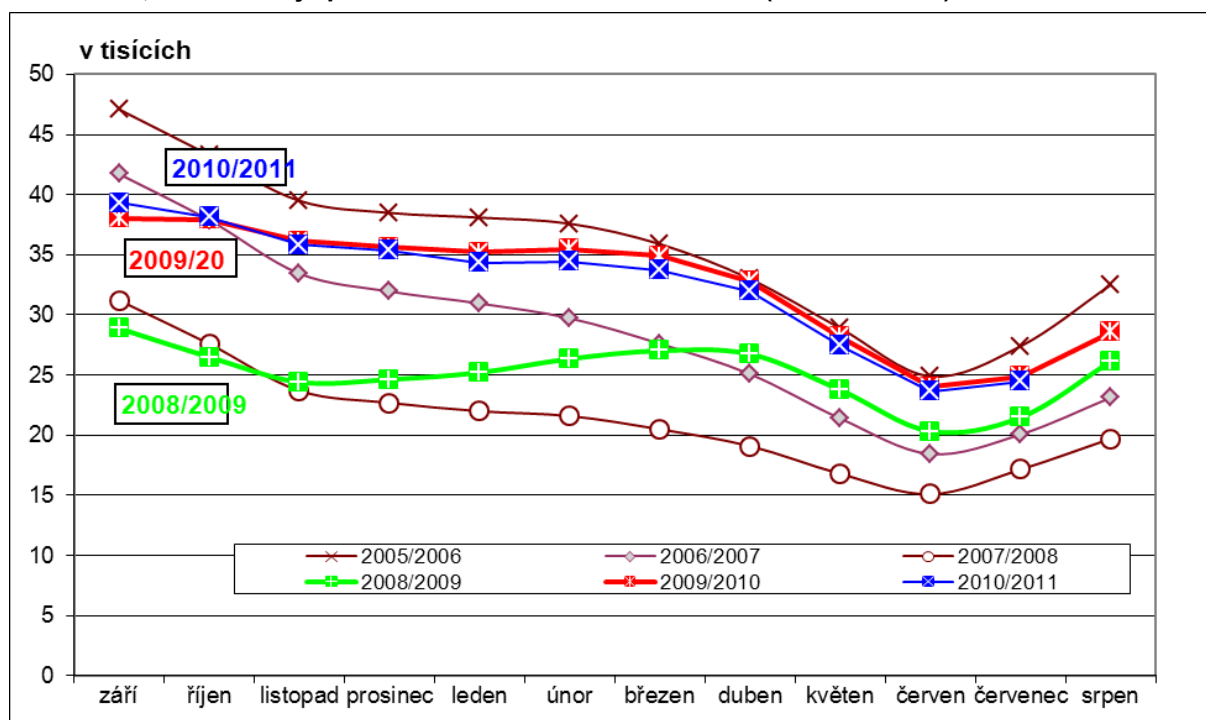
Počty nezaměstnaných absolventů od června do září plynule narůstají (v září jsou nejvyšší) a od září postupně klesají, přičemž v lednu a únoru je pokles mírnější, protože se objevují další absolventi vyšších odborných a vysokých škol.

Obrázek 2.2 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (duben 2006–červenec 2011)

Následující obrázek ještě důkladněji dokresluje závažnost dopadu ekonomické krize na vývoj počtů nezaměstnaných absolventů v rozmezí 4. čtvrtletí 2008 a července 2011. V obrázku jsou pro porovnání odlišnou barvou uvedeny křivky zobrazující tři předcházející roky, které se vyznačovaly zlepšováním situace absolventů na trhu práce. V jednotlivých letech lze pozorovat podobný cyklus poklesu během jara a zvyšování počtu nezaměstnaných absolventů během léta a v září.

Obrázek 2.3 Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých v tisících v letech 2005–2011, znázorněn je průběh v rámci kalendářního roku (září–červenec)

Příchod ekonomické krize potvrdil, že **nelze přizpůsobovat vzdělávací nabídku a směřovat žáky základních škol do konkrétních oborů podle aktuálních potřeb trhu práce** a dle ekonomické situace. Důležité je umožnit žákům studovat obory, o které se sami zajímají a pro něž mají nejlepší předpoklady. V případě přílišné snahy o ovlivnění vzdělanostní struktury z pozice státu striktními omezeními by hrozil problém větší míry neshody mezi vystudovaným oborem vzdělání a skutečně vykonávaným zaměstnáním, který by se projevil nárůstem požadavků na rekvalifikace a tím vyšší potřebou prostředků ze státního rozpočtu. Je zřejmé, že stát nemůže za podnikatelskou sféru rozhodovat a ovlivňovat vzdělanostní strukturu, zejména odborného vzdělávání, neboť potřeba kvalifikované pracovní síly úzce souvisí s jejími podnikatelskými záměry, především dlouhodobými. Doporučení pro vzdělávací politiku, vyplývající z aktuální situace, je v první řadě přizpůsobovat vzdělávací systém tak, aby produkoval absolventy široce uplatnitelné na trhu práce, flexibilní, samostatné, vybavené co nejširším okruhem kompetencí, zejména pak klíčových⁵ (přenositelných), a schopných a ochotných se dále vzdělávat. Dalším doporučením je podpořit možnosti zájemců o zvýšení úrovně dosaženého vzdělání zvětšením prostupnosti vzdělávacího systému, rozšířením přístupu k terciárnímu vzdělávání a podporou celoživotního učení.

Školní příprava může přispět k tomu, aby přechod ze školy do světa práce byl co možná nejplynulejší tím, že školy naváží užší spolupráci se zaměstnavateli v regionu při tvorbě **školních vzdělávacích programů**, budou obsah i formu výuky co nejvíce přibližovat skutečným potřebám zaměstnavatelů a ve větší míře organizovat praxe studentů v reálném pracovním prostředí firem. Čím těsnější bude spolupráce, tím lépe bude moci škola reagovat na potřeby a požadavky místních zaměstnavatelů a vzdělávací systém bude připravovat budoucí absolventy – zaměstnance těchto firem – schopné rychle a efektivně se adaptovat v pracovním prostředí a kvalifikovaně plnit pracovní úkoly. Požadavky samotných zaměstnavatelů⁶ poměrně přesně vyjadřují potřeby trhu práce, přičemž jsou do určité míry

⁵ Mezi klíčové kompetence patří komunikační dovednosti, schopnost práce s informacemi, s výpočetní technikou, jazykové znalosti, ochota učit se a celá řada sociálních kompetencí (schopnost řešit problém, rozhodovat se, nést zodpovědnost, být adaptabilní a flexibilní, schopnost týmové práce a schopnost vést).

⁶ Viz analytické studie dostupné na www.infoabsolvent.cz

odlišné v závislosti na odvětví hospodářství, ve kterém působí, a struktuře pracovních pozic, které nabízejí.

Doporučením pro **zaměstnavatele** je i nadále spolupracovat se školami a podporovat zájem žáků o vstup do technických oborů vzdělání i v období recese, kdy poptávka firem po absolventech škol není natolik akutní, jako byla v předchozích letech. Předpokládaný demografický vývoj naznačuje, že počty žáků devátých tříd základních škol se budou snižovat i nadále a v období opětovného oživení ekonomiky by mohly být problémy s nedostatkem absolventů středních škol závažnější než v roce 2008.

3. Počty absolventů škol, počty nezaměstnaných absolventů škol, míra nezaměstnanosti absolventů škol

K pochopení problematiky nezaměstnanosti absolventů škol a jejího monitorování je třeba se seznámit se základními pojmy a faktory, které s tímto tématem neodmyslitelně souvisejí. V rámci této kapitoly je proto věnována pozornost ukazatelům nezaměstnanosti absolventů škol a faktorům, které nezaměstnanost absolventů škol ovlivňují.

Počty absolventů škol

Počty absolventů škol jsou vykazovány ve statistických výkazech zpracovávaných Ústavem pro informace ve vzdělávání, přičemž sběr údajů se provádí každoročně na podzim. Vývoj počtů absolventů ovlivňuje jak počty nezaměstnaných absolventů, tak následně i míry nezaměstnanosti absolventů.

Následující graf poskytuje přehled o počtech absolventů jednotlivých kategorií vzdělání v letech 1999 až 2010. Zavedení povinné devítileté školní docházky se projevilo v poklesu absolutního počtu absolventů oborů středního vzdělání s výučním listem v roce 1999, absolventů oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou v roce 2000 a absolventů nástavbového studia v roce 2001. V letech 2003 a 2004 se tento pokles týkal absolventů vyššího odborného vzdělání.

Úbytek absolventů středního vzdělání s výučním listem v letech 1998 až 2000 souvisel především s útlumem některých odvětví primárního a sekundárního sektoru (hornictví, hutnictví, průmysl a zemědělství) a postupným rozvojem sektoru služeb. Vzhledem k dostatku kvalifikovaných pracovních sil se v tomto období projevoval také nižší zájem o absolventy středního vzdělání s výučním listem.

Počty absolventů středního vzdělání s výučním listem po roce 2000 nedosahují počtů obvyklých v devadesátých letech minulého století. Kromě klesajících počtů dětí v populačních ročnících a restrukturalizace některých odvětví se v úbytku absolventů oborů středního vzdělání s výučním listem promítl i rostoucí zájem o vzdělání v oborech s maturitní zkouškou. Při celkově nižším počtu žáků a následně absolventů středního vzdělání je patrný nárůst podílu žáků (resp. absolventů) středního vzdělání s maturitní zkouškou, a to zejména gymnaziálního vzdělání, ekonomických oborů a oborů v oblasti služeb.

Z grafu je patrné, že do roku 2003 byly nejvyšší počty absolventů zaznamenávány u absolventů oborů středního vzdělání s výučním listem. V následujících letech snižující se počet těchto absolventů a naopak zvyšující se počet absolventů oborů středního odborného

Kaloušková, P. - Štastnová, P. - Úlovcová, H. - Vojtěch, J.: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů pro vstup na trh práce

Kaloušková, P.: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v terciární sféře

Kaloušková, P.: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v kvartérním sektoru

Kaloušková, P. - Vojtěch, J.: Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – souhrnný pohled

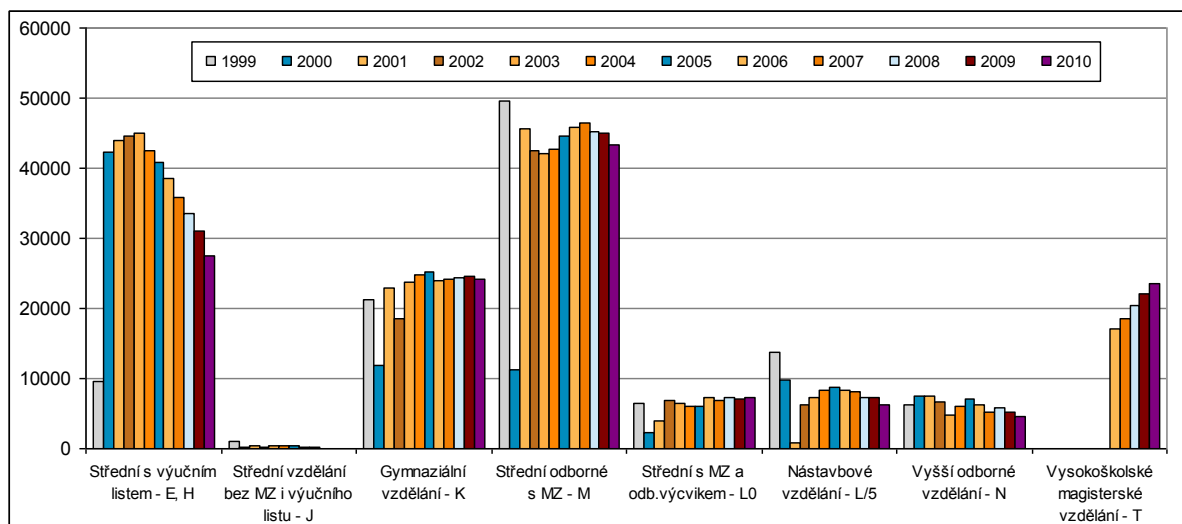
Štastnová, P. - Kaloušková, P. - Úlovcová, H. - Vojtěch, J.: Potřeby zaměstnavatelů z pohledu analýzy inzertní nabídky zaměstnání a názorů pracovníků personálních agentur

vzdělání s maturitou vedl postupně ke změně ve struktuře absolventů středních škol. Od roku 2004 jsou vykazovány nejvyšší počty absolventů u oborů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou.

V roce 2010 ukončilo denní studium celkem 108 668 absolventů středních škol. Největší počet představovali absolventi **oborů středního odborného vzdělání s maturitou** (43 372). S téměř šestnáctitisícovým odstupem následovali absolventi oborů středního vzdělání s výučním listem (27 558). Třetí nejpočetnější skupinu představovali absolventi gymnázií (24 198); dále pak následovali absolventi oborů nástavbového studia (6 253), absolventi oborů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem (7 241) a absolventi vyšších odborných škol – bez konzervatoří (4 663). Tradičně nejnižší byl počet absolventů středního vzdělání bez maturity i výučního listu (46).

Počet absolventů sekundární úrovně vzdělání byl v roce 2010 téměř o pět a půl tisíc nižší než v roce předchozím (pokles o 5 %). Snížení počtu absolventů (o 11,3 %) bylo nejmarkantnější u středního vzdělání s výučním listem, kde se jednalo o 3 524 absolventů. Počty absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou se de facto nezměnily.

Obrázek 3.1 Přehled o počtech absolventů středních, vyšších odborných a vysokých škol

Tabulka 3.1 Počty absolventů škol 1999–2010

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Střední s výučním listem - E, H	9 501	42 261	43 870	44 483	45 048	42 421	40 752	38 559	35 802	33 547	31 082	27 558
Střední vzdělání bez MZ i výučního listu - J	1 035	219	386	265	429	322	340	205	112	63	57	46
Gymnaziální vzdělání - K	21 156	11 884	22 900	18 527	23 659	24 694	25 309	24 001	24 193	24 284	24 499	24 198
Střední odborné s MZ - M	49 613	11 267	45 537	42 428	41 987	42 687	44 581	45 872	46 511	45 298	44 980	43 372
Střední s MZ a odb. výcvikem - LO	6 439	2 192	3 885	6 792	6 420	5 962	6 008	7 200	6 933	7 367	7 161	7 241
CELKEM	87 744	67 823	116 578	112 495	117 543	116 086	116 990	115 837	113 551	110 559	107 779	102 415
Nástavbové vzdělání - L/5	13 814	9 741	799	6 316	7 272	8 332	8 790	8 306	8 142	7 369	7 266	6 253
Vyšší odborné vzdělání - N	6 159	7 460	7 547	6 572	4 701	6 075	7 025	6 338	5 310	5 774	5 186	4 663
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T								17 176	18 642	20 425	22 055	23 570

Počty absolventů kategorie N nezahrnují absolventy konzervatoří.

Celkové počty absolventů vysokých škol rok od roku narůstají. Počet absolventů bakalářských oborů v roce 2010 překročil hranici 33 tisíc. Vzhledem k tomu, že v posledních letech značná část absolventů bakalářských studijních programů pokračuje v navazujícím

magisterském studiu, bylo by zavádějící pokračovat v časové řadě z minulých ročníků této studie a uvádět v grafu souhrnný údaj o počtu absolventů všech kategorií vysokoškolského vzdělávání (R, T, V).⁷ V loňském roce tedy došlo ke změně metodiky výpočtu a tato zpráva se soustředí pouze na situaci absolventů magisterských oborů (a to jak magisterského pětiletého studia, tak magisterského navazujícího studia), po odečtení absolventů zapsaných do doktorského studia. Touto metodou byla časová řada přepočtena zpětně až do roku 2006. V roce 2010 dokončilo magisterské studium 23 570 absolventů (což znamená meziroční nárůst zhruba o patnáct set absolventů).

Celkový počet nezaměstnaných absolventů škol a jeho podíl na celkové nezaměstnanosti v zemi

Počty nezaměstnaných absolventů jsou dlouhodobě sledovány úřady práce a vykazovány MPSV vždy k 30. září a k 30. dubnu příslušného roku. Hodnoty ze září jsou vždy vyšší, protože v této době dochází ke kumulaci nezaměstnaných absolventů. Hodnoty z dubna lépe zachycují situaci absolventů na trhu práce, neboť představují určitý rovnovážný stav, kdy v průběhu několika předchozích měsíců již došlo k absorpci absolventů z června předchozího roku trhem práce.

V kapitole 3.2 této studie jsou používány celkové počty nezaměstnaných absolventů škol, zjišťované MPSV pro statistické účely. Jedná se o absolventy, kteří úspěšně ukončili studium v posledních dvou letech předcházejících okamžiku zjišťování.

Celkový počet nezaměstnaných absolventů (a rovněž i podíl počtu nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti) a jeho vývoj je ovlivněn řadou faktorů:

- **Úrovní celkové nezaměstnanosti**, kdy absolventi škol jsou nepříznivým vývojem na trhu práce ohrožováni nezaměstnaností více než ostatní pracovníci a kdy rostoucí celková nezaměstnanost vede k rostoucí nezaměstnanosti absolventů, přičemž její úroveň je vždy vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti.
- **Cyklem školního roku**, kdy se počet absolventů hledajících práci každoročně začne zvyšovat v červnu s koncem školního roku. Svého maxima dosahuje v září, od října se postupně opět snižuje a minimální hodnoty dosahuje v dubnu a květnu.
- **Požadavkem několikaleté praxe** ze strany zaměstnavatelů. Na rozdíl od ostatních absolventů škol na trhu práce nedisponují dostatečnými praktickými zkušenostmi.
- V některých případech i **nesprávnou volbou další vzdělávací cesty absolventů základní škol, způsobenou nesprávným odhadem budoucí situace na trhu práce, nebo náhlým obratem v hospodářském vývoji zvoleného odvětví nebo oboru činnosti**.

Počty nezaměstnaných absolventů lze sledovat nejen celkově, ale i v závislosti na úrovni vzdělání, kterou jednotliví nezaměstnaní dosáhli.

Školský zákon⁸ člení střední vzdělávání pouze podle dosahovaných stupňů vzdělání do tří kategorií (viz § 58 školského zákona): střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Pro podrobnější sledování vývoje počtu absolventů a především pro hlubší analýzu úspěšnosti přechodu absolventů škol na trh práce je vhodnější členění podle kategorií dříve platné soustavy KKOV. Tyto kategorie lépe rozčleňují absolventy z hlediska připravenosti pro uplatnění na trhu práce.

Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol v členění podle kategorie vzdělání lze sledovat na obrázku 3.2. V tabulce 3.2 jsou konkrétní hodnoty uvedeny v časové řadě od

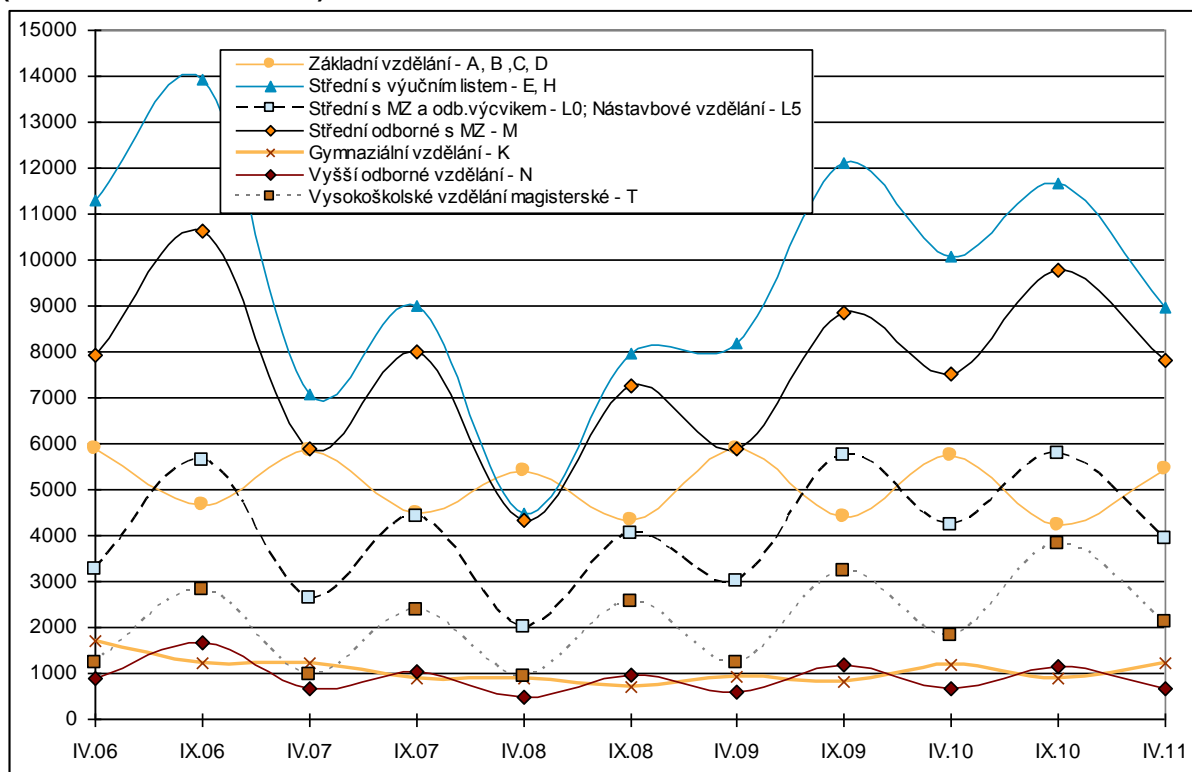
⁷ Kategorie vzdělání R - bakalářské studium, kategorie vzdělání T - magisterské a navazující magisterské studium, kategorie vzdělání V - doktorské studium.

⁸ Zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), účinný od 1. ledna 2005.

září 2000. Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou jsou zde rozděleni do tří skupin, a to na:

1. absolventy středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem a absolventy nástavbového studia (kategorie L0/L5),
2. absolventy středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M),
3. absolventy gymnázií (kategorie K).

Obrázek 3.2 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2006–duben 2011)

Z obrázku je zřejmé, že pravidelné kolísání v závislosti na průběhu školního roku se projevuje téměř ve všech kategoriích vzdělání. Za pozornost stojí obrácený cyklus u absolventů se základní úrovní vzdělání, který způsobují předčasné odchody ze středního vzdělávání, kdy převažující část žáků toto vzdělání opouští až po ukončení prvního pololetí. Výrazně menší kolísání je patrné u absolventů vyššího odborného vzdělání, které je způsobeno dvojnásobnou délkou vzdělávání v závislosti na studovaném oboru (3 nebo 3,5 roku). U absolventů gymnázií se kolísání neprojevuje, což je zřejmě způsobeno tím, že jen část z nich vstupuje na trh práce bezprostředně po absolvování a část až v průběhu roku po předčasném odchodu z terciárního vzdělávání.

Výrazným jevem let 2003–2008 byl značný pokles počtu nezaměstnaných absolventů. Tento vývoj je zřetelný zejména v zářijových hodnotách. (Zářijové počty nezaměstnaných absolventů jsou na křivce počtu nezaměstnaných absolventů lokálními maximy – kvůli postupnému narůstání počtu zaregistrovaných nezaměstnaných červnových absolventů v průběhu letních měsíců na úřadech práce.) Od září 2003 do září 2008 se jejich počet snížil o 36 900, což představuje pokles na méně než poloviční hodnotu (z původních 65 800 v září 2003 na 28 900 v září 2008).⁹

⁹ Grafické znázornění počtu nezaměstnaných absolventů škol a jejich zářijových hodnot je zachyceno na obrázku 3.2. Konkrétní hodnoty pro jednotlivé měsíce let 2004–2011 jsou uvedeny v tabulce 3.3.

Tabulka 3.2 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů škol podle úrovně dosaženého vzdělání (září 2000–duben 2011), pololetní statistiky nezaměstnanosti absolventů

	IV.01	IV.02	IV.03	IV.04	IV.05	IV.06	IV.07	IV.08	IV.09	IV.10	IV.11
Základní vzdělání - A, B, C, D	6 252	6 886	7 064	7 050	6 275	5 882	5 867	5 407	5 871	5 742	5 458
Střední s výučním listem - E, H	16 954	20 470	20 014	18 746	13 732	11 296	7 074	4 463	8 178	10 073	8 970
Střední s MZ a odb. výcvikem - L0; Nástavbové vzdělání - L5	6 108	4 234	4 446	5 120	3 783	3 270	2 624	1 982	3 010	4 236	3 944
Střední odborné s MZ - M	9 666	11 810	13 121	11 208	8 538	7 928	5 877	4 349	5 902	7 514	7 823
Gymnaziální vzdělání - K	2 940	3 327	2 607	2 223	1 865	1 699	1 216	902	913	1 189	1 222
Vyšší odborné vzdělání - N	1 153	1 561	1 573	1 131	953	897	676	463	585	679	676
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T						1 235	977	914	1 229	1 832	2 124
	IX.00	IX.01	IX.02	IX.03	IX.04	IX.05	IX.06	IX.07	IX.08	IX.09	IX.10
Základní vzdělání - A, B, C, D	5 430	5 571	5 821	5 796	5 449	4 877	4 673	4 487	4 320	4 389	4 204
Střední s výučním listem - E, H	27 047	27 265	30 131	26 368	22 074	16 780	13 930	8 988	7 962	12 128	11 652
Střední s MZ a odb. výcvikem - L0; Nástavbové vzdělání - L5	11 290	5 953	7 674	7 622	7 159	5 836	5 640	4 412	4 037	5 732	5 791
Střední odborné s MZ - M	16 054	17 670	19 631	16 268	14 165	12 079	10 635	7 992	7 124	8 859	9 770
Gymnaziální vzdělání - K	3 674	3 265	2 949	2 155	2 020	1 436	1 204	884	700	801	879
Vyšší odborné vzdělání - N	2 221	2 467	2 574	1 867	2 042	1 964	1 658	1 055	955	1 191	1 156
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T							2 832	2 358	2 572	3 207	3 831

Pozn.: Jde o všechny evidované absolventy – uchazeče o zaměstnání.

Pramen: Portál MPSV, pololetní statistiky nezaměstnanosti absolventů.

Na snižování nezaměstnanosti absolventů v letech 2003–2008 měla vliv především zlepšující se ekonomická situace ČR. Tempo růstu HDP České republiky bylo stabilní a v porovnání s vyspělými členskými státy Evropské unie i velmi rychlé (zhruba dvojnásobné oproti průměru EU 15). Vznikaly desetitisíce nových pracovních míst, především ve zpracovatelském průmyslu, díky přílivu zahraničních investic. Značný podíl na statistickém snižování počtu nezaměstnaných absolventů měly rovněž: **změna metodiky** jejich sledování (změna definice absolventa – uchazeče o zaměstnání¹⁰) a **legislativní změna v nároku na podporu v nezaměstnanosti u absolventa**,¹¹ vliv mělo i **zrušení základní vojenské služby**. Dalším příznivým jevem bylo **rozšíření nabídky terciárního vzdělávání**, díky němuž absolventi mají v posledních letech více možností pokračovat ve vzdělávání.

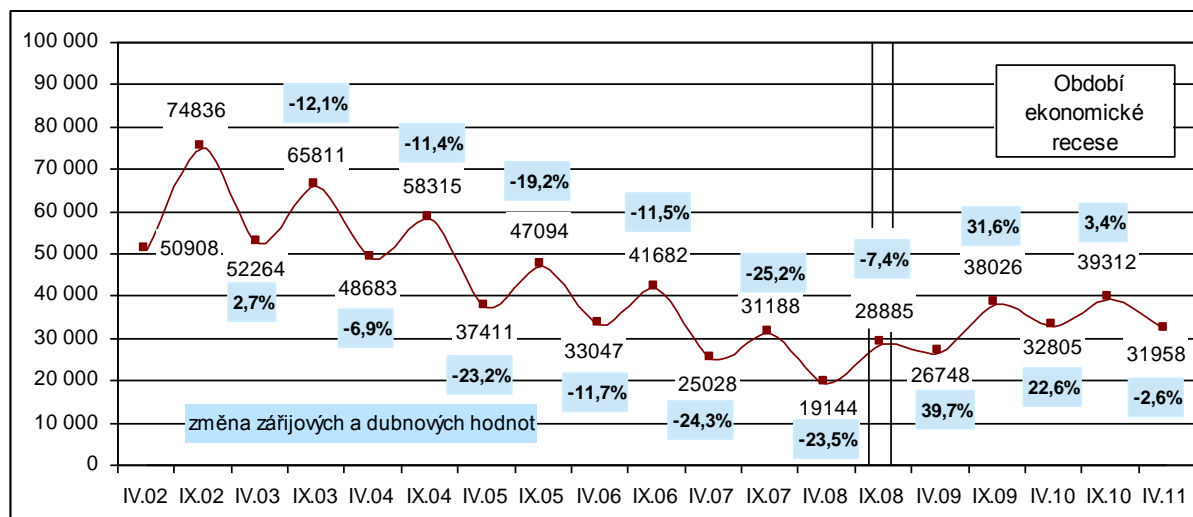
Na podzim 2008 hospodářská krize a následná recese vážně omezila zájem zaměstnavatelů o absolventy škol, zejména o absolventy středního vzdělání s výučním listem, který byl v době vrcholící prosperity přímo enormní. Dalším doprovodným jevem byl výrazný pokles nabídky volných míst, který šance absolventů na získání pracovního uplatnění ještě snížil. Od konce roku 2008 do dubna 2009 počet nezaměstnaných absolventů škol místo obvyklého snižování kolísal kolem hodnoty 26 tisíc. Výrazně větší problémy s nezaměstnaností absolventů nastaly od září 2009, kdy bylo na úřadech práce evidováno již 38 026 absolventů škol. V následujících měsících se počet absolventů snižoval velmi pozvolna. V dubnu 2010 počet nezaměstnaných absolventů činil 32 805, pro které bylo na úřadech práce evidováno pouze 4 537 volných pracovních míst. V dubnu 2011 se počet nezaměstnaných absolventů meziročně mírně snížil (o 847 absolventů) na 31 958, pro které bylo na úřadech práce evidováno 5 545 volných pracovních míst (o 1008 více).

Z posledních statistických údajů vyplývá, že postavení absolventů na trhu práce se začíná pozvolna zlepšovat. **Průběh absorpce zatím poslední vlny absolventů (v roce 2010) je sice stále v porovnání s minulostí velmi pozvolný, ale přesto už naznačuje příznivější vyhlídky.** V září 2011, kdy se tradičně zvýší počet nezaměstnaných absolventů v důsledku příchodu čerstvých absolventů z června 2011, lze proto předpokládat, že se situace bude vyvíjet o trochu příznivěji.

¹⁰ Tento faktor ovlivňoval počty nezaměstnaných absolventů do roku 2005.

¹¹ Podpora může být přiznána pouze uchazečům o zaměstnání, kteří v posledních třech letech vykonávali zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost alespoň 6 měsíců, tzn. že absolventi ztratili automatický nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Obrázek 3.3 Změna počtu nezaměstnaných absolventů¹² (duben 2002–duben 2011)

Průměrný podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti měl od roku 1999 do roku 2007 **klesající tendenci**. V roce 2000 se absolventi podíleli na celkové nezaměstnanosti v průměru 13,5 %, v roce 2003 10,6 % a v roce 2007 již pouhými 6,5 %. **V letech 2008 a 2009** byly podíly absolventů na celkovém počtu nezaměstnaných sice stále nízké a **nezvyšovaly se, příp. i mírně klesly** (v průměru se jednalo o 6,6 % a 6,0 %), počty nezaměstnaných absolventů škol však od listopadu 2008 meziročně rostly. Tato situace nastala díky tomu, že počet nezaměstnaných všech ekonomicky aktivních obyvatel rostl rychleji než počet nezaměstnaných absolventů škol. Změna trendu nastává **v březnu – říjnu 2010**, kdy podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti **začíná meziročně stoupat**.¹³ **V první polovině roku 2011** průměrný podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti vykazuje **meziroční nárůst o pouhý 0,1 procentní bod**.

Následující tabulka a obrázek ukazují vývoj hodnot podílu absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti (v procentech) v posledních takřka sedmi letech, zřejmé jsou i cyklické výkyvy v počtu nezaměstnaných absolventů (počty jsou udávány v tisících) a jejich odraz v hodnotách podílů.

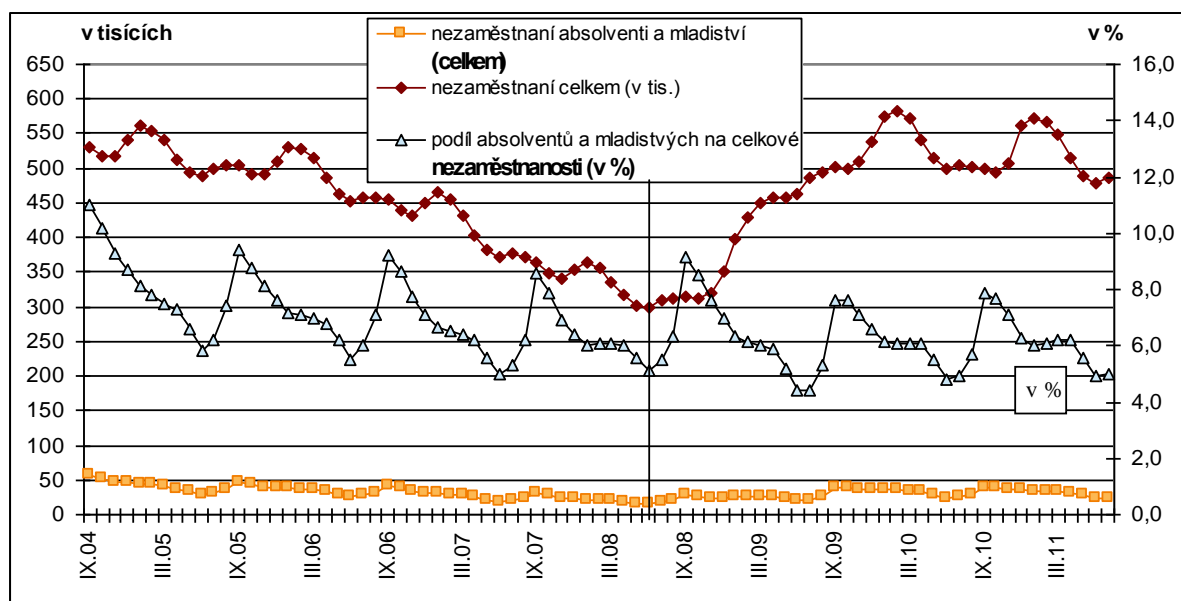
Tabulka 3.3 Počet nezaměstnaných absolventů včetně mladistvých (v tis.) a podíl absolventů na celkové nezaměstnanosti (v %) v jednotlivých měsících let 2004–2011

	Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých (v tisících)								Podíl absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti (v %)							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
leden	54,6	45,5	38,1	31,0	22,0	25,2	35,2	34,3	9,6	8,1	7,2	6,7	6,0	6,3	6,1	6,0
únor	54,0	43,4	37,6	29,7	21,6	26,4	35,5	34,5	9,5	7,8	7,1	6,5	6,1	6,1	6,1	6,1
březen	52,4	40,8	35,9	27,6	20,5	27,0	34,9	33,8	9,4	7,5	7,0	6,4	6,1	6,0	6,1	6,2
duben	48,7	37,4	33,0	25,1	19,1	26,7	32,8	32,0	9,1	7,3	6,8	6,2	6,0	5,9	6,1	6,2
květen	42,4	32,7	28,9	21,4	16,8	23,8	28,2	27,5	8,1	6,6	6,2	5,6	5,6	5,2	5,5	5,6
červen	38,4	28,6	24,9	18,4	15,1	20,3	24,0	23,7	7,4	5,8	5,5	5,0	5,1	4,4	4,8	4,9
červenec	44,7	30,9	27,4	20,1	17,2	21,5	24,9	24,5	8,4	6,2	6,0	5,3	5,5	4,4	4,9	5,0
srpen	51,5	37,5	32,5	23,1	19,7	26,1	28,6		9,6	7,4	7,1	6,2	6,3	5,3	5,7	
září	58,3	47,1	41,7	31,2	28,9	38,0	39,3		11,0	9,4	9,2	8,6	9,2	7,6	7,9	
říjen	52,8	43,3	37,9	27,6	26,5	38,0	38,1		10,2	8,8	8,6	7,9	8,5	7,6	7,7	
listopad	47,9	39,5	33,4	23,7	24,4	36,1	35,8		9,3	8,1	7,7	6,9	7,6	7,1	7,1	
prosinec	47,3	38,5	32,0	22,7	24,6	35,6	35,4		8,7	7,6	7,1	6,4	7,0	6,6	6,3	
Průměr za celý rok	49,4	38,8	33,6	25,1	21,4	28,7	32,7		9,2	7,6	7,1	6,5	6,6	6,0	6,2	

¹² Jedná se o absolventy dle definice používané MPSV pro účely statistického vykazování. Za absolventy jsou považováni ti, kteří úspěšně ukončili studium v posledních dvou letech předcházejících okamžiku zjišťování. (Bez rozlišení kategorie vzdělání.)

¹³ Ve stejný okamžik se rovněž poprvé od listopadu 2008 snižuje počet všech ekonomicky aktivních obyvatel. Počty nezaměstnaných absolventů však nadále meziročně stoupají.

Obrázek 3.4 Vývoj počtu nezaměstnaných absolventů, nezaměstnaných celkem a podílu absolventů na celkové nezaměstnanosti (říjen 2004–červenec 2011)

Počty nezaměstnaných absolventů škol a problém definice absolventa – uchazeče o zaměstnání

V současné době MPSV monitoruje tři ukazatele počtu nezaměstnaných absolventů.

1. „Všichni evidovaní absolventi – uchazeči o zaměstnání“

Do roku 2004 byl tento ukazatel ovlivněn nejednotným přístupem úřadů práce k definici uchazeče o zaměstnání – absolventa. Jednotlivé úřady práce přecházely postupně od dříve používané definice (vycházející ze zákoníku práce) k novější (vycházející ze zákona o zaměstnanosti).¹⁴ Od roku 2005 je přístup úřadů práce sjednocen.

Mezi „absolventy – uchazeče o zaměstnání“ podle definice nyní používané MPSV **pouze pro statistické účely** patří uchazeči o zaměstnání – fyzické osoby do 25 let věku, kteří mají nejvýše dva roky od ukončení školy, absolventi vysokých škol pak nejdéle do 30 let věku.

2. „Disponibilní“ nezaměstnaní absolventi

Zkušenosti ze zpracovávání dat o nezaměstnanosti absolventů získávaných na základě výše uvedených skutečností vedly od roku 2000 k produkci nových dat – počtu disponibilních nezaměstnaných absolventů a počtu nezaměstnaných „čerstvých“ absolventů (viz níže). Počet disponibilních nezaměstnaných absolventů představuje počty „všech absolventů – uchazečů o zaměstnání“ očištěné o ty, kteří nemohou ihned nastoupit do zaměstnání.¹⁵

3. Nezaměstnaní „čerství“ absolventi

Nutnost korektnějšího porovnání míry nezaměstnanosti absolventů vedla k používání údajů zahrnujících nezaměstnané „čerstvé“ absolventy, mezi které patří pouze ti, kteří

¹⁴ Je třeba upozornit, že při analýze těchto dat („všichni evidovaní absolventi – uchazeči o zaměstnání“, a to platí i pro „disponibilní“ nezaměstnané absolventy) a jejich časových řad je nutné s tímto faktorem počítat. Přechod úřadů práce na novější definici se totiž až do roku 2005 do určité míry podílel na poklesu počtu nezaměstnaných absolventů a stejně tak i na poklesu počtu absolventů dlouhodobě nezaměstnaných.

¹⁵ Jde o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za disponibilní se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytováno hmotné zabezpečení po dobu mateřské dovolené.

úspěšně ukončili školu v období od 1. května předcházejícího roku do 30. dubna roku zjišťování. Tyto počty nezaměstnaných absolventů nebyly ani v letech 2001 až 2004 zatíženy nejednotným přístupem úřadů práce v definici absolventa.

V následujících třech tabulkách jsou pro možnost porovnání zaznamenány všechny tři uvedené ukazatele podle kategorií vzdělání (dubnové hodnoty). Pro roky 2008 až 2011 jsou počty absolventů oborů kategorie L0 a L5 uváděny zvlášť.

Tabulka 3.4 Počet všech evidovaných nezaměstnaných absolventů

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Střední s výučním listem - E, H	20 470	20 014	18 746	13 732	11 296	7 074	4 463	8 178	10 073	8 970
Střední s MZ a odb.výcvikem - L0; Nástavbové vzdělání - L5	4 234	4 446	5 120	3 783	3 270	2 624	875	1 354	1 841	1 897
							1 104	1 656	2 395	2 047
Střední odborné s MZ - M	11 810	13 121	11 208	8 538	7 928	5 877	4 349	5 902	7 514	7 823
Gymnaziální vzdělání - K	3 327	2 607	2 223	1 865	1 699	1 216	902	913	1 189	1 222
Vyšší odborné vzdělání - N	1 561	1 573	1 131	953	897	676	463	585	679	676
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T						977	914	1 229	1 832	2 124

Tabulka 3.5 Počet disponibilních nezaměstnaných absolventů

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Střední s výučním listem - E, H	17 132	17 266	17 149	12 962	10 735	6 533	4 132	8 014	9 811	8 726
Střední s MZ a odb.výcvikem - L0; Nástavbové vzdělání - L5	3 535	3 413	4 454	3 459	2 972	2 284	795	1 307	1 766	1 840
							977	1 602	2 274	1 964
Střední odborné s MZ - M	9 972	11 511	10 417	7 514	7 063	5 072	3 892	5 673	7 135	7 503
Gymnaziální vzdělání - K	3 175	2 500	2 186	1 671	1 544	1 093	837	890	1 142	1 181
Vyšší odborné vzdělání - N	1 278	1 320	1 011	851	812	590	415	566	647	637
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T						899	838	1 201	1 741	2 058

Pozn.: Počet disponibilních nezaměstnaných absolventů v dubnu 2001 NÚOV neměl k dispozici.

Tabulka 3.6 Počet nezaměstnaných „čerstvých“ absolventů

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Střední s výučním listem - E, H	8 892	10 430	10 434	7 592	6 402	4 049	2 487	4 512	6 030	5 162
Střední s MZ a odb.výcvikem - L0; Nástavbové vzdělání - L5	1 002	3 086	2 903	2 300	2 069	1 726	523	776	1 214	1 161
							652	965	1 577	1 291
Střední odborné s MZ - M	6 918	6 928	6 312	5 195	4 905	3 575	2 637	3 554	4 779	4 965
Gymnaziální vzdělání - K	1 644	1 190	1 434	1 173	1 118	768	615	587	735	781
Vyšší odborné vzdělání - N	1 018	909	696	707	678	443	316	392	462	438
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T						720	672	876	1 415	1 677

Údaje o nezaměstnanosti absolventů zahrnující absolventy posledního roku („čerstvé“ absolventy) lze v současné době považovat za údaje nejhodnější pro posuzování situace absolventů škol, protože tímto způsobem lze nejkorektněji stanovit míru nezaměstnanosti. Proto analýzy v dalších kapitolách této studie vycházejí z těchto hodnot.

Míra nezaměstnanosti absolventů škol

Nejčastěji prezentovanými ukazateli uplatnitelnosti absolventů škol jsou absolutní počty uchazečů o zaměstnání (nezaměstnaných absolventů) a míra nezaměstnanosti. Oba ukazatele lze považovat za velmi důležité.

Objektivní posouzení nezaměstnanosti absolventů by se mělo opírat především o hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů.¹⁶ **Míra nezaměstnanosti absolventů** je dána poměrem **počtu absolventů – uchazečů o zaměstnání** (nezaměstnaných absolventů) konkrétního druhu přípravy (kategorie vzdělání), skupiny oborů či oboru vzdělání k celkovému příslušnému **počtu absolventů** (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i pokračujících v dalším vzdělávání) v daném druhu přípravy (kategorii vzdělání), v dané skupině oborů či v daném oboru vzdělání. **Hodnota míry nezaměstnanosti vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny oborů zůstane bez zaměstnání.**¹⁷

¹⁶ Někdy jsou uváděny pouze počty nezaměstnaných absolventů bez ohledu na množství absolventů, kteří se v odpovídajícím druhu přípravy či oboru připravují. To vede k tomu, že jsou jako problémové označovány ty skupiny oborů, ve kterých se připravují největší počty absolventů a kde jsou logicky i vysoké počty nezaměstnaných.

¹⁷ Námítka, že jsou zahrnuti do propočtu i ti, kdo odcházejí studovat na vyšší odborné či vysoké školy, je oprávněná, nicméně stejným způsobem jsou ovlivněny i absolutní počty nezaměstnaných.

Míru nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů lze v současné době považovat za nej přesnější dostupný ukazatel nezaměstnanosti absolventů.

Míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů oproti míře nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů zachycuje i nezaměstnané absolventy, kteří ukončili studium před více než dvanácti měsíci.

Míra nezaměstnanosti všech absolventů (všichni absolventi – uchazeči o zaměstnání) je někdy používána pro zachování dlouhodobého časového porovnání.

V následujících třech tabulkách jsou zaznamenány všechny tři uvedené ukazatele podle kategorií vzdělání (dubnové hodnoty).

Tabulka 3.7 Míra nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Střední s výučním listem - E, H	20,3%	23,4%	23,2%	17,9%	15,7%	10,5%	6,9%	13,4%	19,4%	18,7%
Střední s MZ a odb. výcvikem - LO; Nástavbové vzdělání - L5	21,4%	23,5%	21,2%	16,1%	14,0%	11,1%	7,5%	10,5%	17,0%	16,0%
Střední odborné s MZ - M	15,2%	16,3%	15,0%	12,2%	11,0%	7,8%	8,0%	13,1%	21,7%	20,6%
Gymnaziální vzdělání - K	7,2%	6,4%	6,1%	4,8%	4,4%	3,2%	5,7%	7,8%	10,6%	11,4%
Vyšší odborné vzdělání - N	12,9%	13,2%	13,6%	10,9%	9,1%	6,6%	2,5%	2,4%	3,0%	3,2%
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T						4,2%	6,0%	6,8%	8,9%	9,4%
							3,6%	4,3%	6,4%	7,1%

Tabulka 3.8 Míra nezaměstnanosti disponibilních absolventů

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Střední s výučním listem - E, H	19,9%	19,5%	19,2%	14,8%	12,9%	8,2%	5,6%	11,6%	15,2%	14,9%
Střední s MZ a odb. výcvikem - LO; Nástavbové vzdělání - L5	21,3%	19,2%	16,6%	12,4%	10,2%	7,5%	5,6%	9,1%	12,2%	12,8%
Střední odborné s MZ - M	17,6%	13,1%	12,3%	8,9%	8,1%	5,6%	5,9%	10,3%	15,5%	14,5%
Gymnaziální vzdělání - K	9,2%	6,0%	5,2%	3,5%	3,1%	2,2%	4,2%	6,2%	7,9%	8,5%
Vyšší odborné vzdělání - N	8,1%	8,9%	8,4%	7,3%	5,8%	4,2%	1,7%	1,8%	2,3%	2,4%
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T							3,6%	5,1%	5,9%	6,5%
							2,3%	3,1%	4,1%	4,5%

Tabulka 3.9 Míra nezaměstnanosti všech absolventů

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Střední s výučním listem - E, H	23,8%	22,7%	20,9%	15,7%	13,6%	8,9%	6,0%	11,8%	15,6%	15,3%
Střední s MZ a odb. výcvikem - LO; Nástavbové vzdělání - L5	25,5%	25,0%	19,1%	13,5%	11,2%	8,7%	6,2%	9,5%	12,7%	13,2%
Střední odborné s MZ - M	20,8%	14,9%	13,3%	10,1%	9,1%	6,5%	6,7%	10,7%	16,4%	15,1%
Gymnaziální vzdělání - K	9,6%	6,3%	5,3%	3,9%	3,4%	2,5%	4,7%	6,4%	8,3%	8,9%
Vyšší odborné vzdělání - N	9,9%	10,6%	9,4%	8,2%	6,4%	4,8%	1,9%	1,9%	2,4%	2,5%
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T							4,0%	5,3%	6,2%	6,9%
							2,6%	3,1%	4,3%	4,7%

4. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska úrovně vzdělání

Podle platného školského zákona rozlišujeme absolventy škol na absolventy se základním, středním, vyšším a vysokoškolským vzděláním. Střední vzdělání se podle školského zákona člení pouze na tři stupně: „**střední vzdělání**“, kam spadají absolventi oborů dříve používaných kategorií vzdělávání (KKOV) D a J, „**střední vzdělání s výučním listem**“, kam se řadí absolventi kategorií E a H a „**střední vzdělání s maturitní zkouškou**“, kam se řadí absolventi původních kategorií K, L a M. Protože členění absolventů podle nového školského zákona je z pohledu analýz postavení absolventů na trhu práce příliš obecné, používáme pro naše účely poněkud podrobnější členění, odpovídající dále uvedeným kategoriím vzdělání:

1. Absolventi středního vzdělání s výučním listem – jde o absolventy učebních oborů, kteří se připravovali ve 3letých (téměř 90 %) nebo 2letých učebních oborech, po jejich absolvování získali výuční list; jsou připraveni pro uplatnění v dělnických profesích a pro převážně manuální a obslužné činnosti v oblasti služeb. V dalším textu a tabulkách pro tyto absolventy používáme označení „**absolventi středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E, H)**“. Vzhledem k výrazným rozdílům v hodnotách míry nezaměstnanosti kategorií E a H jsou uváděny i jejich samostatné analýzy, kde jsou absolventi jednotlivých kategorií označeni jako „**absolventi nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E)**“ a „**absolventi středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H)**“.

2. Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – jde o absolventy, kteří se připravovali ve vzdělávacích programech odpovídajících dřívějším čtyřletým studijním oborům SOU, absolvováním získali maturitní vysvědčení, součástí jejich vzdělávání byl i odborný výcvik, takže jsou vlastně i vyučeni, i když výuční list nedostávají; jsou připraveni pro náročné dělnické práce nebo činnosti v oblasti služeb, mají předpoklady pro výkon nižších řídicích funkcí. Spolu s absolventy středního vzdělání s maturitní zkouškou, kteří se vyučili ve tříletém učebním oboru a po vyučení vystudovali v nástavbovém studiu pro absolventy učebních oborů, je začleňujeme do jedné skupiny. Pro tu je alternativně používáno označení „**absolventi středního (odborného) vzdělání s MZ a odborným výcvikem (kategorie vzdělání L/0); nástavbového vzdělání (kategorie vzdělání L/5)**“.

3. Absolventi středního vzdělání bez maturitní zkoušky i výučního listu (kategorie vzdělání J) – jde o absolventy nematuritních oborů neposkytujících vyučení, kteří se připravovali ve dvouletých a tříletých studijních oborech, po absolvování získali vysvědčení o závěrečné zkoušce a střední odborné vzdělání. Podíl této přípravy je velmi malý, v dalším textu a tabulkách se jimi vzhledem k jejich malému počtu nezabýváme.

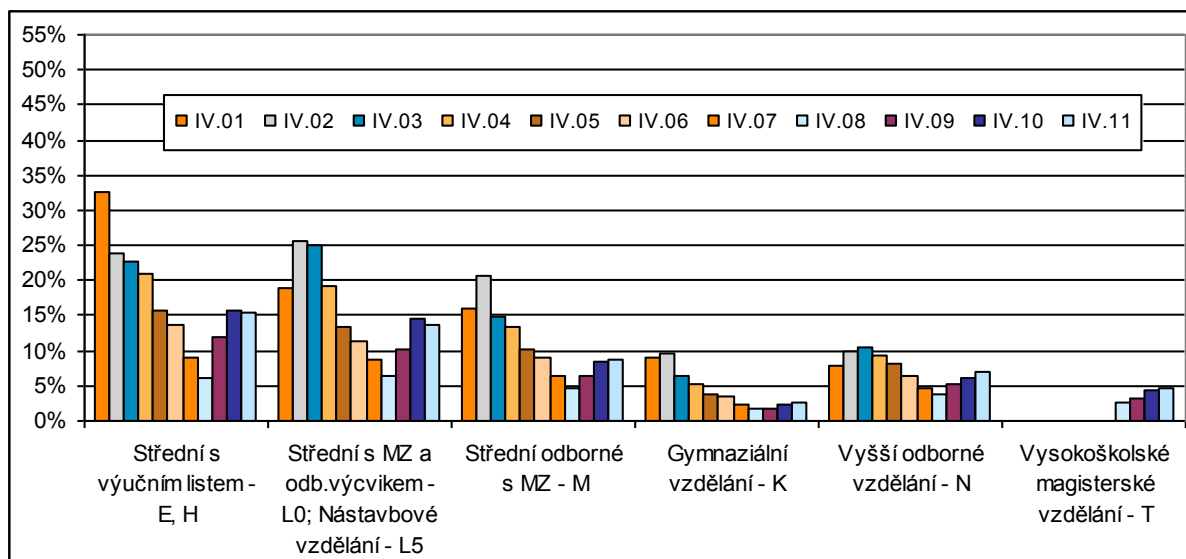
4. Absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, kteří se připravovali ve 4letých studijních oborech středních odborných škol (SOŠ) a po absolvování získali maturitní vysvědčení. Jde o úplné střední odborné vzdělání ukončené maturitou, jehož součástí není odborný výcvik. V dalším textu a v tabulkách pro ně používáme označení „**absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M)**“, případně hovoříme o „**absolventech maturitních oborů SOŠ**“.

5. Absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou, získanou v oborech gymnázií, kteří se připravovali ve čtyřletých i víceletých oborech gymnázií. Alternativní označení absolventů v publikaci je „**absolventi gymnázií nebo absolventi gymnaziálního vzdělání (kategorie vzdělání K)**“.

Srovnáme-li vyhlídky absolventů na uplatnění na trhu práce podle úrovně vzdělání, je jak v dlouholetém pohledu, tak i podle zkušeností z naprosté většiny evropských zemí zřejmé, že existuje **přímá závislost mezi úrovní vzdělání a možností získání zaměstnání**, naopak

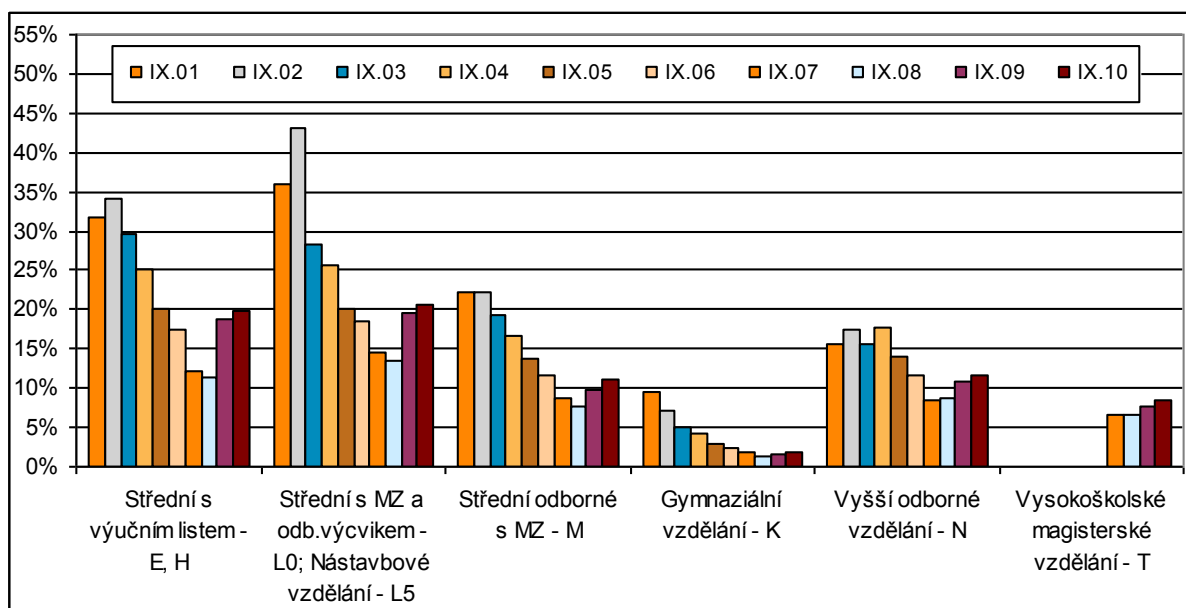
nepřímá závislost se ukazuje mezi úrovní vzdělání a mírou nezaměstnanosti. Tento vztah je zřejmý i z obr. 4.1 a 4.2, kde jsou uvedeny hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů v dubnových a zářijových hodnotách. Postavení absolventů gymnázií je v tomto srovnání atypické, vzhledem k tomu, že téměř všichni přecházejí do terciárního vzdělávání.

Obrázek 4.1 Vztah míry nezaměstnanosti a úrovně dosaženého vzdělání (duben 2001–2011)

Jedná se o míru nezaměstnanosti absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech.

Obrázek 4.2 Vztah míry nezaměstnanosti a úrovně dosaženého vzdělání (září 2001–2010)

Jedná se o míru nezaměstnanosti absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech.

V dubnu tohoto roku dosahovala **míra nezaměstnanosti všech evidovaných absolventů** středního vzdělání s výučním listem 15,3 %, u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem 13,6 %, u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou dosahovala 8,9 %, u absolventů gymnázií 2,5 %, u absolventů vyšších odborných škol (včetně konzervatoří) 6,9 % a u absolventů vysokoškolského magisterského vzdělání 4,7 %.

Z grafického znázornění je zřejmé, že od roku 2001 do roku 2008 docházelo ve všech kategoriích vzdělání k poklesu hodnot míry nezaměstnanosti. **V letech 2008–2010 se naopak míra nezaměstnanosti meziročně zvyšovala u všech kategorií vzdělání. Duben 2011 naznačuje, že situace absolventů na trhu práce se začíná zřejmě stabilizovat.**

V případě nižších úrovní vzdělání dochází dokonce k mírnému meziročnímu poklesu míry nezaměstnanosti.

Přehled o nezaměstnanosti absolventů škol doplňuje následující tabulka, kde jsou uvedeny počty nezaměstnaných mladistvých, tj. mladých lidí ve věku od 15 do 18 let.

Tabulka 4.1 Vývoj nezaměstnanosti mladistvých (září 2005–duben 2011)¹⁸

Kategorie vzdělání	9.05	4.06	9.06	4.07	9.07	4.08	9.08	4.09	9.09	4.10	9.10	4.11
Mladiství bez vzdělání - A,B	404	344	310	253	256	245	293	248	285	273	306	374
Mladiství se základním vzděláním - C	4 386	5 473	4 314	5 570	4 198	5 139	4 008	5 581	4 093	5 458	3 889	5 078
Mladiství celkem	4 790	5 817	4 624	5 823	4 454	5 384	4 301	5 829	4 378	5 731	4 195	5 452

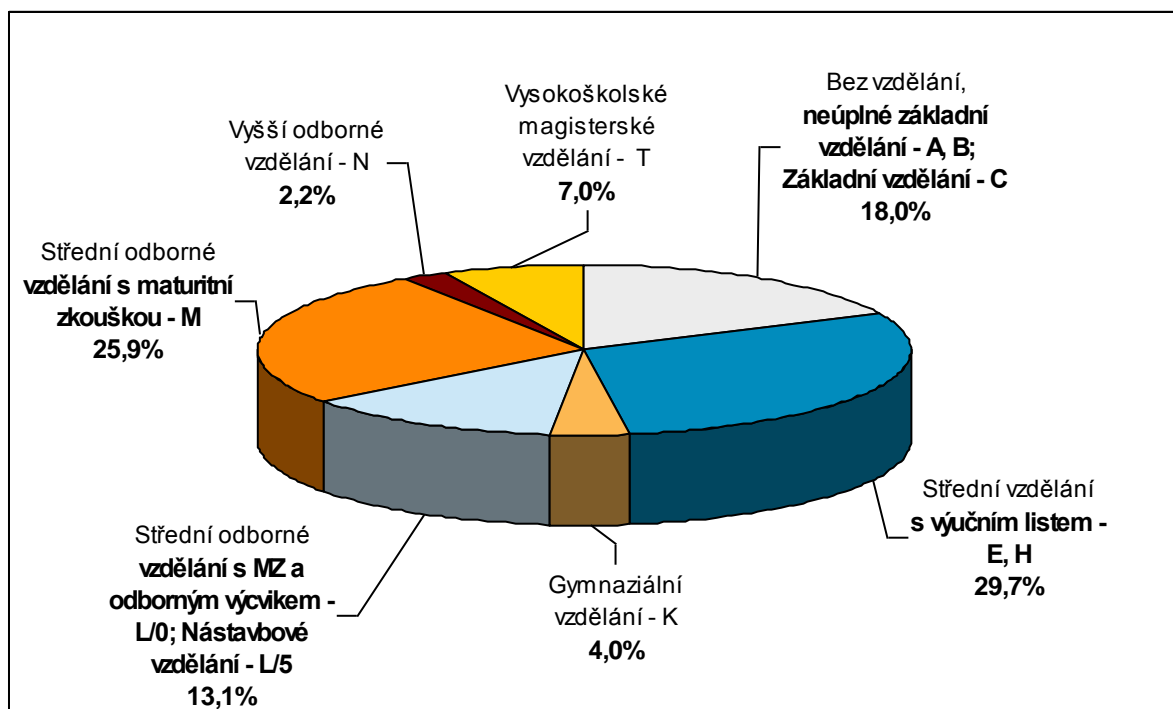
Jde o počty nezaměstnaných mladistvých, kteří ukončili školní docházku v posledních dvou letech.

Zatímco obr. 4.1 a 4.2 vychází z hodnot míry nezaměstnanosti absolventů, následující obr. 4.3 znázorňuje podíly počtů nezaměstnaných absolventů, čili současné složení nezaměstnaných absolventů na trhu práce.

Z celkového počtu nezaměstnaných absolventů včetně mladistvých v dubnu 2011 tvořili 29,7 % absolventi středního vzdělání s výučním listem, 25,9 % absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a 18,0 % mladiství (bez vzdělání nebo se základním vzděláním). Dále následovali absolventi středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – 13,1 %, absolventi vysokoškolského magisterského vzdělání – 7,0 %, absolventi gymnázií – 4,0 % a absolventi vyššího odborného vzdělání – 2,2 %.

Z těchto údajů však nelze odvozovat, že např. absolventi vyššího odborného vzdělání nacházejí uplatnění na trhu práce snadněji než kterákoliv jiná kategorie absolventů.

Obrázek 4.3 Podíly počtů nezaměstnaných absolventů podle kategorie dosaženého vzdělání v dubnu 2011

Obrázek vychází z celkových počtů všech evidovaných nezaměstnaných absolventů, čili do dvou let od ukončení studia.

¹⁸ Míru nezaměstnanosti nelze určovat bez srovnatelného základu; počet nezaměstnaných bez vzdělání a se základním vzděláním v průběhu roku roste (záporná hodnota poklesu), což je způsobeno odchodem žáků ze školy v průběhu školního roku.

Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol

Zbývající část této kapitoly se soustředí na **čerstvé absolventy škol** a jejich úspěšnost při hledání uplatnění na trhu práce. Veškeré zde uvedené počty a míry nezaměstnaných absolventů se týkají stavu k 30. dubnu 2011. Právě dubnové hodnoty nejlépe shrnují, jak se absolventům, kteří ukončili studium v průběhu roku 2010, podařilo nalézt na trhu práce uplatnění. Našli uplatnění jako samostatní podnikatelé, nebo jako zaměstnanci v domácích i zahraničních firmách a veřejných institucích – před přílivem další vlny nových maturantů a vyučených z května a června letošního roku.

Z porovnání dubnových hodnot míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů¹⁹ za poslední čtyři roky je patrné, že **po odeznění nejhorších krizových let se postavení čerstvých absolventů na trhu práce celkově mírně zlepšilo**. Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů v letech 2008–2010 stoupala ve všech kategoriích vzdělání, nejrychleji u absolventů s nižší úrovní vzdělání. Rok 2011 naznačuje, že situace absolventů na trhu práce se začíná zřejmě stabilizovat. **K 30. dubnu 2011** byly zaznamenány **relativně velmi malé nárůsty i poklesy** tohoto ukazatele. Mírný pokles byl patrný v případě absolventů nižší úrovně vzdělání. Nadále platí, že téměř každý pátý vyučený absolvent zůstává bez pracovního uplatnění.

Stejně jako v dubnu 2010 byla **nejvyšší míra nezaměstnanosti** zaznamenána u **absolventů s nižší úrovní vzdělání** a u **absolventů nástavbového studia po vyučení** (20,6 %; což je dáno především tím, že studenti nástavbového studia mají vyšší očekávání o svém pracovním uplatnění a platovém ohodnocení po získání maturitní úrovně vzdělání).

Míra nezaměstnanosti absolventů **nižšího středního vzdělání s výučním listem** kategorie E je tradičně nejvyšší (31,3 %) a za stávajících ekonomických podmínek je jejich uplatňování na trhu práce velmi obtížné. V porovnání s předchozím rokem byl u těchto absolventů zaznamenán velmi mírný pokles nezaměstnanosti (o 0,8 p.b.).

Mírně poklesla míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem v kategorii H²⁰ (ze 17,7 % na 17,1 %; o 0,6 p.b.). Mírný pokles byl patrný rovněž u **absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** kategorie L/0 (ze 16,9 % na 16,0 %; o 0,9 p.b.) a u **absolventů nástavbového studia po vyučení** kategorie L/5 (ze 21,7 % na 20,6 %; o 1,1 p.b.).

Čtvrtým rokem v řadě narůstá míra nezaměstnanosti absolventů **gymnaziálního vzdělávání** kategorie K. Meziročně se ukazatel zvýšil ze 3,0 % na 3,2 %, tj. o 0,2 p.b. Je však nutno podotknout, že značná část absolventů odborného vzdělávání po maturitě pokračuje ve studiu, z gymnazistů téměř všichni, ať už na veřejné či soukromé vysoké škole nebo na VOŠ.

Míra nezaměstnanosti absolventů **vyšších odborných škol** (9,4 %; nárůst o 0,5 p.b.) a **maturitních oborů kategorie M** (11,4 %; nárůst o 0,8 p.b.) **dosahovala úrovně z roku 2006**. V porovnání s rokem 2005²¹ se však významně změnila zejména počty absolventů terciárního vzdělávání. Značně se zvýšily počty absolventů vysokých škol (u magisterských programů se zdvojnásobily), naopak počty absolventů VOŠ klesly zhruba o jednu čtvrtinu. Počet absolventů maturitních oborů kategorie M zůstal přibližně stejný.

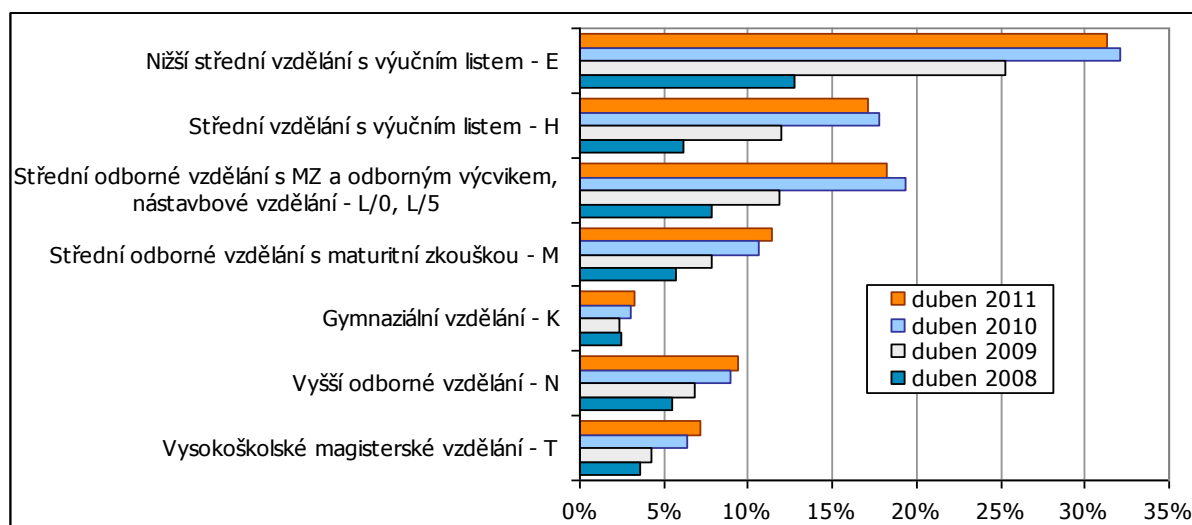
Dopad ekonomické recese na nezaměstnanost absolventů škol byl zmírněn rozšířením možností pokračování ve studiu a velkým zájmem absolventů pokračovat na vysokých a vyšších odborných školách, nebo v nástavbovém studiu po vyučení.

¹⁹ Za **čerstvé nezaměstnané absolventy** se považují ti uchazeči o zaměstnání, kteří úspěšně ukončili studium nejdéle před 12 měsíci. V případě hodnot z dubna 2011, z nichž vychází tato analýza, se jedná o absolventy, kteří ukončili studium po 1. květnu 2010 (včetně).

²⁰ Před třemi lety byla nezaměstnanost vyučených, především v technických oborech, na rekordně nízké úrovni. Dokonce se přibližovala míře nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M).

²¹ Pro výpočet míry nezaměstnanosti absolventů za duben 2006 je třeba znát počty absolventů škol za rok 2005.

Obrázek 4.4 Míra nezaměstnanosti absolventů v ČR podle kategorií vzdělání, duben 2008, 2009, 2010 a 2011

Tabulka 4.2 Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů podle kategorií vzdělání, duben 2011

Kategorie vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
Střední odborné s výučním listem - E, H	27 558	5 162	18,7%	-0,7 p.b.
Nižší střední odborné vzdělání - E	3 143	985	31,3%	-0,8 p.b.
Střední odborné s výučním listem - H	24 415	4 177	17,1%	-0,6 p.b.
Střední odborné s maturitou a praktickým výcvikem - L	13 494	2 452	18,2%	-1,2 p.b.
Střední odborné s maturitou a praktickým výcvikem - L/0	7 241	1 161	16,0%	-0,9 p.b.
Nástavbové maturitní studium po vyučení - L/5	6 253	1 291	20,6%	-1,1 p.b.
Střední odborné s maturitou - M	43 372	4 965	11,4%	0,8 p.b.
Gymnaziální vzdělání - K	24 198	781	3,2%	0,2 p.b.
Vyšší odborné vzdělání - N	4 663	438	9,4%	0,5 p.b.
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T	23 570	1 677	7,1%	0,7 p.b.

p.b. – procentní bod

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E, H)

Skupinu absolventů středního vzdělání s výučním listem tvoří na trhu práce absolventi běžných učebních oborů kategorie H a absolventi učebních oborů kategorie E.

Obory **kategorie E** připravují mladé lidi pro méně náročná dělnická povolání, délka studia je většinou tři roky (pak je součástí kódu oboru E/0), výjimečně dva (kód oboru obsahuje E/5). Jde o obory vzdělání vhodné pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, míra nezaměstnanosti těchto absolventů je vysoká, v dubnu letošního roku činila 31,3 %. Celkový počet absolventů této skupiny oborů v roce 2010 byl 3 143.

Většina absolventů středního vzdělání s výučním listem prochází vzděláváním v oborech **kategorie H** (v roce 2010 to bylo 24 415 absolventů). Jde o klasické vyučení v učebních oborech středních odborných učilišť, doba přípravy je obvykle tři roky (H/0), výjimečně dva roky (H/5). Absolventi tříletých oborů mohou pokračovat v nástavbovém studiu, k získání maturitní úrovně. Míra nezaměstnanosti těchto absolventů v dubnu 2011 dosahovala 17,1 %.

Absolventi středního vzdělání s výučním listem kategorie H mají výrazně nižší míru nezaměstnanosti než absolventi nižšího středního vzdělání s výučním listem v kategorii E. Počet absolventů vyučených v kategorii H však mnohonásobně převyšuje počet absolventů v kategorii E. Vliv vyšší nezaměstnanosti absolventů kategorie E na **míru nezaměstnanosti všech absolventů středního vzdělání s výučním listem** kategorie (E+H) tedy není výrazný, tyto hodnoty **se příliš neliší od míry nezaměstnanosti absolventů kategorie H**.

Od roku 2000 do roku 2003 můžeme pozorovat pozvolný nárůst počtu absolventů středního vzdělání s výučním listem kategorie E+H (rok 2000 – 42 270 absolventů, rok 2001 – 43 870, rok 2002 – 44 483, rok 2003 – 45 048). **Od roku 2003 dochází k postupnému poklesu počtu absolventů kategorie E+H** (rok 2004 – 42 421 absolventů, rok 2005 – 40 752, rok 2006 – 38 559, rok 2007 – 35 802, rok 2008 – 33 547, rok 2009 – 31 082). V roce 2010 počet těchto absolventů dosahoval 27 558 (z toho téměř 89 % tvořili absolventi kategorie H).

V roce 2010 nejvíce absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie E+H) ukončilo studium ve skupinách oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (22,8 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (22,3 %), 69 Osobní a provozní služby (9,3 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (8,7 %), 41 Zemědělství a lesnictví (8,2 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (7,6 %), 66 Obchod (6,7 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (5,7 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (5,0 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 96,2 % absolventů středního vzdělání s výučním listem kategorie E+H.

Od roku 2008 nastává zlom ve vývoji míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů kategorie E+H, který je způsoben obratem ekonomického vývoje. **Dochází k výraznému zvýšení** tohoto ukazatele z 6,9 % (duben 2008) na hodnotu 13,4 % v dubnu 2009 (což znamená meziroční nárůst téměř na dvojnásobek) a dále na hodnotu 19,4 % v dubnu 2010 (což je nárůst o dalších 6 procentních bodů).

Z dat za **duben 2011** vyplývá, že **růst míry nezaměstnanosti absolventů kategorie E+H se zřejmě zastavuje**. Celkově u této kategorie vzdělání **došlo dokonce k mírnému poklesu na hodnotu 18,7 %**.

Celkový mírný **pokles míry nezaměstnanosti vyučených absolventů není rozložen rovnoměrně** podle jednotlivých skupin oborů. Je zřejmý zejména u skupin oborů s nižší mírou nezaměstnanosti absolventů. Skupiny oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti absolventů proti minulému roku zaznamenaly převážně nárůst tohoto ukazatele.

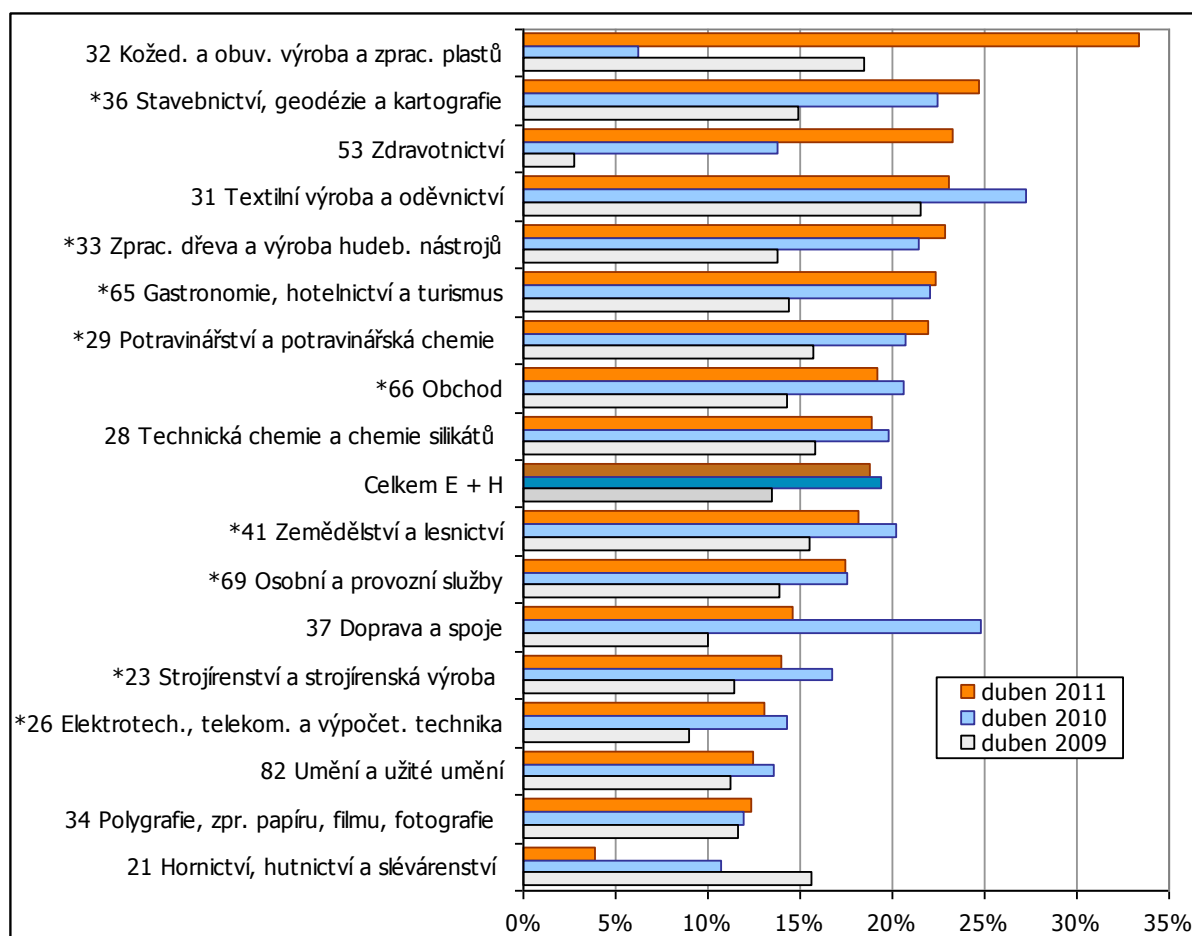
Následující obrázek ukazuje míru nezaměstnanosti absolventů oborů kategorie E a H, se středním vzděláním s výučním listem, v dubnu 2009, 2010 a 2011.

Z obrázku je zřejmé, že v kategorii čerstvých absolventů středního vzdělání s výučním listem **nalézají uplatnění nejnáze** absolventi skupiny oborů 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (3,8 %), 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (12,3 %) a 82 Umění a užité umění (12,4 %). Mezi skupiny s vyššími počty absolventů s nejnižší mírou nezaměstnanosti patřily skupiny oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (13,0 %) a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (13,9 %), přitom ve strojírenských oborech došlo (z pohledu skupin oborů vzdělání s vyšším počtem absolventů) k největšímu meziročnímu poklesu.

Nepříliš dobré postavení na trhu práce měli čerství absolventi oborů náležejících do skupin 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (33,3 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (24,7 %), 53 Zdravotnictví (23,3 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (23,0 %; i přes meziroční pokles o 4,2 procentní body), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (22,9 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (22,3 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (21,9 %).

Stavebnictví všeobecně sice patří i navzdory krizi k odvětvím, v nichž zkušení řemeslníci nalézají uplatnění relativně snadno, ale čerstvé absolventy znevýhodňuje nedostatek praxe a skutečnost, že firmy raději využívají zahraničních pracovníků.

Obrázek 4.5 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední vzdělání s výučním listem, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie E a H

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 1 300 absolventů.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání H)

V rámci kategorie H vychází nejvíce absolventů ze skupin oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (24,6 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (21,7 %), 69 Osobní a provozní služby (9,2 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (8,5 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (7,8 %), 41 Zemědělství a lesnictví (7,1 %), 66 Obchod (7,0 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (5,6 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (4,6 %).

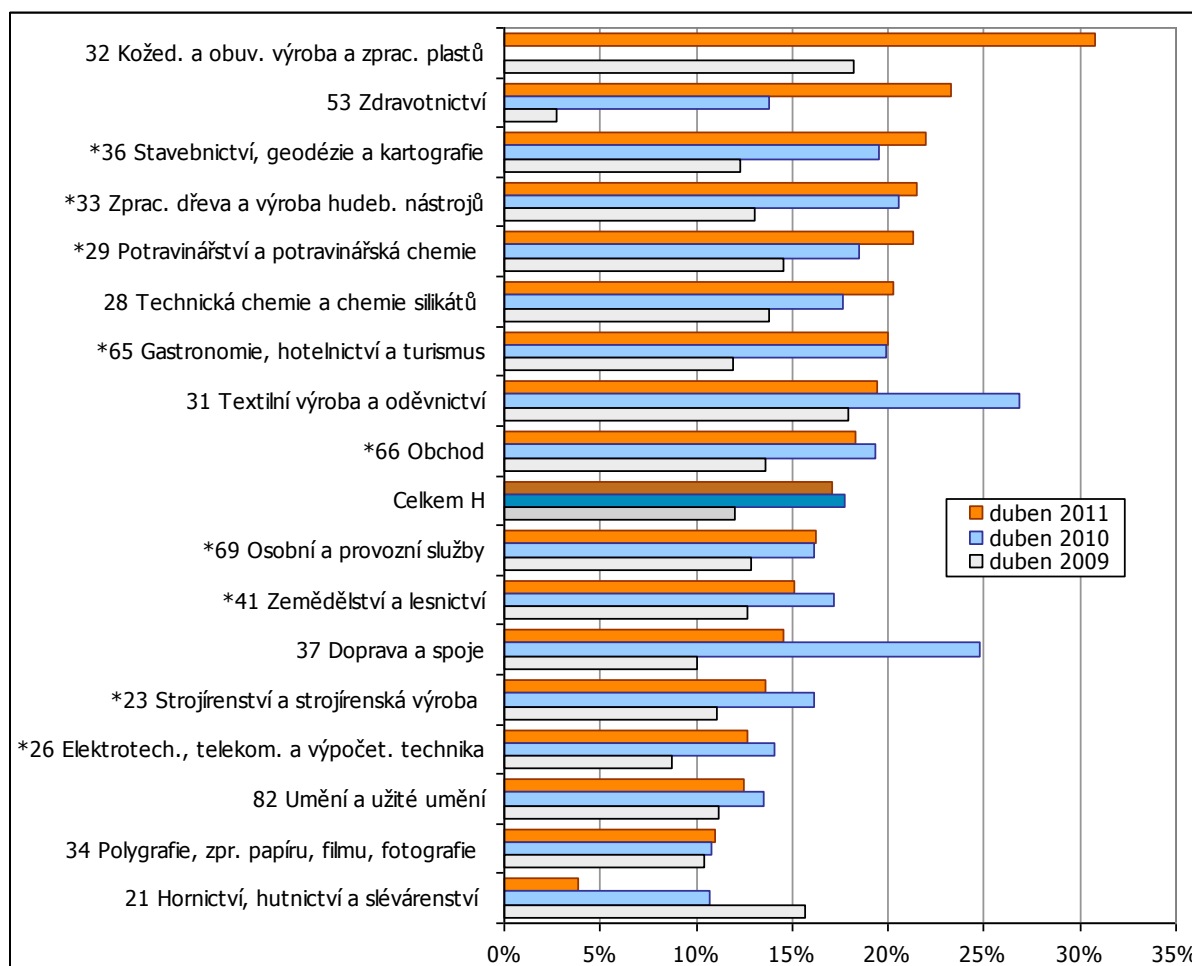
Míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem kategorie H měřená v prvním roce po absolvování v období ekonomického růstu plynule klesala,²² a to z hodnoty 21,1 % v dubnu 2004 na 16,1 % v dubnu 2005, 14,1 % v dubnu 2006, 9,3 % v dubnu 2007 a pouhých 6,2 % v dubnu 2008. Od roku 2008 nastává zlom ve vývoji míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů kategorie H, který je způsoben obratem ekonomického vývoje. Dochází k výraznému zvýšení tohoto ukazatele na hodnotu 12,0 % v dubnu 2009 (což znamená meziroční nárůst téměř na dvojnásobek) a dále na hodnotu 17,7 % v dubnu 2010 (což je nárůst o dalších téměř 6 procentních bodů). **Z dat za duben 2011 vyplývá, že se situace zřejmě postupně stabilizuje** a ukazatel dosahuje zhruba stejné hodnoty jako v minulém roce **17,1 %**.

²² Důvody tohoto výrazného poklesu jsou shrnuty v kap. 3.2.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie H) poskytuje přehled v následujícím grafu a tabulce,²³ kde jsou z hlediska členění podle skupin oborů vzdělání uvedeny tyto skutečnosti:

1. **pořadí skupin oborů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů** kategorie vzdělání H v dubnu 2011 s doplňujícími hodnotami za duben 2009 a 2010 (vyjádřeno graficky),
2. **počet absolventů** středního vzdělání s výučním listem v kategorii vzdělání H za rok 2010, **počet nezaměstnaných absolventů, míra nezaměstnanosti absolventů**²⁴ středního vzdělání s výučním listem v kategorii vzdělání H v dubnu 2011 a **meziroční změna míry nezaměstnanosti absolventů** v kategorii vzdělání H (vyjádřeno tabulkově).

Obrázek 4.6 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední vzdělání s výučním listem, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie H

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 1 100 absolventů.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie H v dubnu 2011 jsou charakteristické zejména pro skupiny oborů s nižším počtem absolventů: 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (30,8 %)²⁵ a 53 Zdravotnictví (23,3 %). Vysokou míru nezaměstnanosti mají nadále skupiny oborů s vyššími počty absolventů, a to skupina 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (21,9 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (21,5 %) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (21,3 %). Dvaceti procentní hranici uzavírá skupina oborů 28 Technická chemie a chemie silikátů (20,3 %) a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (převážně kuchaři a číšníci; 20,0 %).

²³ Při malém počtu absolventů jsou údaje za jeden rok značně citlivé na náhodné výkyvy v počtech nezaměstnaných či na případné chybné údaje v databázích.

²⁴ Míru nezaměstnanosti absolventů dané skupiny oborů vzdělání lze získat podílem počtu nezaměstnaných absolventů a počtu absolventů dané skupiny oborů vzdělání.

²⁵ Míra nezaměstnanosti absolventů u této skupiny oborů bývá kvůli malému počtu absolventů velmi nestabilní.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie H v dubnu 2011 dosahují a relativně snadněji uplatnění na trhu práce nalézají absolventi skupin oborů vzdělání 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (3,8 %), 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (11,0 %) a 82 Umění a užité umění (12,4 %). Mezi skupiny s vysokými počty absolventů s nejnižší mírou nezaměstnanosti patřily skupiny oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (12,7 %)²⁶ a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (13,6 %).

Celkový velmi mírný meziroční pokles míry nezaměstnanosti (o 0,6 p.b.) na hodnotu 17,1 % v dubnu 2011 nebyl rozložen rovnoměrně. **U většiny skupin oborů vzdělání došlo k relativně malé meziroční odchylce ukazatele** (do třech procentních bodů), a to oběma směry (pokles, resp. nárůst).²⁷

Největší výkyvy míry nezaměstnanosti absolventů byly zaznamenány u skupin oborů s nízkými počty absolventů.

Největší absolutní pokles míry nezaměstnanosti oproti stavu v dubnu 2010 proběhl ve skupinách 37 Doprava a spoje (10,2 p.b.)²⁸, 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (6,9 p.b.) a 31 Textilní výroba a oděvnictví (7,4 p.b.)²⁹.

Největší absolutní nárůst míry nezaměstnanosti oproti stavu v dubnu 2010 proběhl ve skupinách 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (30,8 p.b.) a 53 Zdravotnictví (9,5 p.b.).

Tabulka 4.3 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: střední vzdělání s výučním listem, duben 2011, skupiny oborů kategorie H

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	26	1	3,8%	-6,9 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	5998	816	13,6%	-2,6 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2072	263	12,7%	-1,4 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	69	14	20,3%	2,6 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1131	241	21,3%	2,8 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	170	33	19,4%	-7,4 p.b.
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	13	4	30,8%	30,8 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1363	293	21,5%	0,9 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	291	32	11,0%	0,2 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	1914	420	21,9%	2,4 p.b.
37 Doprava a spoje	48	7	14,6%	-10,2 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1745	263	15,1%	-2,1 p.b.
53 Zdravotnictví	103	24	23,3%	9,5 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	5299	1061	20,0%	0,2 p.b.
66 Obchod	1706	312	18,3%	-1,0 p.b.
69 Osobní a provozní služby	2250	365	16,2%	0,1 p.b.
82 Umění a užité umění	217	27	12,4%	-1,1 p.b.
Celkem H	24415	4177	17,1%	-0,6 p.b.

p.b. – procentní bod

²⁶ Elektrotechnické a strojírenské obory si tradičně udržují nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti v rámci kategorie H.

²⁷ Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti jsou v grafu uvedeny i hodnoty za rok 2009.

²⁸ Míra nezaměstnanosti absolventů u skupiny oborů 37 Doprava a spoje bývá kvůli malému počtu absolventů velmi nestabilní (podléhá značným meziročním výkyvům), a tudíž i vypovídací schopnost tohoto ukazatele je velmi nízká.

²⁹ Textilní průmysl čelí v posledních letech silné konkurenci tvořené levným textílem z dovozu. Míra nezaměstnanosti absolventů patří již několik let mezi nadprůměrné.

Nezaměstnanost absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie vzdělání E)

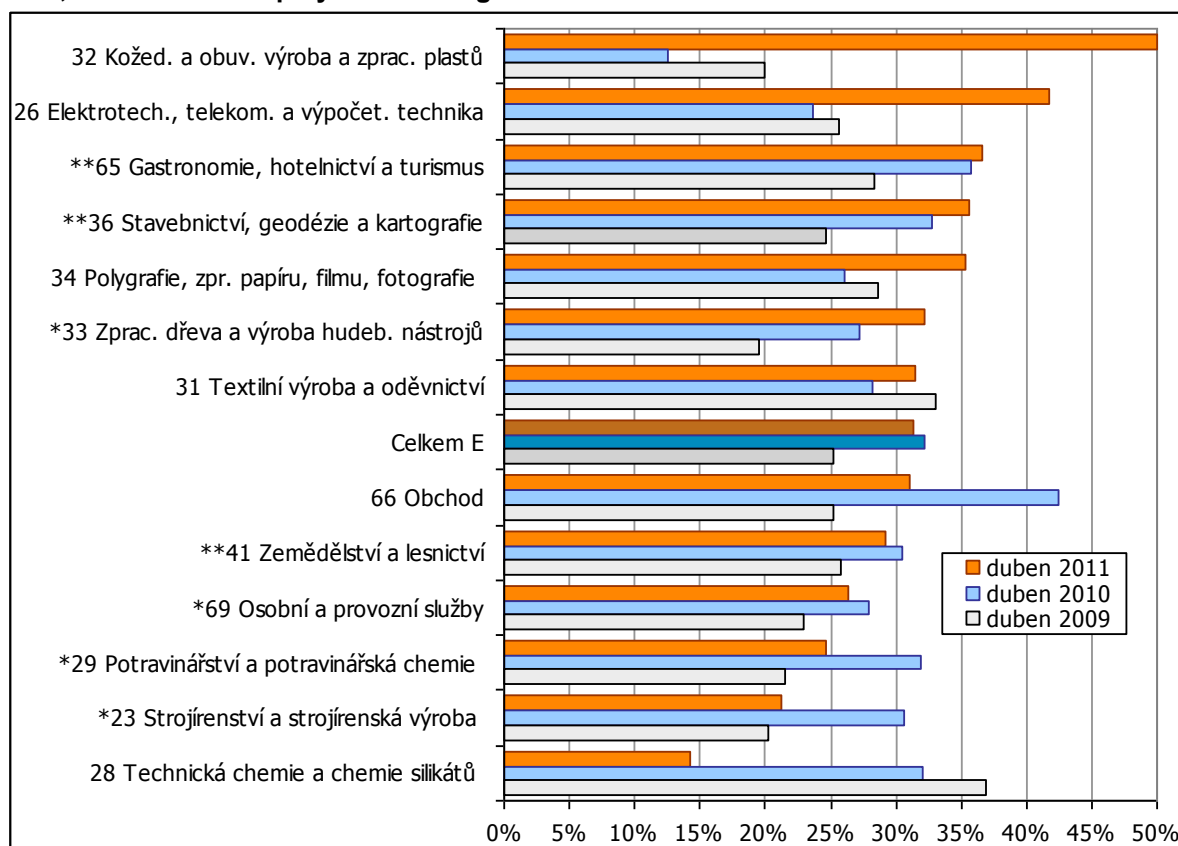
V rámci kategorie E vychází nejvíce absolventů ze skupin oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (26,9 %), 41 Zemědělství a lesnictví (15,9 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (15,7 %) a 69 Osobní a provozní služby (9,9 %).

Míra nezaměstnanosti absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem kategorie E měřená v prvním roce po absolvování se v posledních dvou letech výrazně zvýšila. Z 12,8 % naměřených v dubnu 2008 vzrostla meziročně na dvojnásobek (čili 25,3 % v dubnu 2009), v dubnu 2010 dosahovala 32,1 % (což je nárůst o dalších téměř 7 procentních bodů). Dubnová data z roku 2011 naznačují konec propadu již tak složitě postavení těchto absolventů (s každoročně nejvyšší mírou nezaměstnanosti). Míra nezaměstnanosti meziročně **velmi mírně poklesla** na hodnotu **31,3 %**.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů nižšího středního vzdělání s výučním listem (kategorie E) poskytuje přehled v následujícím grafu a tabulce,³⁰ kde jsou z hlediska členění podle skupin oborů vzdělání uvedeny tyto skutečnosti:

1. **pořadí skupin oborů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů** kategorie vzdělání E v dubnu 2011 s doplňujícími hodnotami za duben 2009 a 2010 (vyjádřeno graficky),
2. **počet absolventů** nižšího středního vzdělání s výučním listem v kategorii vzdělání E za rok 2010, **počet nezaměstnaných absolventů**, **míra nezaměstnanosti absolventů** nižšího středního vzdělání s výučním listem v kategorii vzdělání E v dubnu 2011 a **meziroční změna míry nezaměstnanosti absolventů** v kategorii vzdělání E (vyjádřeno tabulkově).

Obrázek 4.7 Míra nezaměstnanosti absolventů: nižší střední vzdělání s výučním listem, duben 2009, 2010 a 2011 skupiny oborů kategorie E

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 200 absolventů.

** Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 400 absolventů.

³⁰ Při malém počtu absolventů jsou údaje za jeden rok značně citlivé na náhodné výkyvy v počtech nezaměstnaných či na případné chybné údaje v databázích.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie E byly v dubnu 2011 zjištěny ve skupinách oborů vzdělání s velmi nízkými počty absolventů 32 Kožedělná a obuvnická výroba, zpracování plastů (50,0 %) ³¹, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (41,7 %) ³² a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (35,3 %) ³³. Vysoké hodnoty byly dále monitorovány u skupin s relativně vysokými počty absolventů (v rámci kategorie E), a to 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (36,6 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (35,6 %). Ve skupině 65 je připravováno nejvíce absolventů v rámci kategorie E.

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie E byly v dubnu 2011 zjištěny ve skupinách oborů vzdělání 28 Technická chemie a chemie silikátů (14,3 %).

Celkový velmi mírný meziroční pokles míry nezaměstnanosti (o 0,8 p.b.) na hodnotu 31,3 % v dubnu 2011 nebyl zdaleka rozložen rovnoměrně. **Zhruba u poloviny skupin oborů vzdělání došlo k relativně velké meziroční odchylce ukazatele**, a to oběma směry (pokles, resp. nárůst). ³⁴

Největší výkyvy míry nezaměstnanosti absolventů byly zaznamenány u skupin oborů s nízkými počty absolventů.

Největší absolutní pokles míry nezaměstnanosti oproti stavu v dubnu 2010 proběhl ve skupinách 28 Technická chemie a chemie silikátů (17,7 p.b.), 66 Obchod (11,5 p.b.), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (9,4 p.b.) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (7,2 p.b.).

Největší absolutní nárůst míry nezaměstnanosti oproti stavu v dubnu 2010 proběhl ve skupinách 32 Kozedělná a obuvnická výroba, zpracování plastů (37,5 p.b.), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (18,0 p.b.) a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (9,2 p.b.). Jedná se o skupiny s velmi malým počtem absolventů, jsou velmi nestabilní (podléhají značným meziročním výkyvům), a tudíž i vypovídací schopnost jejich míry nezaměstnanosti je velmi nízká.

Tabulka 4.4 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: nižší střední vzdělání s výučním listem, duben 2011, skupiny oborů kategorie E

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
23 Strojírenství a strojírenská výroba	273	58	21,2%	-9,4 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	24	10	41,7%	18,0 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	21	3	14,3%	-17,7 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	251	62	24,7%	-7,2 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	73	23	31,5%	3,4 p.b.
32 Kozed. a obuv. výroba a zprac. plastů	2	1	50,0%	37,5 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	202	65	32,2%	5,0 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	17	6	35,3%	9,2 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	495	176	35,6%	2,7 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	501	146	29,1%	-1,3 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	844	309	36,6%	0,8 p.b.
66 Obchod	129	40	31,0%	-11,5 p.b.
69 Osobní a provozní služby	311	82	26,4%	-1,6 p.b.
Celkem E	3143	985	31,3%	-0,8 p.b.

p.b. – procentní bod

³¹ Skupina oborů v roce 2010 vykazovala 2 absolventy, z toho 1 byl v dubnu 2011 nezaměstnaný.

³² Skupina oborů v roce 2010 vykazovala 24 absolventů, z toho 10 jich bylo v dubnu 2011 nezaměstnaných.

³³ Skupina oborů v roce 2010 vykazovala 17 absolventů, z toho 6 jich bylo v dubnu 2011 nezaměstnaných.

³⁴ Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti jsou v grafu uvedeny i hodnoty za rok 2009.

Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem a absolventů nástavbového studia (kategorie vzdělání L0/L5)

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi dvou vzdělávacích cest. Jednak jsou to absolventi studijních oborů středních odborných učilišť (SOU), které poskytují střední vzdělání s maturitní zkouškou, v jehož průběhu žáci projdou také praktickým výcvikem, v rozsahu obdobném jako ve tříletých učebních oborech – absolvent je tedy fakticky vyučen, připraven pro uplatnění v dělnickém povolání). Délka vzdělávání v denní formě je čtyři roky, v kódu těchto oborů je uvedeno **L/0**.

Dále jsou v této kategorii zahrnuti i absolventi, kteří se připravovali v nástavbovém studiu pro absolventy tříletých učebních oborů, kde získávají po vyučení maturitní vzdělání. Návaznost mezi učebním oborem a oborem nástavbového studia, v němž lze pokračovat k získání středního vzdělání s maturitní zkouškou, je určena nařízením vlády. Studium trvá v denní formě jeden až dva roky, v kódu oboru je uvedeno **L/5**, absolventi mohou pokračovat ve vyšším odborném nebo vysokoškolském studiu.

V období 2001–2006 můžeme pozorovat trvalý nárůst počtu absolventů denního studia této kategorie vzdělání (rok 2001 – 4 684 absolventů, rok 2002 – 13 108, rok 2003 – 13 692, rok 2004 – 14 294, rok 2005 – 14 798, rok 2006 – 15 506 absolventů). **Od roku 2006 dochází k poklesu počtu těchto absolventů** (rok 2007 – 15 075 absolventů, rok 2008 – 14 736, rok 2009 – 14 427). V roce 2010 počet absolventů **kategorie L0/L5** v souhrnu dosahoval 13 494 absolventů.³⁵

Nejvíce absolventů této kategorie studovalo ve skupinách oborů 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (27,9 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (14,8 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (13,3 %), 66 Obchod (9,5 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (7,9 %), 69 Osobní a provozní služby (7,0 %) a 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (6,0 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 86,4 % absolventů kategorie L0/L5.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a absolventů nástavbového vzdělání měřená v prvním roce po absolvování v období ekonomického růstu trvale klesala, a to z hodnoty 21,2 % v dubnu 2004 na 16,1 % v dubnu 2005, dále na 14,0 % v dubnu 2006, na 11,1 % v dubnu 2007 a na 7,8 % v dubnu 2008.³⁶ V dubnu 2009 v důsledku hospodářského vývoje stoupla na 11,8 % a v dubnu 2010 dosahovala 19,3 % (což znamenalo nárůst na více než dvojnásobek během dvou let).

Z dat za **duben 2011** vyplývá, že **růst míry nezaměstnanosti absolventů kategorie L0/L5 se zřejmě zastavil**. Celkově u této kategorie vzdělání **došlo dokonce k mírnému poklesu na hodnotu 18,2 %**.

Celkový mírný **pokles míry nezaměstnanosti absolventů kategorie L0/L5 není rozložen rovnoměrně** podle jednotlivých skupin oborů. Rozdíly jsou zde větší než u absolventů kategorie E+H.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie L0/L5 v dubnu 2011 byly zaznamenány ve skupinách 29 Potravinářství a potravinářská chemie (30,8 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (29,3 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (22,6 %). Vysokou míru nezaměstnanosti měli i absolventi skupin 69 Osobní a provozní služby (22,0 %), 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (21,7 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (21,7 %) a 66 Obchod (21,2 %).

Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie L0/L5 v dubnu 2011 měli absolventi skupin 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (5,7 %), 23 Strojírenství

³⁵ U středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – L0 se jednalo o 7 241 absolventů. U denního nástavbového vzdělání – L5 počet absolventů dosahoval 6 253. Zatímco u kategorie L0 má počet absolventů od roku 2006 tendenci kolísat, v případě kategorie L5 je patrný jeho stabilní pokles.

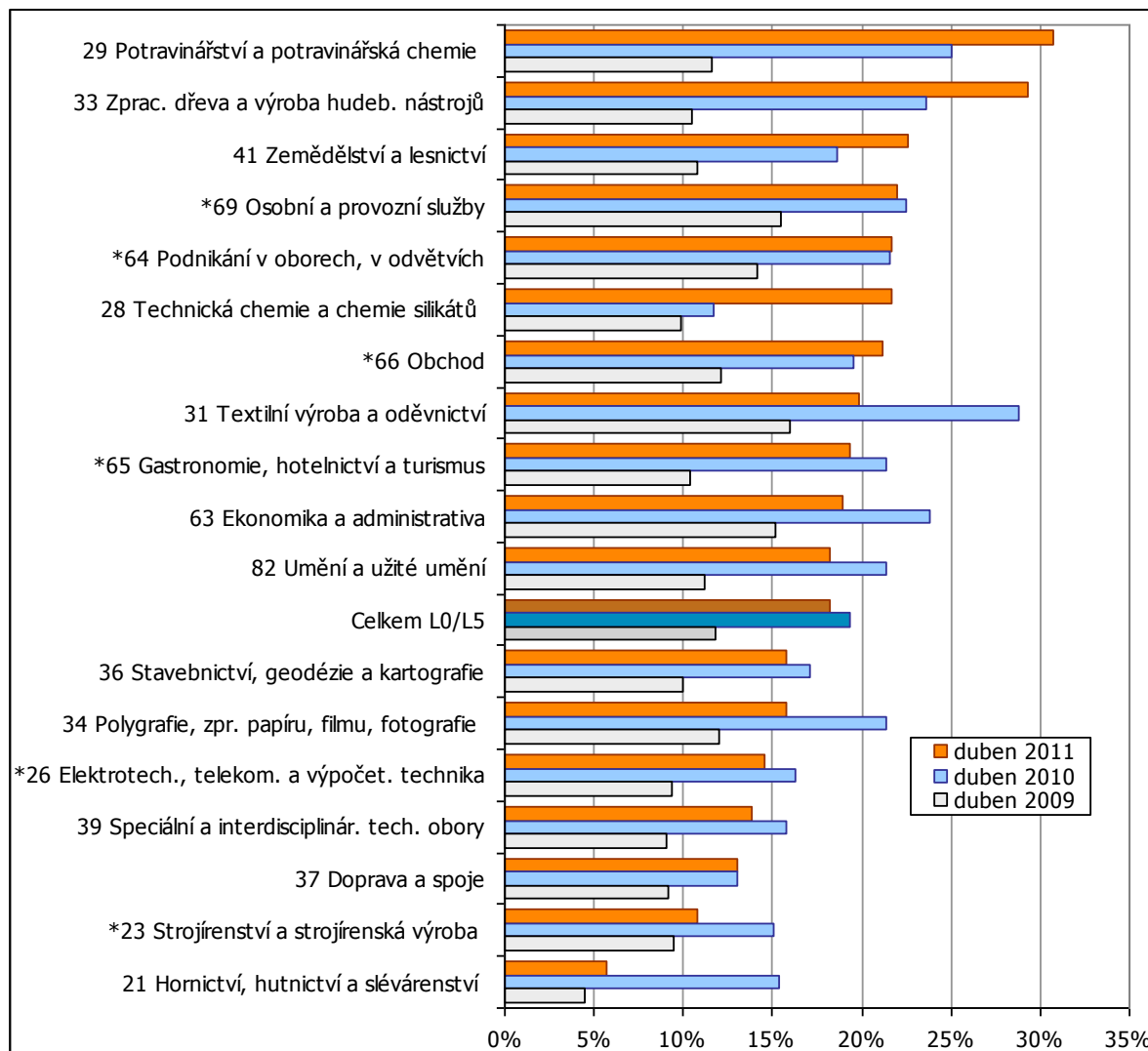
³⁶ Důvody tohoto výrazného poklesu jsou analyzovány v kap. 3.2.

a strojírenská výroba (10,7 %) a 37 Doprava a spoje (13,1 %). Za poslední čtyři roky absolventi oborových skupin 23 a 37 nacházejí uplatnění na trhu práce nejnádhněji.

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L0/L5) poskytuje přehled v následujícím grafu a tabulce,³⁷ kde jsou z hlediska členění podle skupin oborů vzdělání uvedeny tyto skutečnosti:

1. pořadí skupin oborů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů kategorie vzdělání L0/L5 v dubnu 2011 s doplňujícími hodnotami za duben 2009 a 2010 (vyjádřeno graficky),
2. počet absolventů kategorie vzdělání L0/L5 za rok 2010, počet nezaměstnaných absolventů, míra nezaměstnanosti absolventů³⁸ kategorie vzdělání L0/L5 v dubnu 2011, meziroční změna míry nezaměstnanosti absolventů v kategorii vzdělání L0/L5 (vyjádřeno tabulkově).

Obrázek 4.8 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbové vzdělání, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie L0/L5

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 900 absolventů.

³⁷ Při malém počtu absolventů jsou údaje za jeden rok značně citlivé na náhodné výkyvy v počtech nezaměstnaných či na případné chybné údaje v databázích.

³⁸ Míru nezaměstnanosti absolventů dané skupiny oborů vzdělání získáte, když vydělíte počet nezaměstnaných absolventů počtem absolventů dané skupiny oborů vzdělání.

Tabulka 4.5 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbové vzdělání, duben 2011, skupiny oborů kategorie L0/L5

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	53	3	5,7%	-9,7 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1796	193	10,7%	-4,3 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	1993	290	14,6%	-1,7 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	83	18	21,7%	10,0 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	39	12	30,8%	5,8 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	116	23	19,8%	-8,9 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	242	71	29,3%	5,8 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	292	46	15,8%	-5,6 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	152	24	15,8%	-1,3 p.b.
37 Doprava a spoje	245	32	13,1%	0,0 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	811	112	13,8%	-2,0 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	93	21	22,6%	4,0 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	227	43	18,9%	-4,8 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	3767	817	21,7%	0,2 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1067	206	19,3%	-2,1 p.b.
66 Obchod	1287	273	21,2%	1,7 p.b.
69 Osobní a provozní služby	940	207	22,0%	-0,4 p.b.
82 Umění a užité umění	291	53	18,2%	-3,1 p.b.
Celkem L/0 a L5	13494	2452	18,2%	-1,2 p.b.

p.b. – procentní bod

Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie vzdělání L/0)

V rámci kategorie L/0 vychází největší podíl absolventů ze skupin oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (21,5 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (18,4 %), 66 Obchod (15,2 %), 69 Osobní a provozní služby (11,3 %), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (11,2 %) a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (6,8 %); v roce 2010 z výše uvedených skupin oborů vycházelo 84 % absolventů kategorie L/0.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem – L/0 v dubnu 2010 dosáhla 17 %, oproti dubnu 2009 se zvýšila o 6,4 procentního bodu (pro porovnání: v dubnu 2008 vykazovala 7,5 %). Z dat za duben 2011 vyplývá, že se situace zřejmě postupně stabilizuje. Ukazatel dokonce mírně poklesl na hodnotu 16,0 %.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti absolventů byla ve skupinách 41 Zemědělství a lesnictví (42,1 %)³⁹, 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (25,3 %), 69 Osobní a provozní služby (obor Kosmetička; 22,0 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (21,1 %) a 66 Obchod (obor Obchodník; 20,9 %).

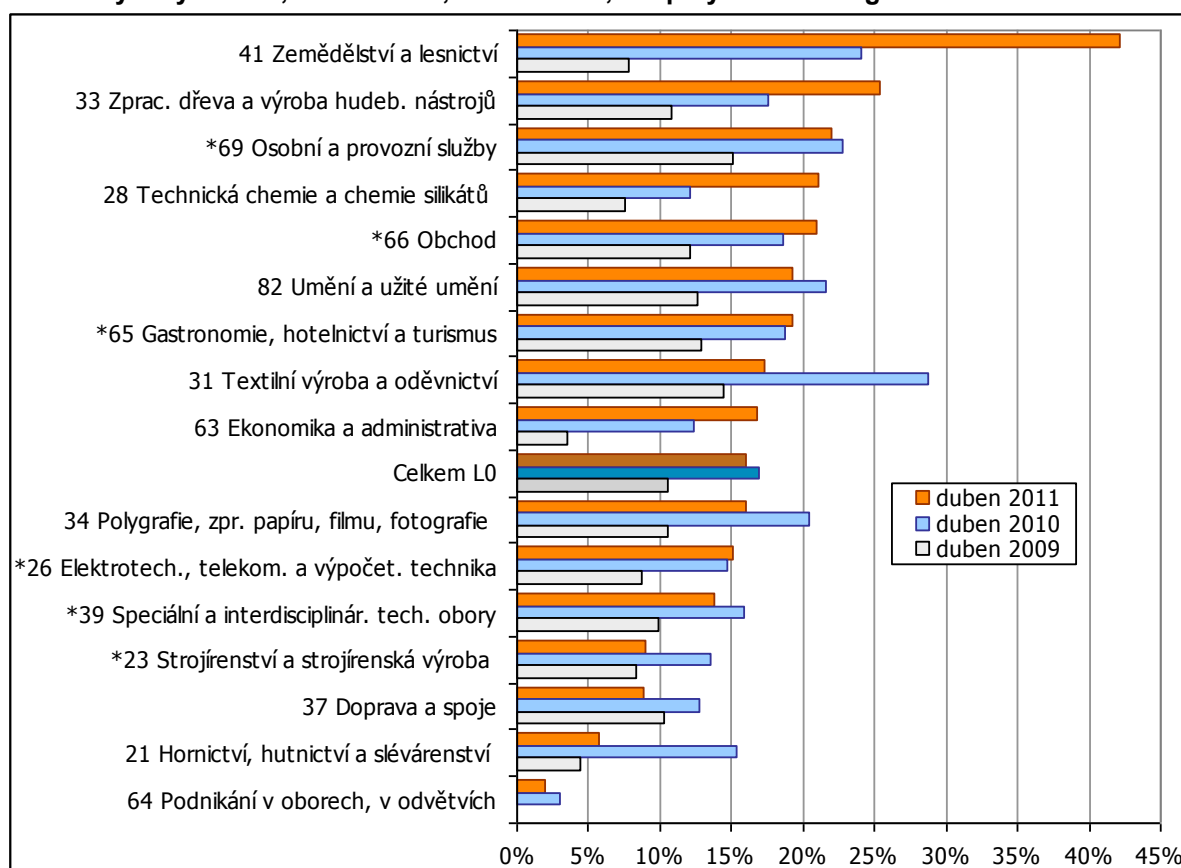
Nejnižší hodnotu míry nezaměstnanosti absolventů měli absolventi skupin s nízkým počtem absolventů (v řádu desítek): 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (2,0 %), 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (5,7 %) a 37 Doprava a spoje (8,9 %). Dále absolventi dvou silných skupin 23 Strojírenství a strojírenská výroba (kde jsou připravováni vysoce kvalifikovaní strojírenští dělníci) a 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (obor Autotronik), kde nezaměstnanost nabývala hodnot 9,0 a 13,8 %.

Celkový velmi mírný meziroční pokles míry nezaměstnanosti (o 0,9 p.b.) na hodnotu 16,0 % v dubnu 2011 nebyl rozložen rovnoměrně. **Zhruba u poloviny skupin oborů**

³⁹ Při malém počtu absolventů jsou údaje za jeden rok značně citlivé na náhodné výkyvy v počtech nezaměstnaných či na případné chybné údaje v databázích.

vzdělání došlo k relativně velké meziroční odchylce ukazatele, a to oběma směry (pokles, resp. nárůst).⁴⁰

Obrázek 4.9 Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie L0

*Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 400 absolventů.

Tabulka 4.6 Přehled o nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem, duben 2011, skupiny oborů kategorie L0

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	53	3	5,7%	-9,7 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1333	120	9,0%	-4,6 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	1555	234	15,0%	0,4 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	71	15	21,1%	9,1 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	116	20	17,2%	-11,5 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	83	21	25,3%	7,7 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	269	43	16,0%	-4,5 p.b.
37 Doprava a spoje	79	7	8,9%	-3,9 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	811	112	13,8%	-2,0 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	19	8	42,1%	18,1 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	131	22	16,8%	4,4 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	50	1	2,0%	-1,0 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	495	95	19,2%	0,4 p.b.
66 Obchod	1104	231	20,9%	2,3 p.b.
69 Osobní a provozní služby	817	180	22,0%	-0,8 p.b.
82 Umění a užité umění	255	49	19,2%	-2,3 p.b.
Celkem L0	7241	1161	16,0%	-0,9 p.b.

p.b. – procentní bod

⁴⁰ Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti jsou v grafu uvedeny i hodnoty za rok 2009.

Největší výkyvy míry nezaměstnanosti absolventů byly zaznamenány u skupin oborů s nízkými počty absolventů. Relativně velký pokles vykazovaly strojírenské obory.

Největší absolutní pokles míry nezaměstnanosti byl zjištěn ve skupinách 31 Textilní výroba a oděvnictví (11,5 p.b.), 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (9,7 p.b.), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (4,6 p.b.) a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (4,5 p.b.).

Největší absolutní nárůst míry nezaměstnanosti zaznamenaly skupiny oborů vzdělání 41 Zemědělství a lesnictví (18,1 p.b.), 28 Technická chemie a chemie silikátů (9,1 p.b.), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (7,7 p.b.) a 63 Ekonomika a administrativa (4,4 p.b.).

Nezaměstnanost absolventů nástavbového studia (kategorie vzdělání L/5)

V rámci kategorie L/5 vychází největší podíl absolventů ze skupiny oborů 64 Podnikání v oborech, odvětvích (59,4 %), se značným odstupem následují skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (9,1 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (7,4 %) a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (7,0 %). Ostatní skupiny čítají méně než 200 absolventů.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů v kategorii středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, získaného **v nástavbovém vzdělávání – L/5** v dubnu 2011 dosahovala 20,6 %, a byla tedy vyšší než míra nezaměstnanosti absolventů čtyřletých oborů středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou a praktickým výcvikem (L/0). V dubnu 2010 dosahovala 21,7 %. Oproti dubnu 2009 se zvýšila o 8,6 procentního bodu (pro porovnání: v dubnu 2008 vykazovala pouhých 8 %). **Z dat za duben 2011 vyplývá, že se situace zřejmě postupně stabilizuje. Ukazatel dokonce mírně poklesl na hodnotu 20,6 %.**

Nejvyšší míra nezaměstnanosti absolventů byla ve skupinách 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (31,4 %), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (30,8 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (25,0 %) a 66 Obchod (23,0 %).

Nadprůměrných hodnot dosahovali absolventi skupin 64 Podnikání v oborech⁴¹, v odvětvích, 69 Osobní a provozní služby a 63 Ekonomika a administrativa.

Nejnižší míru nezaměstnanosti čerstvých absolventů vykazovaly skupiny 82 Umění a užité umění (11,1 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (12,8 %) a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (13,0 %). S početnějších skupin oborů vzdělání se ještě dobře uplatňují absolventi strojírenských oborů (15,8 %).

Celkový velmi mírný meziroční pokles míry nezaměstnanosti (o 1,1 p.b.) na hodnotu 20,6 % v dubnu 2011 nebyl rozložen rovnoměrně. **Zhruba u poloviny skupin oborů vzdělání došlo k relativně velké meziroční odchylce ukazatele**, a to oběma směry (pokles, resp. nárůst).⁴²

Největší výkyvy míry nezaměstnanosti absolventů nástavbového vzdělávání byly zaznamenány u skupin oborů s nízkými počty absolventů. Relativně velký pokles byl zjištěn u elektrotechnických oborů.

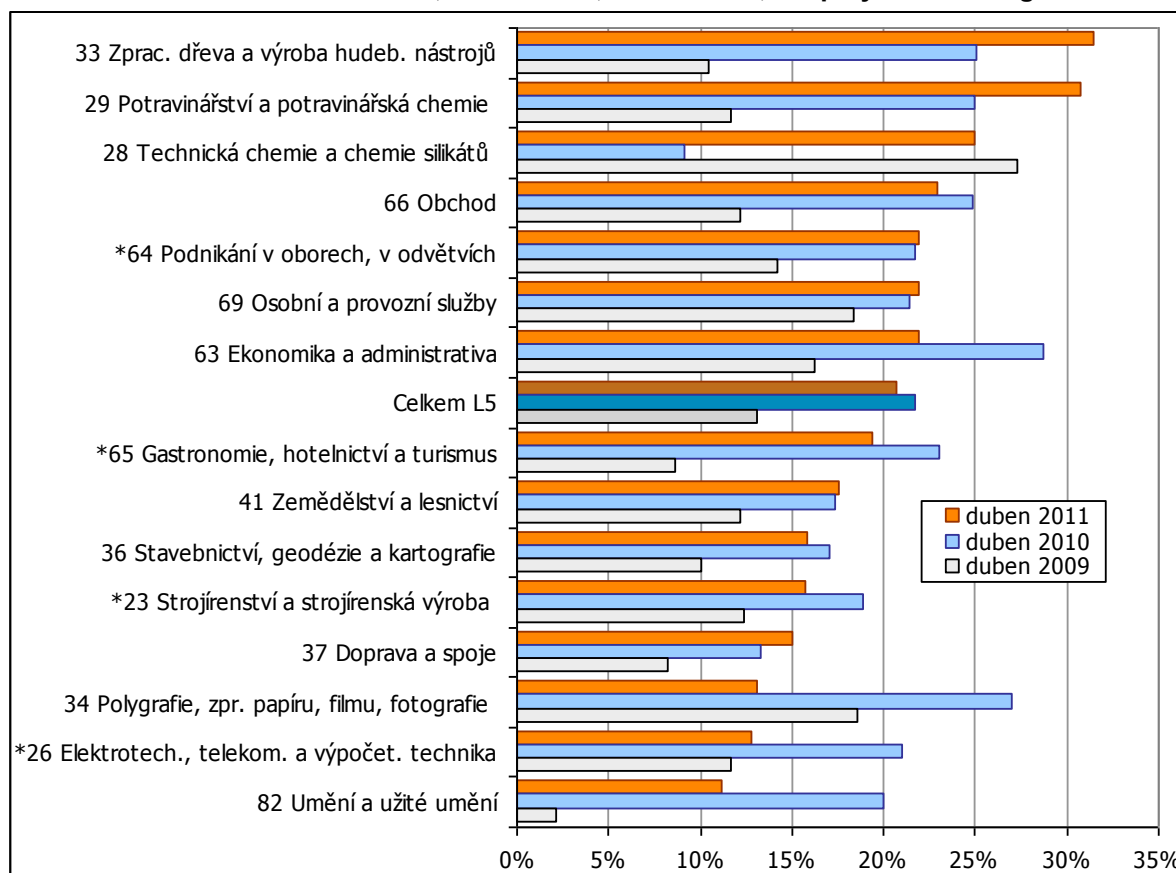
Největší absolutní pokles míry nezaměstnanosti zaznamenaly skupiny oborů vzdělání 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (14,0 p.b.), 82 Umění a užité umění (8,9 p.b.), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (8,3 p.b.) a 63 Ekonomika a administrativa (6,8 p.b.).

⁴¹ V nástavbovém studiu naprosto převládají absolventi skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví (obor Podnikání). Oproti loňskému roku nedošlo k podstatné změně.

⁴² Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti jsou v grafu uvedeny i hodnoty za rok 2009.

Největší absolutní nárůst míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů byl pozorován ve skupinách 28 Technická chemie a chemie silikátů (15,9 p.b.), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (6,4 p.b.) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (5,8 p.b.).

Obrázek 4.10 Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou – nástavbové vzdělání, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie L5

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 400 absolventů.

Tabulka 4.7 Přehled o nezaměstnanosti čerstvých absolventů: střední odborné vzdělání s maturitou – nástavbové vzdělání, duben 2011, skupiny oborů kategorie L5

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
23 Strojírenství a strojírenská výroba	463	73	15,8%	-3,1 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	438	56	12,8%	-8,3 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	12	3	25,0%	15,9 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	39	12	30,8%	5,8 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	159	50	31,4%	6,4 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	23	3	13,0%	-14,0 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	152	24	15,8%	-1,3 p.b.
37 Doprava a spoje	166	25	15,1%	1,7 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	74	13	17,6%	0,3 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	96	21	21,9%	-6,8 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	3717	816	22,0%	0,3 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	572	111	19,4%	-3,6 p.b.
66 Obchod	183	42	23,0%	-1,9 p.b.
69 Osobní a provozní služby	123	27	22,0%	0,5 p.b.
82 Umění a užité umění	36	4	11,1%	-8,9 p.b.
Celkem L5	6253	1291	20,6%	-1,1 p.b.

p.b. – procentní bod

Nezaměstnanost absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie vzdělání M)

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi, kteří se připravovali ve 4letých studijních oborech středních odborných škol (SOŠ) a po absolvování získali maturitní vysvědčení. Ze všech kategorií středoškolského vzdělání se nejvyšší počet absolventů připravuje právě v této kategorii vzdělání.

V letech 2001–2003 docházelo k mírnému poklesu počtu absolventů této kategorie vzdělání (rok 2001 – 45 537 absolventů, rok 2002 – 42 428 a rok 2003 – 41 987). **V letech 2004–2007 počty absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou každoročně mírně stoupaly** (rok 2004 – 42 687 absolventů, rok 2005 – 44 581, rok 2006 – 45 872, rok 2007 – 46 511). **Od roku 2007 dochází k mírnému poklesu** na 45 298 (v roce 2008), 44 980 absolventů (v roce 2009) a 43 372 (v roce 2010).

Nejvíce absolventů maturitních oborů SOŠ ukončilo v roce 2010 studium ve skupinách oborů 63 Ekonomika a administrativa (21,5 %), 78 Obecně odborná příprava (lycea – 12,1 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (10,0 %), 65 Gastronomie, hotelnictví, turismus (7,6 %), 53 Zdravotnictví (7,1 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (6,6 %), 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (5,6 %), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (5,3 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (4,6 %), 41 Zemědělství a lesnictví (4,4 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (4,1 %). V těchto skupinách se v roce 2010 připravovalo 88,7 % absolventů maturitních oborů kategorie M.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou v roce po absolvování vykazovala v letech ekonomického růstu setrvalý pokles (duben 2004 – 15,0 %, duben 2005 – 12,2 %, duben 2006 – 11,0 %, duben 2007 – 7,8 %). Od roku 2008 nastává zlom ve vývoji míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů kategorie M, který je způsoben obratem ekonomického vývoje. Dochází k zvýšení tohoto ukazatele z 5,7 % (duben 2008) na hodnotu 7,8 % v dubnu 2009 a dále na hodnotu 10,6 % v dubnu 2010. **Z dat za duben 2011 vyplývá, že se situace zřejmě postupně stabilizuje.** Celkově u této kategorie vzdělání **došlo pouze k mírnému nárůstu na hodnotu 11,4 %.**

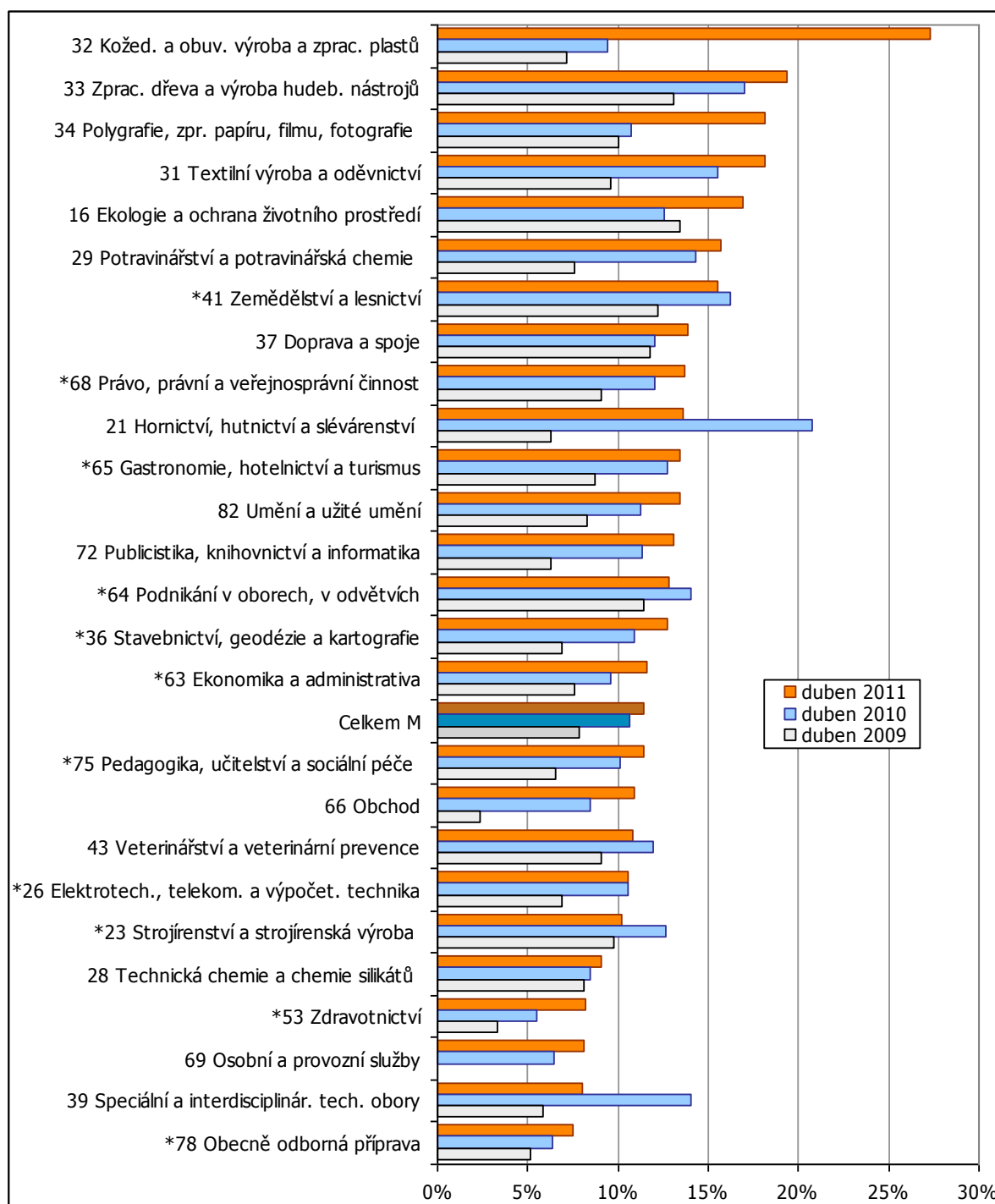
Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie M v dubnu 2011 vykazují skupiny oborů 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (27,3 %), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (19,4 %), 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (18,2 %), 31 Textilní výroba a oděvnictví (18,2 %), 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (16,9 %), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (15,7 %) a 41 Zemědělství a lesnictví (15,6 %; i přes velmi mírný meziroční pokles o 0,6 p.b.). Z těchto skupin je na absolventy nejpočetnější skupina 41. Ze skupin s vysokými počty absolventů vyšší míru nezaměstnanosti vykazovaly skupina 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (13,7 %) a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (13,4 %).

Nízká míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů byla zjištěna u skupin 78 Obecně odborná příprava (7,5 %; obory Lyceí, jejichž absolventi většinou pokračují ve studiu na vyšších odborných nebo vysokých školách), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (8,0 %) a 69 Osobní a provozní služby (8,1 %; kde byli evidováni pouze 3 nezaměstnaní ze 37 absolventů). Dalšími skupinami jsou tradičně 53 Zdravotnictví (8,2 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (9,1 %), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (10,2 %) a 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika (10,5 %).

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M) poskytuje přehled v následujícím grafu a tabulce, kde je uvedeno:

1. **pořadí skupin oborů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů** kategorie vzdělání M v dubnu 2011 s doplňujícími hodnotami za duben 2009 a 2010 (vyjádřeno graficky),
2. **počet absolventů** kategorie vzdělání M za rok 2010, **počet nezaměstnaných absolventů**, **míra nezaměstnanosti absolventů** kategorie vzdělání M v dubnu 2011 a **meziroční změna míry nezaměstnanosti absolventů** v kategorii vzdělání M (vyjádřeno tabulkově).

Obrázek 4.11 Míra nezaměstnanosti absolventů: střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie M

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 1 700 absolventů.

Celkový velmi mírný meziroční nárůst míry nezaměstnanosti (o 0,8 p.b.) na hodnotu 11,4 % v dubnu 2011 nebyl rozložen rovnoměrně. **U většiny skupin oborů vzdělání došlo k relativně malé meziroční odchylce ukazatele** (do 2,5 procentních bodů), a to oběma směry (pokles, resp. nárůst).⁴³

Největší výkyvy míry nezaměstnanosti absolventů byly zaznamenány u skupin oborů s nižšími počty absolventů.

⁴³ Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti jsou v grafu uvedeny i hodnoty za rok 2009.

Největší absolutní nárůst míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů byl zjištěn ve skupinách 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů (17,9 p.b.), 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (7,4 p.b.) a 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (4,3 p.b.).

V porovnání s dubnem 2010 byl **nejvýraznější absolutní pokles** míry nezaměstnanosti absolventů zaznamenán u skupin oborů 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství (7,1 p.b.) a 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (6,1 p.b.). Ze skupin s vyššími počty absolventů byl největší pokles patrný u skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba (2,4 p.b.) a 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (1,2 p.b.).

Naopak **téměř nezměněná zůstala míra nezaměstnanosti** čerstvých absolventů ve skupinách oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika, 28 Technická chemie a chemie silikátů, 41 Zemědělství a lesnictví a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus.

Tabulka 4.8 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou, duben 2011, skupiny oborů kategorie M

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	473	80	16,9%	4,3 p.b.
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	44	6	13,6%	-7,1 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	2880	295	10,2%	-2,4 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	4344	458	10,5%	0,0 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	397	36	9,1%	0,6 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	293	46	15,7%	1,4 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	358	65	18,2%	2,6 p.b.
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	44	12	27,3%	17,9 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	217	42	19,4%	2,3 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	99	18	18,2%	7,4 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2302	293	12,7%	1,8 p.b.
37 Doprava a spoje	845	117	13,8%	1,8 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	263	21	8,0%	-6,1 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1897	295	15,6%	-0,6 p.b.
43 Veterinářství a veterinární prevence	204	22	10,8%	-1,1 p.b.
53 Zdravotnictví	3069	251	8,2%	2,7 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	9316	1081	11,6%	2,0 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	2423	310	12,8%	-1,2 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	3291	442	13,4%	0,7 p.b.
66 Obchod	55	6	10,9%	2,5 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1760	241	13,7%	1,6 p.b.
69 Osobní a provozní služby	37	3	8,1%	1,7 p.b.
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	214	28	13,1%	1,7 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	1975	226	11,4%	1,3 p.b.
78 Obecně odborná příprava	5229	391	7,5%	1,1 p.b.
82 Umění a užité umění	1343	180	13,4%	2,1 p.b.
Celkem M	43372	4965	11,4%	0,8 p.b.

p.b. – procentní bod

Nejpočetnější skupina absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou **63 Ekonomika a administrativa** představuje zároveň nejpočetnější skupinu nezaměstnaných absolventů maturitních oborů evidovaných na úřadech práce. To však ještě neznamená, že jejich situace je závažná. Dokladem toho je její zařazení mezi skupiny oborů s průměrnou mírou nezaměstnanosti 11,6 %), které se v posledních obdobích prozatím jeví jako stabilní. Úřady práce často vnímají absolventy obchodních akademií jako problematickou skupinu. Důvodem těchto úvah je především to, že vycházejí z již zmiňovaného vysokého počtu nezaměstnaných. Velké procento jich většinou nachází práci poměrně snadno a pokud jsou ostatní evidováni jako uchazeči o zaměstnání, tak jsou následně poměrně snadno absorbováni trhem práce. Ohroženost nezaměstnaností je vždy

nutno posuzovat na základě jejího relativního vyjádření, například mírou nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti maturantů SOŠ skupiny 63 zatím nenaznačuje hrozící nebezpečí, protože nepřevyšuje průměrnou hodnotu za všechny skupiny oborů.

I přes výrazný vzestup počtu absolventů lyceí (rok 2004 – 1 054 absolventů, rok 2005 – 1 622, rok 2006 – 2 132, rok 2007 – 3 018, rok 2008 – 3 580, rok 2009 – 4 696, rok 2010 – 5 159 tedy téměř pětinasobek hodnoty z roku 2004) **se postavení této skupiny absolventů na trhu práce jeví jako velmi příznivé**. Jejich míra nezaměstnanosti patří mezi jednu z nejnižších a v porovnání s dubnem 2010 (i přes nárůst počtu absolventů) bylo její zvýšení mírné (ze 6,2 % na 7,4 %). Této skutečnosti značně napomáhá samotná koncepce lyceí, která se vedle odborné stránky zaměřuje na přípravu absolventů pro pokračování ve studiu na vyšší terciární úrovni vzdělávání.

Nezaměstnanost absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie vzdělání N)

V této kategorii vzdělání jsou zařazeni absolventi, kteří se připravovali ve tří- až tříapůlletých oborech poskytujících vyšší odborné vzdělání (VOŠ). Jde o historicky nejmladší kategorii vzdělání, ve které se vyšší počty absolventů začaly objevovat v roce 1998. Do této kategorie přísluší i relativně malý počet absolventů konzervatoří.⁴⁴

V letech 2003–2005 docházelo k významnému nárůstu počtu absolventů této kategorie vzdělání (rok 2003 – 4 701 absolventů, rok 2004 – 6 075 a rok 2005 – 7 025). **Od roku 2006 se počty absolventů VOŠ každoročně snižují** (rok 2006 – 6 338 absolventů, rok 2007 – 5 310, rok 2008 – 5 774 a rok 2008 – 5 186). V roce 2010 úspěšně ukončilo studium 4 663 absolventů. Hlavním faktorem, který tento trend odstartoval, bylo rozšíření vzdělávací nabídky bakalářského studia na vysokých školách.

Tato kategorie produkuje poměrně **nízké počty absolventů** a výsledná míra nezaměstnanosti a její meziroční výkyvy jsou tudíž velmi citlivé i na malé úbytky či přírůstky nezaměstnaných.

Nejvíce absolventů vyšších odborných škol ukončilo v roce 2010 studium ve skupinách oborů 53 Zdravotnictví (21,9 %), 63 Ekonomika a administrativa (15,6 %), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (14,4 %), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (7,7 %), 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (7,2 %), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (6,0 %), 64 Podnikání v oborech, v odvětvích a 82 Umění a užité umění (5,5 %); z výše uvedených skupin oborů vzdělání vycházelo 83,7 % absolventů.

Míra nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání v roce po absolvování v posledních několika letech klesala (duben 2004 – 13,6 %, duben 2005 – 10,6 %, duben 2006 – 9,1 %, duben 2007 – 6,6 %, duben 2008 – 5,5 %). V posledních třech letech došlo k jejímu **mírnému zvýšení** na hodnoty 6,8 % v dubnu 2009, 8,9 % v dubnu 2010 a **9,4 %** v dubnu 2011.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie N byly v dubnu 2011 zjištěny u skupin oborů vzdělání s nízkými počty absolventů. Jednalo se o skupiny: 31 Textilní výroba a oděvnictví (23,1 %; skupina měla pouze 13 absolventů a 3 nezaměstnané), 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (20,7 %), 28 Technická chemie a chemie silikátů (16,7 %; skupina měla pouze 12 absolventů a 2 nezaměstnané) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (16,1 %).

Ze skupin s vyššími počty absolventů velmi vysoké hodnoty dosahovala skupina 41 Zemědělství a lesnictví (22,3 %). Vyšší byla míra nezaměstnanosti také u absolventů skupin 82 Umění a užité umění (12,9 %) a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (12,5 %). Mírně nad průměrem se pohybovala skupina 63 Ekonomika a administrativa (11,0 %).

⁴⁴ Absolventi konzervatoří nejsou v následujících analýzách zahrnuti.

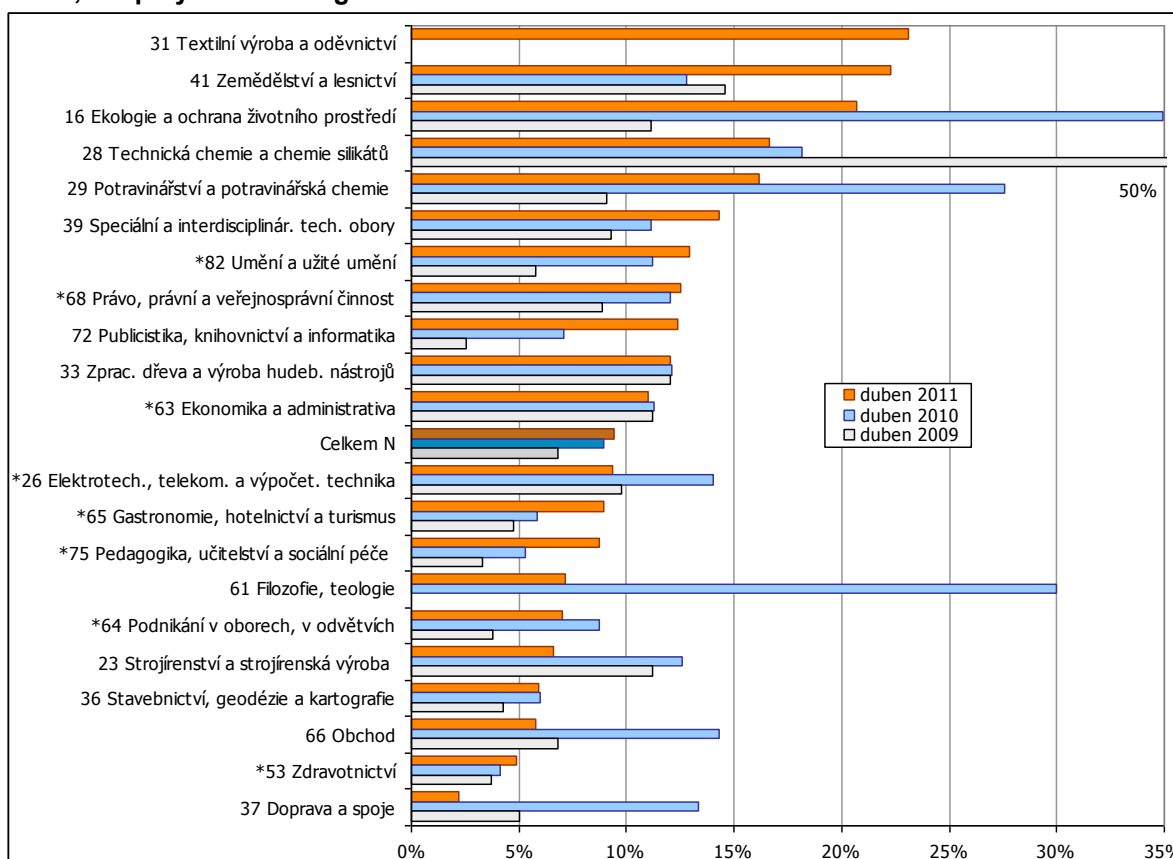
Nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů kategorie N měly skupiny 37 Doprava a spoje (2,2 %), 53 Zdravotnictví (4,9 %)⁴⁵, 66 Obchod (5,8 %) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (5,9 %). Nízké míry nezaměstnanosti byly rovněž patrné ve skupinách 23 Strojírenství a strojírenská výroba (6,6 %) a 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (7,0 %).

Podrobnější údaje o situaci a vývoji nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie N) poskytuje přehled v následujícím grafu a tabulce,⁴⁶ kde jsou z hlediska členění podle skupin oborů vzdělání uvedeny tyto skutečnosti:

1. **pořadí skupin oborů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů** kategorie vzdělání N v dubnu 2011 s doplňujícími hodnotami za duben 2009 a 2010 (vyjádřeno graficky),
2. **počet absolventů** kategorie vzdělání N za rok 2010, **počet nezaměstnaných absolventů**, **míra nezaměstnanosti absolventů**⁴⁷ kategorie vzdělání N v dubnu 2011 a **meziroční změna míry nezaměstnanosti absolventů** v kategorii vzdělání N (vyjádřeno tabulkově).

Celkový velmi mírný meziroční nárůst míry nezaměstnanosti (o 0,5 p.b.) na hodnotu 9,4 % v dubnu 2011 nebyl rozložen rovnoměrně. **U většiny skupin oborů vzdělání došlo k relativně velké meziroční odchylce⁴⁸ ukazatele** (nad tři procentní body), a to oběma směry (pokles, resp. nárůst).⁴⁹

Obrázek 4.12 Míra nezaměstnanosti absolventů: vyšší odborné vzdělání, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny oborů kategorie N

Skupina oborů 31 vykazovala v roce 2009 nulovou míru nezaměstnanosti, v dalším roce neměla absolventy.

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 250 absolventů.

⁴⁵ Trvale nízké hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů zdravotnických oborů ukazují, že zdravotnictví je z pohledu šance na nalezení zaměstnání dlouhodobě perspektivní oblastí, a to i výhledově (vzhledem k demografickému vývoji lze téměř s jistotou tvrdit, že se poptávka po kvalifikovaném zdravotnickém personálu ještě zvýší).

⁴⁶ Při malém počtu absolventů jsou údaje za jeden rok značně citlivé na náhodné výkyvy v počtech nezaměstnaných či na případné chybné údaje v databázích.

⁴⁷ Míru nezaměstnanosti absolventů dané skupiny oborů vzdělání získáte, když vydělíte počet nezaměstnaných absolventů počtem absolventů dané skupiny oborů vzdělání.

⁴⁸ V kategorii N se výrazné meziroční změny projevují tradičně. Lze je jen obtížně vyhodnocovat.

⁴⁹ Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti jsou v grafu uvedeny i hodnoty za rok 2009.

Největší absolutní nárůst míry nezaměstnanosti nastal u skupiny 41 Zemědělství a lesnictví (9,5 p.b.). Následně se jednalo o skupiny 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (5,3 p.b.), 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (3,5 p.b.), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (3,2 p.b.) a 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (3,0 p.b.).

Největší absolutní pokles míry nezaměstnanosti absolventů byl zaznamenán u skupin oborů s nízkými počty absolventů. Jednalo se o skupiny 61 Filozofie, teologie (22,9 p.b.), 16 Ekologie a ochrana životního prostředí (14,2 p.b.), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (11,5 p.b.), 37 Doprava a spoje (11,1 p.b.) a 66 Obchod (8,5 p.b.). Významný pokles byl patrný rovněž u skupin 23 Strojírnoství a strojírenská výroba (6,0 p.b.) a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (4,7 p.b.).

Tabulka 4.9 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: vyšší odborné vzdělání, duben 2011, skupiny oborů kategorie N

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	58	12	20,7%	-14,2 p.b.
23 Strojírnoství a strojírenská výroba	136	9	6,6%	-6,0 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	278	26	9,4%	-4,7 p.b.
28 Technická chemie a chemie silikátů	12	2	16,7%	-1,5 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	31	5	16,1%	-11,5 p.b.
31 Textilní výroba a oděvnictví	13	3	23,1%	*
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	25	3	12,0%	-0,1 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	68	4	5,9%	-0,1 p.b.
37 Doprava a spoje	45	1	2,2%	-11,1 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	49	7	14,3%	3,2 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	166	37	22,3%	9,5 p.b.
53 Zdravotnictví	1021	50	4,9%	0,7 p.b.
61 Filozofie, teologie	14	1	7,1%	-22,9 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	727	80	11,0%	-0,2 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	257	18	7,0%	-1,8 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	359	32	8,9%	3,0 p.b.
66 Obchod	52	3	5,8%	-8,5 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	335	42	12,5%	0,5 p.b.
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	89	11	12,4%	5,3 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	673	59	8,8%	3,5 p.b.
82 Umění a užité umění	255	33	12,9%	1,7 p.b.
Celkem N	4663	438	9,4%	0,5 p.b.

p.b. – procentní bod

* Skupina oborů 31 neměla v roce 2009 žádné absolventy.

Nezaměstnanost absolventů magisterského vysokoškolského vzdělání (kategorie vzdělání T)

Počet vysokoškolských absolventů se každým rokem postupně zvyšuje. To platí i pro počet absolventů **magisterských studijních programů**, na které se tato kapitola soustřeďuje především. V roce 2006 magisterské studijní programy absolvovalo 17 176 posluchačů, v roce 2007 to bylo již 18 642 a v dalších letech počty překročily dvacet tisíc (konkrétně 20 425 v roce 2008, 22 055 v roce 2009⁵⁰). V roce 2010 bylo absolventů magisterského studia 23 570. Zřetelný nárůst počtu přijímaných do vysokoškolského studia se projevil především v počtech absolventů **bakalářských** studijních programů. V roce 2010 absolvovalo 33 827 bakalářů, z nichž většina pokračovala v navazujícím magisterském studiu. Počet poprvé zapsaných do magisterského navazujícího studia (který zahrnuje především čerstvé bakaláře právě z roku 2010) činil 26 590.

⁵⁰ Jedná se o poslední (přesnější) údaj počtu absolventů vysokoškolského magisterského studia, který je monitorován ÚIV. Loňská publikace vycházela z dat, která byla dostupná v roce 2010.

Do roku 2009 byly v této kapitole uváděny údaje souhrnně o absolventech všech kategorií vysokoškolského studia – magisterského (kat. T), bakalářského (kat. R) a doktorského (kat. V). S rozvojem bakalářských studijních programů a magisterského navazujícího studia postupně narůstal souhrnný počet absolventů vysokých škol. Zahrnutí absolventů bakalářských programů by však pro účely výpočtu nezaměstnanosti vysokoškoláků nebylo korektní, protože většina z nich pokračuje ve studiu v již zmíněných programech navazujícího magisterského vzdělávání a na trh práce nepřechází. Proto v roce 2010 došlo ke **změně metodiky výpočtu**, která bude vycházet z počtů absolventů magisterských programů (navazujícího i pětiletého studia), očištěných o počty absolventů pokračujících v doktorském studiu. Údaje v tabulkách i grafu respektují tento nový přístup a hodnoty za předchozí roky 2010 a 2009 byly přepočteny dle zmíněné nové metodiky.

V této kapitole jsou uváděny údaje o absolventech, kteří se připravovali v prezenční (denní) formě v pětiletém magisterském nebo navazujícím magisterském studiu a mají občanství ČR. Protože tato publikace je zaměřena na analýzu uplatnění absolventů středoškolského vzdělání na trhu práce, jsou dále uvedené údaje o vysokoškolském vzdělání pouze doplňkem celkového obrazu situace absolventů na trhu práce.

Nejvíce absolventů magisterského studia v roce 2010 vyprodukovaly skupiny studijních programů Technické vědy a nauky (23,1 %), Ekonomické vědy a nauky (22,5 %), Pedagogika, učitelství a sociální péče (14,5 %), Humanitní a společenské vědy a nauky (11,8 %) a Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky (10,1 %). V těchto skupinách studijních programů bylo v roce 2010 připravováno téměř 82 % absolventů VŠ.

Míra nezaměstnanosti absolventů magisterského vzdělání v roce po absolvování respektovala v posledních letech obecný trend rostoucí nezaměstnanosti, přesto však s relativně nízkými hodnotami. V dubnu 2008, čili ještě před nástupem ekonomické krize, byla nezaměstnanost absolventů magisterského vzdělávání 3,6 %, o rok později se již začal slabě projevovat dopad krize (míra nezaměstnanosti čerstvých magistrů v dubnu 2009 byla 4,3 %), v dubnu 2010 dosahovala 6,4 % a v dubnu 2011 se vyšplhala na **7,1 %**.

Rozlišení skupin studijních programů vzdělání dle míry nezaměstnanosti absolventů ukazuje poměrně značné rozdíly v hodnotách (zhruba deset procentních bodů).

Poměrně vysokou míru nezaměstnanosti překvapivě vykazují **technické obory**, zde se pravděpodobně projevuje fakt, že v období recese podniky dávají přednost zkušenějším uchazečům s praxí. Zaměstnavatelé sice často poukazují na nedostatek technicky vzdělaných vysokoškoláků a přebytek humanitně vzdělaných, ale v souvislosti s vysokoškolskými absolventy zároveň dodávají, že úroveň technických znalostí potřebných v praxi není dostatečná a stěžují si na příliš akademický charakter technického vzdělávání u nás.

Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů zaznamenala v dubnu 2011 skupina Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky.

Okolo průměru se pohybovaly na absolventy velmi početné magisterské studijní programy ekonomického směru a programy Humanitních a společenských věd a nauk.

Výrazně nejnižší hodnota míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu 2011 je tradičně charakteristická pro skupinu Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky, nízkých hodnot dosahuje také skupina Právní vědy a nauky. Mírně pod průměrem je také míra nezaměstnanosti absolventů skupiny Pedagogika, učitelství a sociální péče.

Více o nezaměstnanosti absolventů studijních programů magisterské úrovně vysokoškolského vzdělání (kategorie T) poskytuje přehled v následujícím grafu a tabulce, kde jsou z hlediska členění podle skupin studijních programů vzdělání uvedeny tyto skutečnosti:

1. **pořadí skupin studijních programů vzdělání podle míry nezaměstnanosti absolventů** vysokoškolského magisterského vzdělání (kategorie vzdělání T) v dubnu 2011 s doplňujícími hodnotami za duben 2009 a 2010 (vyjádřeno graficky),
2. **počet absolventů** vysokoškolského magisterského vzdělání (kategorie vzdělání T) za rok 2010, **počet nezaměstnaných absolventů**, **míra nezaměstnanosti absolventů** vysokoškolského vzdělání v dubnu 2011 a **meziroční změna míry nezaměstnanosti absolventů** vysokoškolského vzdělání (vyjádřeno tabulkově).

Tabulka 4.10 Přehled o nezaměstnanosti absolventů: vysokoškolské magisterské vzdělání, duben 2011, skupiny studijních programů kategorie T

Skupina oborů vzdělání	Počet absolventů (2010)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2011)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2011)	Srovnání s dubnem 2010
Přírodní vědy a nauky	1187	93	7,8%	0,4 p.b.
Technické vědy a nauky	5440	525	9,7%	0,8 p.b.
Zemědělsko-lesnické a veter. vědy a nauky	998	113	11,3%	1,0 p.b.
Zdravotnictví, lékař. a farmac. vědy a nauky	2385	33	1,4%	0,6 p.b.
Humanitní a společenské vědy a nauky	2776	213	7,7%	0,5 p.b.
Ekonomické vědy a nauky	5300	362	6,8%	-0,2 p.b.
Právní vědy a nauky	1578	72	4,6%	1,1 p.b.
Pedagogika, učitelství a soc. péče	3409	214	6,3%	1,0 p.b.
Vědy a nauky o kultuře a umění	635	52	8,2%	2,3 p.b.
Celkem T	23570	1677	7,1%	0,7 p.b.

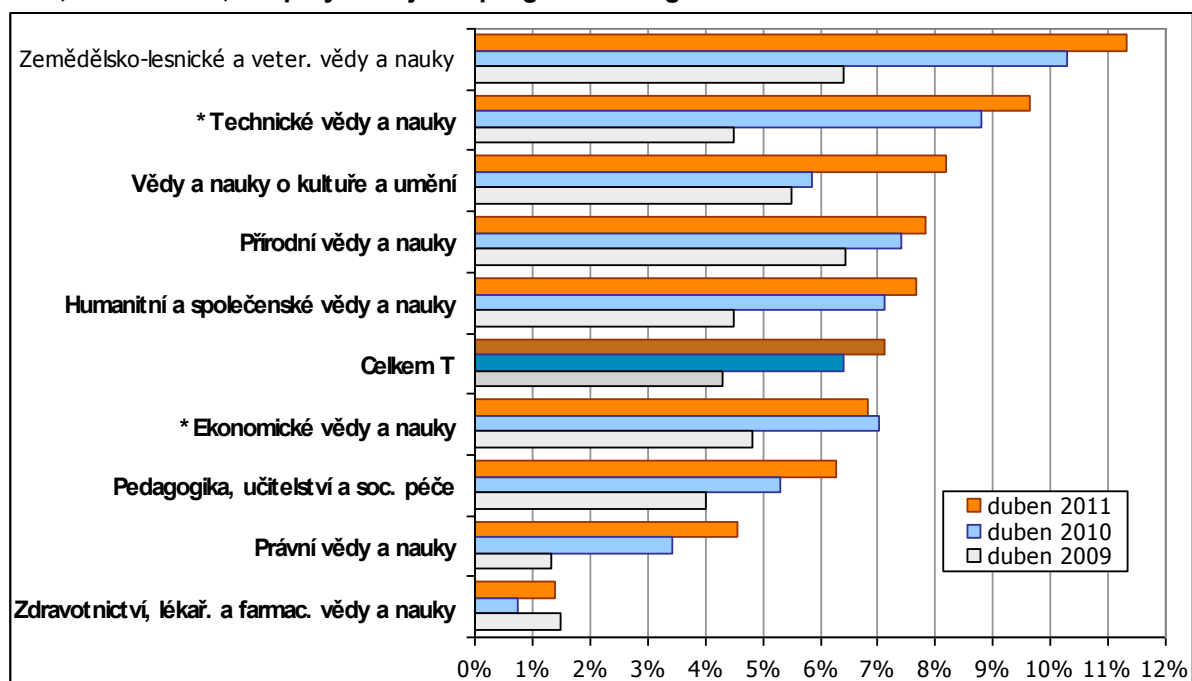
p.b. – procentní bod

Pozn.: Kódy tříd a skupin studijních programů začleněných v jednotlivých kategoriích

Přírodní vědy a nauky	1
Technické vědy a nauky	2,3
Zemědělsko-lesnické a veter. vědy a nauky	4
Zdravotnictví, lékař. a farmac. vědy a nauky	5
Humanitní a společenské vědy a nauky	61,65,67,71,72,73,74,77
Ekonomické vědy a nauky	62,63,64,66
Právní vědy a nauky	68
Pedagogika, učitelství a soc. péče	75
Vědy a nauky o kultuře a umění	8

Míra nezaměstnanosti v dubnu 2011 mírně převyšovala hodnoty z předchozího roku téměř ve všech skupinách oborů, jedinou výjimkou byly ekonomické obory (pokles o 0,2 p.b.). Pro ilustraci meziročních změn míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů jsou v grafu uvedeny i údaje za rok 2009.

Obrazek 4.13 Míra nezaměstnanosti absolventů: vysokoškolské magisterské vzdělání, duben 2009, 2010 a 2011, skupiny studijních programů kategorie T

* Označení skupin oborů vzdělání, které měly v roce 2010 v dané kategorii vzdělání více než 5 000 absolventů.

5. Struktura nezaměstnaných absolventů z hlediska profesní skladby

Po ukončení základní školy pokračuje v České republice převážná část populace ve středním vzdělávání. Odborným vzděláváním prochází téměř 80 % žáků. V roce 2010 vystudovalo téměř 35 % absolventů **odborného vzdělávání** v učebních oborech, 9,3 % v maturitních oborech s odborným výcvikem a 55 % v oborech středních odborných škol.

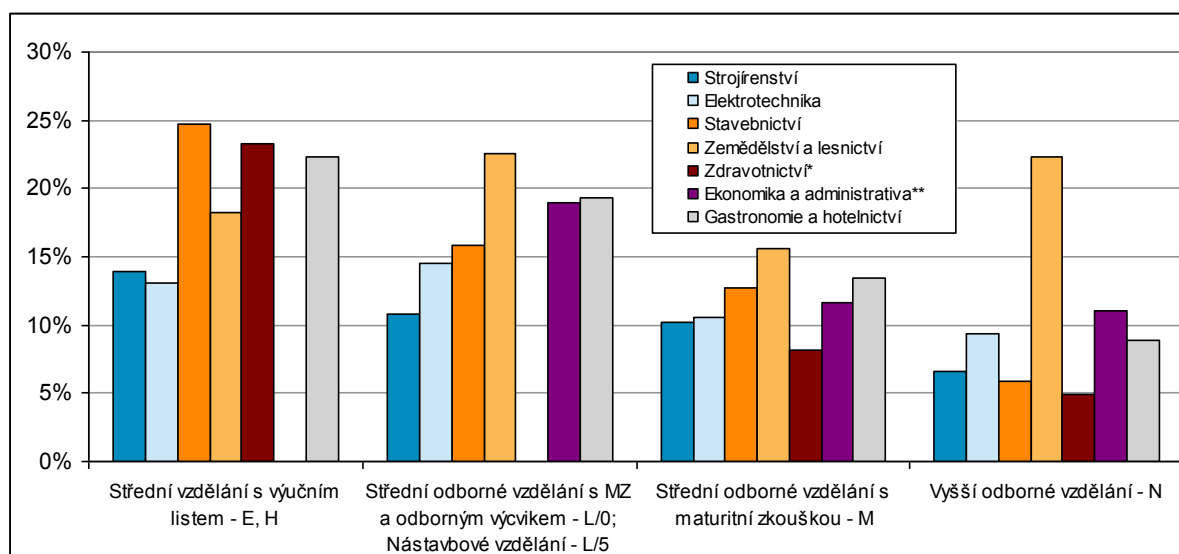
Vzájemné porovnání míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol (tj. absolventů z roku 2010) v **početně nejvýznamnějších skupinách oborů** umožňuje obr. 5.1, kde jsou znázorněny míry nezaměstnanosti těchto sedmi skupin oborů.

V oborové struktuře připravovaných absolventů vykazují jedny z nejnižších hodnot míry nezaměstnanosti **zdravotnické obory**. Trvale nejnižší míry nezaměstnanosti zůstávají u absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a VOŠ. Nízké míry nezaměstnanosti již několik let poukazují na potřebu zvýšení počtu absolventů těchto oborů – zejména s přihlédnutím k demografickému vývoji populace u nás i v ostatních evropských zemích. Skutečný vývoj počtů absolventů maturitních zdravotnických oborů je však v posledních letech opačný, počty absolventů klesají. Důvodem může být (vedle vysoké náročnosti studia, náročné práce s nepříliš vysokými výdělky a demografického poklesu v počtech žáků vstupujících v současnosti do středního vzdělávání) i nutnost získání terciárního vzdělání pro výkon práce zdravotní sestry, když dříve postačovalo střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Velmi dobré postavení na trhu práce mají rovněž absolventi **elektrotechnických oborů** středních škol. Relativně nízké míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u absolventů středního vzdělání s výučním listem, středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělávání. Průměrné hodnoty dosahují absolventi maturitních oborů a vyšších odborných škol.

V rámci **strojírenských oborů** míra nezaměstnanosti sice s nástupem krize stoupla, ale nyní patří mezi nejnižší. Evidentně se zde projevuje ubývající počet pracovníků s touto kvalifikací ve vyšších věkových kategoriích (jak vlivem odchodů do důchodu, tak změnou kvalifikace). Ukazuje se zájem firem zejména o strojaře maturanty, ať z oborů s odborným výcvikem, či z klasických maturitních oborů. Významný zájem je i o vyučené a absolventy vyšších odborných škol.

Obrázek 5.1 Hodnoty míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů hlavních skupin oborů (s počtem absolventů převyšujícím 4 100) v dubnu 2011

*Ve skupině oborů 53 Zdravotnictví nejsou žádné obory kategorie L, poskytující střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem.

**Ve skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa nejsou žádné obory kategorie E a H, poskytující střední vzdělání s výučním listem.

Tabulka 5.1 Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů vybraných hlavních skupin oborů vzdělání v dubnu 2011

Skupina oborů*	Střední vzdělání s výučním listem - E, H		Střední odborné vzdělání s MZ a odb. výcv. L/0 a nástavbové vzdělání - L/5		Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M		Vyšší odborné vzdělání - N	
	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ
23 Strojírenství a strojírenská výroba	874	13,9%	193	10,7%	295	10,2%	9	6,6%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	273	13,0%	290	14,6%	458	10,5%	26	9,4%
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	596	24,7%	24	15,8%	293	12,7%	4	5,9%
41 Zemědělství a lesnictví	409	18,2%	21	22,6%	295	15,6%	37	22,3%
53 Zdravotnictví	24	23,3%	-	-	251	8,2%	50	4,9%
63 Ekonomika a administrativa	-	-	43	18,9%	1081	11,6%	80	11,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1370	22,3%	206	19,3%	442	13,4%	32	8,9%
Celkem	5162	18,7%	2452	18,2%	4965	11,4%	438	9,4%

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní po celé ČR.

mNZ – míra nezaměstnanosti absolventů (hodnoty od 15 % jsou zvýrazněny).

Skupiny oborů s počtem absolventů převyšujícím 4 100.

S nástupem ekonomické recese došlo s určitým zpožděním k propadu stavební výroby, a tím i k výraznému útlumu ve **stavebních oborech**, což se odrazilo zejména na nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem, kteří tak již třetím rokem dosahují vysoce nadprůměrné míry nezaměstnanosti. Odvětví stavebnictví je charakteristické zaměstnáváním levné pracovní síly ze zahraničí a zaměstnáváním pracovníků načerno, kde někteří z nich mohou být zároveň evidováni na úřadech práce jako nezaměstnaní. V současné době se bohužel neočekává příliš brzké znovuoživení.

Vysokou mírou nezaměstnanosti jsou tradičně postiženi absolventi **zemědělských oborů**. Relativně dobré postavení měli výjimečně absolventi středního vzdělání s výučním listem, jejich postavení bylo srovnatelné s průměrem. V případě ostatních kategorií se již jednalo o vyšší nadprůměrné hodnoty. Absolventi VOŠ více než dvojnásobně převyšovali celkovou průměrnou hodnotu (za kategorii N).

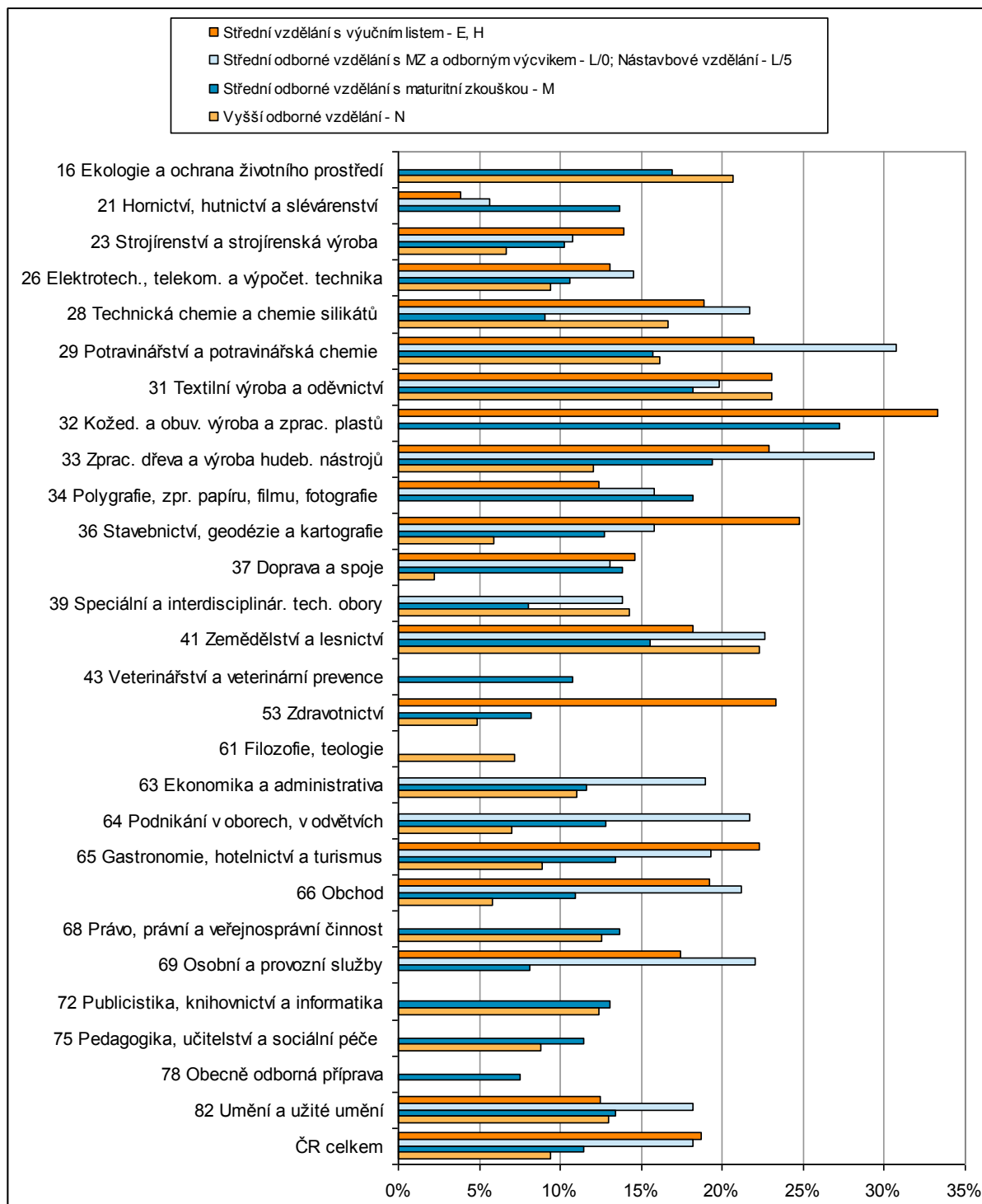
V minulých letech bylo upozorňováno na neopodstatněnou (z pohledu poptávky na trhu práce) nadprodukcí absolventů **ekonomických** maturitních studijních **oborů** **kategorie M**. Hodnoty míry nezaměstnanosti této kategorie vzdělání však již několik let neukazují, že by nezaměstnanost v těchto oborech byla vysoká, ačkoli je zde připravován vysoký počet absolventů. Novinkou v posledních třech letech je skutečnost, že se míra nezaměstnanosti absolventů této skupiny oborů v této kategorii vzdělání přesunula z nízkých podprůměrných hodnot k průměru. Okolo průměru se v letošním roce pohybují všechny kategorie vzdělání tohoto oborového zaměření.

U oborů skupiny **Gastronomie, hotelnictví a turismus** je míra nezaměstnanosti téměř pro všechny kategorie středního vzdělání nadprůměrná. Nejvyšší je u absolventů středního vzdělání s výučním listem a středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem. Poprvé po třech letech poklesla u absolventů nástavbového vzdělání a zařadila se tak v jejich kategorii mezi mírně podprůměrné. Absolventi VOŠ se na trhu práce uplatňují naopak velice dobře, jejich míra nezaměstnanosti patří v jejich kategorii mezi podprůměrné.

Porovnání situace v uvedených skupinách oborů a dalších skupinách umožňuje další obrázek (obr. 5.2). Vysoká míra nezaměstnanosti přetrvává u skupiny oborů vzdělání **69 Osobní a provozní služby**, a to jak u vyučených, tak u absolventů maturitních oborů s odborným výcvikem a nástavbového studia. Největší počet nezaměstnaných absolventů pochází z učebních oborů, a to především z oboru 69-51-H/001 Kadeřník. Absolventi tohoto oboru mají problémy s nalezením zaměstnání, protože zde není dostatečná nabídka pracovních míst a k získání živnostenského listu nemají dostatečnou praxi. V kategorii absolventů středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem jde především o absolventy studijního oboru SOU 69-41-L/004 Kosmetička.

Zaměstnání si obtížně hledají absolventi oborů skupiny 16 **Ekologie a ochrana životního prostředí**. Tato skupina je zastoupena v kategoriích M a N. Zatímco u maturantů se situace v dubnu 2011 zhoršila, v případě absolventů vyšších odborných škol došlo k výraznému poklesu. U maturantů se jedná o skupinu s třetí nejvyšší mírou nezaměstnanosti a jejich postavení na trhu práce je poměrně složité již několik let.

Obrázek 5.2 Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů skupin oborů vzdělání podle kategorií vzdělání v dubnu 2011

Dalšími, kteří si obtížně hledají zaměstnání, jsou absolventi skupiny oborů 29 **Potravinářství a potravinářská chemie**, a to ve všech kategoriích vzdělání. Vysoká nezaměstnanost postihuje zejména absolventy nástavbového a vyššího odborného vzdělání.

V posledních několika letech se jako problematická jeví skupina oborů 31 **Textilní výroba a oděvnictví**, kde zejména absolventi učebních oborů hledají obtížně uplatnění na trhu práce, a to v důsledku omezení textilní výroby, která není schopná konkurovat dovozům levného textilu (především z Číny).

Problémy s uplatněním na trhu práce pociťují i absolventi skupiny oborů 33 **Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů**, a to takřka ve všech kategoriích vzdělání (výjimkou jsou vysokoškoláci). Zejména se jedná o absolventy středního vzdělání s výučním listem, středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělání. Maturanti této skupiny oborů měli druhou nejvyšší míru nezaměstnanosti ve své kategorii.

Tabulka 5.2 Hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů skupin oborů vzdělání v dubnu 2011

duben 2011	Střední vzdělání s výučním listem - E, H		Střední odborné vzdělání s MZ a odb. výcv. L/0 a nástavbové vzdělání - L/5		Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M		Vyšší odborné vzdělání - N	
	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ
Celkem	5162	18,7%	2452	18,2%	4965	11,4%	438	9,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí					80	16,9%	12	20,7%
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	1	3,8%	3	5,7%	6	13,6%		
23 Strojírenství a strojírenská výroba	874	13,9%	193	10,7%	295	10,2%	9	6,6%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	273	13,0%	290	14,6%	458	10,5%	26	9,4%
28 Technická chemie a chemie silikátů	17	18,9%	18	21,7%	36	9,1%	2	16,7%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	303	21,9%	12	30,8%	46	15,7%	5	16,1%
31 Textilní výroba a oděvnictví	56	23,0%	23	19,8%	65	18,2%	3	23,1%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	5	33,3%			12	27,3%		
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	358	22,9%	71	29,3%	42	19,4%	3	12,0%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	38	12,3%	46	15,8%	18	18,2%		
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	596	24,7%	24	15,8%	293	12,7%	4	5,9%
37 Doprava a spoje	7	14,6%	32	13,1%	117	13,8%	1	2,2%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory			112	13,8%	21	8,0%	7	14,3%
41 Zemědělství a lesnictví	409	18,2%	21	22,6%	295	15,6%	37	22,3%
43 Veterinářství a veterinární prevence					22	10,8%		
53 Zdravotnictví	24	23,3%			251	8,2%	50	4,9%
61 Filozofie, teologie							1	7,1%
63 Ekonomika a administrativa			43	18,9%	1081	11,6%	80	11,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích			817	21,7%	310	12,8%	18	7,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1370	22,3%	206	19,3%	442	13,4%	32	8,9%
66 Obchod	352	19,2%	273	21,2%	6	10,9%	3	5,8%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost					241	13,7%	42	12,5%
69 Osobní a provozní služby	447	17,5%	207	22,0%	3	8,1%		
72 Publicistika, knihovnictví a informatika					28	13,1%	11	12,4%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče					226	11,4%	59	8,8%
78 Obecně odborná příprava					391	7,5%		
82 Umění a užité umění	27	12,4%	53	18,2%	180	13,4%	33	12,9%

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní po celé ČR.

mNZ – míra nezaměstnanosti absolventů (hodnoty od 15 % jsou zvýrazněny).

6. Dlouhodobá nezaměstnanost absolventů škol

Nezaměstnanost patří k průvodním jevům tržní ekonomiky. Určitá nízká úroveň nezaměstnanosti je zcela přirozená a vyskytuje se ve všech vyspělých zemích. Nebezpečná je tedy ze sociálního a politického pohledu především nezaměstnanost **dlouhodobá**. V zemích s vysokou nezaměstnaností a především s **výrazným podílem dlouhodobě nezaměstnaných** (zejména mladých lidí) může docházet k projevům sociální nespokojenosti, vzrůstají projevy nedůvěry v demokratický systém. Dlouhodobá nezaměstnanost poškozuje ekonomiku a společnost hned v několika směrech:

- způsobuje značné zatížení veřejných rozpočtů v důsledku zvýšení výdajů na sociální dávky, příspěvky na zákonné zdravotní pojištění (které jsou za registrované nezaměstnané hrazeny z veřejných zdrojů) a aktivní politiku zaměstnanosti a vlivem snížení daňových příjmů,
- v důsledku nezaměstnanosti vznikají ekonomické ztráty (jednotlivců i společnosti), především v podobě nižšího hrubého domácího produktu,
- psychologický dopad – nezaměstnaní se cítí být vylučováni ze společnosti v důsledku vyřazení z trhu práce nebo tím, že jim vstup na tento trh není vůbec umožněn (to se týká zejména absolventů škol), dochází k posílení extremistických tendencí,
- dopad na vzdělanostní strukturu – postihne-li dlouhodobá nezaměstnanost některá odvětví výrazně více než jiná, ovlivní to negativně na dlouhá léta počty žáků vstupujících do příslušných oborů vzdělání a v případě opětovného oživení těchto odvětví budou zaměstnavatelé pociťovat nedostatek kvalifikovaných pracovníků – absolventů škol.

Dlouhodobá nezaměstnanost je monitorována prostřednictvím ukazatele – **podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů**, jenž je získáván jako podíl absolventů nezaměstnaných déle než pět měsíců (do roku 2008 déle než 6 měsíců) k celkovému počtu nezaměstnaných absolventů.

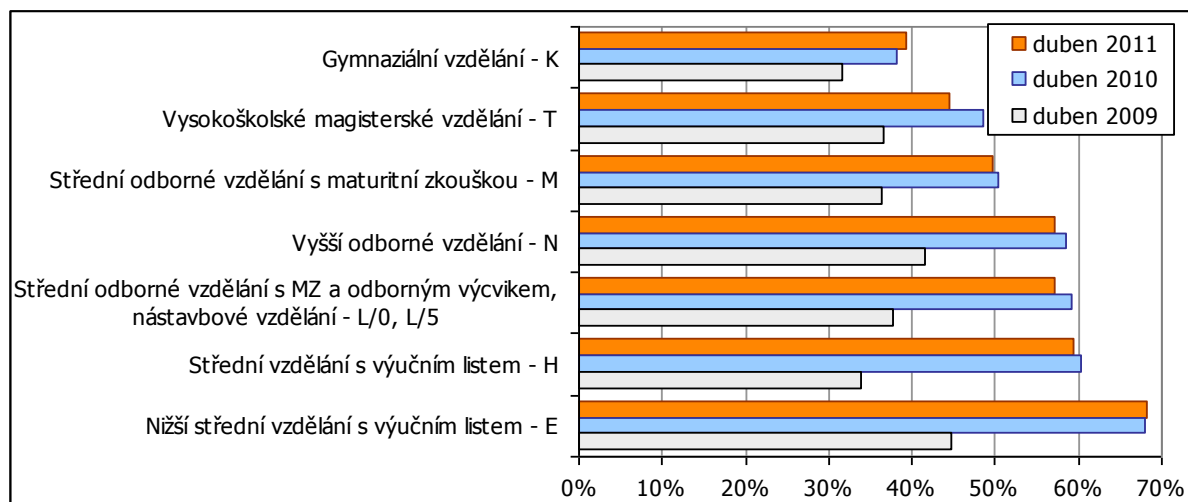
Pro účely vyhodnocení dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů jsou používány počty nezaměstnaných absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech. (Nejde tedy pouze o čerstvé absolventy z posledního školního roku.)

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu nezaměstnaných absolventů škol se do roku 2008 snižoval. S nástupem hospodářské krize od dubna 2008 do roku 2010 docházelo k trvalému nárůstu tohoto ukazatele, kterému do značné míry přispívala i **změna metodiky MPSV** pro zařazení mezi dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání. **V letech 2005 až 2008** se mezi dlouhodobě nezaměstnané absolventy ve statistikách MPSV počítali všichni absolventi do dvou let od ukončení studia, kteří byli v evidenci uchazečů o zaměstnání vedeni déle než 6 měsíců. Bohužel, pro duben 2009 a 2010 **nejsou k dispozici** údaje o počtu absolventů nezaměstnaných déle než 6 měsíců, protože novelou zákona o zaměstnanosti⁵¹ jsou do statistik dlouhodobě nezaměstnaných řazeni uchazeči o zaměstnání již o měsíc dříve, čili po pětiměsíční evidenci u ÚP. **Z dat za duben 2011 vyplývá, že se situace zřejmě postupně stabilizuje.**

V rámci jednotlivých kategorií vzdělání se podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů pohyboval v rozmezí od 39,3 % do 68,2 %. **S dlouhodobou nezaměstnaností se potýkají především absolventi** nižšího středního vzdělání s výučním listem **kategorie E. Nejnižšího podílu dlouhodobě nezaměstnaných** tradičně dosahují absolventi gymnaziálních, vysokoškolských a maturitních oborů.

⁵¹ Zákon číslo **382/2008 Sb.** novelizuje od 1. 1. 2009 zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Obrázek 6.1 Podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů (duben 2009–2011)

Tabulka 6.1 Přehled o dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů – duben 2011

Kategorie vzdělání	Počet nezaměstnaných absolventů	Počet absolventů nezaměstnaných déle než 5 měsíců	Podíl absolventů nezaměstnaných déle než 5 měsíců v %
Střední vzdělání s výučním listem - H, E	8970	5480	61,1%
Nižší střední vzdělání s výučním listem - E	1778	1213	68,2%
Střední vzdělání s výučním listem - H	7192	4267	59,3%
Střední vzdělání s maturitní zkouškou - K, L, M	12989	6624	51,0%
Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem, nástavbové vzdělání - L/0, L/5	3944	2254	57,2%
Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M	7823	3890	49,7%
Gymnaziální vzdělání - K	1222	480	39,3%
Vyšší odborné vzdělání - N	676	386	57,1%
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T	2124	944	44,4%

Dlouhodobá nezaměstnanost se nevyhýbá ani absolventům s vyšší úrovní vzdělání a pravidlo, že absolventi vyšších odborných škol jsou postiženi dlouhodobou nezaměstnaností méně než maturanti a vyučení, přestává již nějakou dobu platit. V posledních letech se absolventi **vyššího odborného vzdělání** (i přes nízkou míru nezaměstnanosti) potýkají s dlouhodobou nezaměstnaností relativně více než absolventi středního odborného vzdělání s maturitou. Ani v dubnu 2011 se jejich situace v tomto směru nějak nezměnila. Od roku 2009 se změnilo jejich postavení vůči absolventům kategorie H a L0/L5. V důsledku velmi výrazného nárůstu podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů těchto kategorií vzdělání se jejich dlouhodobá nezaměstnanost (která byla nižší) stala s absolventy VOŠ srovnatelnou. Situaci absolventů vyšších odborných škol není zatím třeba považovat za závažnou, protože počet nezaměstnaných absolventů vyšších odborných škol nepatří mezi nejvyšší.

Tabulka 6.2 Přehled o dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů – duben 2005–2011

Kategorie vzdělání	duben 2005	duben 2006	duben 2007	duben 2008	změna metodiky	duben 2009	duben 2010	duben 2011
Nižší střední vzdělání s výučním listem - E	51,1%	46,2%	51,7%	38,0%			44,7%	68,0%
Střední vzdělání s výučním listem - H	61,1%	57,2%	42,4%	29,5%		33,9%	60,2%	59,3%
Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem, nástavbové vzdělání - L/0, L/5	38,2%	35,0%	48,7%	36,8%		37,7%	59,1%	57,2%
Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M	46,9%	44,8%	42,0%	30,8%		36,3%	50,3%	49,7%
Gymnaziální vzdělání - K	45,8%	39,3%	38,8%	28,6%		31,5%	38,2%	39,3%
Vyšší odborné vzdělání - N	53,1%	51,2%	40,4%	33,0%		41,5%	58,5%	57,1%
Vysokoškolské magisterské vzdělání - T			34,7%	28,4%		36,6%	48,6%	44,4%

V dubnu 2011 byly hodnoty podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů na srovnatelné úrovni jako v roce 2010. V meziročním porovnání **byl zaznamenán velmi mírný pokles podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů takřka u všech kategorií**

vzdělání. K mírnému de facto zanedbatelnému nárůstu došlo v případě absolventů gymnázií a nižšího středního vzdělání s výučním listem (do 1,1 p.b.). Pokles byl u všech ostatních kategorií vzdělání poměrně rovnoměrně rozdělen. Nejvíce byl patrný u absolventů vysokoškolského magisterského vzdělání (4,2 p.b.).

Do roku 2009 docházelo díky absolventům kategorie H (tj. absolventům převážně tříletých učebních oborů) k **částečnému narušení nepřímé závislosti mezi úrovní dosaženého vzdělání a podílem dlouhodobě nezaměstnaných absolventů.** V letech 2007 a 2008 se snížením jejich míry nezaměstnanosti výrazně snižoval i podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů této kategorie. Jeho pokles v letech 2008 a 2009 byl natolik výrazný, že ukazatel byl dokonce nižší než u maturantů. Na trh práce přicházelo méně absolventů středního vzdělání s výučním listem, než bylo zvykem v minulosti. To souviselo jak s několik let trvajícím poklesem zájmu o toto vzdělání ze strany žáků a jejich rodičů, tak s tím, že velká část těchto absolventů pokračovala ve vzdělávání v oborech nástavbového studia. V souvislosti s oživením ekonomiky a přílivem zahraničních investic byla po pracovních středního vzdělání s výučním listem ze strany zaměstnavatelů v období ekonomického růstu poměrně velká poptávka, a to i po absolventech. Podniky začaly pociťovat velký nedostatek kvalifikovaných pracovníků vyučených především v technických oborech a v ekonomice byl znát nedostatek kvalitních řemesníků. Je otázkou, jak se bude situace vyvíjet nyní, v období **ekonomické nejistoty** a jestli neochabne zájem podniků o těsnější spolupráci se školami a o získávání žáků devátých tříd pro obory technického směru. **Kampaň na podporu technických oborů,** realizovaná v posledních letech, se odrazila v počtech (a podílech) žáků nově vstupujících do prvních ročníků strojírenských a stavebních oborů. I přes celkový pokles počtu žáků vycházejících ze základní školy se podařilo zmírnit (až stabilizovat) pokles počtu žáků vstupujících do stavebních oborů poskytujících střední vzdělání s výučním listem a mírně zvýšit počet žáků vstupujících do učebních oborů strojírenských.

Případný **pokles zájmu zaměstnavatelů o vyučené absolventy a jejich dlouhodobá nezaměstnanost** by v kombinaci s propouštěním, případně krachem významných regionálních zaměstnavatelů, ke kterému by v důsledku dlouhodobější recese mohlo dojít, mohl mít dlouhodobější **dopad na vzdělanostní strukturu budoucích absolventů.** Aktuální situace na trhu práce a zprávy o nezaměstnanosti kvalifikovaných dělníků (obzvláště dlouhodobé) jsou pro rodiče žáků základních škol jedním z rozhodujících faktorů při směřování dětí do oborů středního vzdělávání. Názory rodičů jsou v tomto směru trvalejšího charakteru a kupříkladu teprve zhruba v posledních pěti letech se podařilo zvrátit pokles zájmu o strojírenské učební obory, ke kterému došlo mimo jiné i vlivem rozsáhlého propouštění v devadesátých letech, v dobách restrukturalizace ekonomiky. Krach textilních firem se dodnes projevuje v počtech žáků hlásících se do textilních oborů, které jsou ve všech kategoriích středního vzdělávání rok od roku nižší (klesá i celkový podíl žáků vstupujících do textilních oborů středních škol).

7. Nezaměstnanost čerstvých absolventů škol v jednotlivých krajích

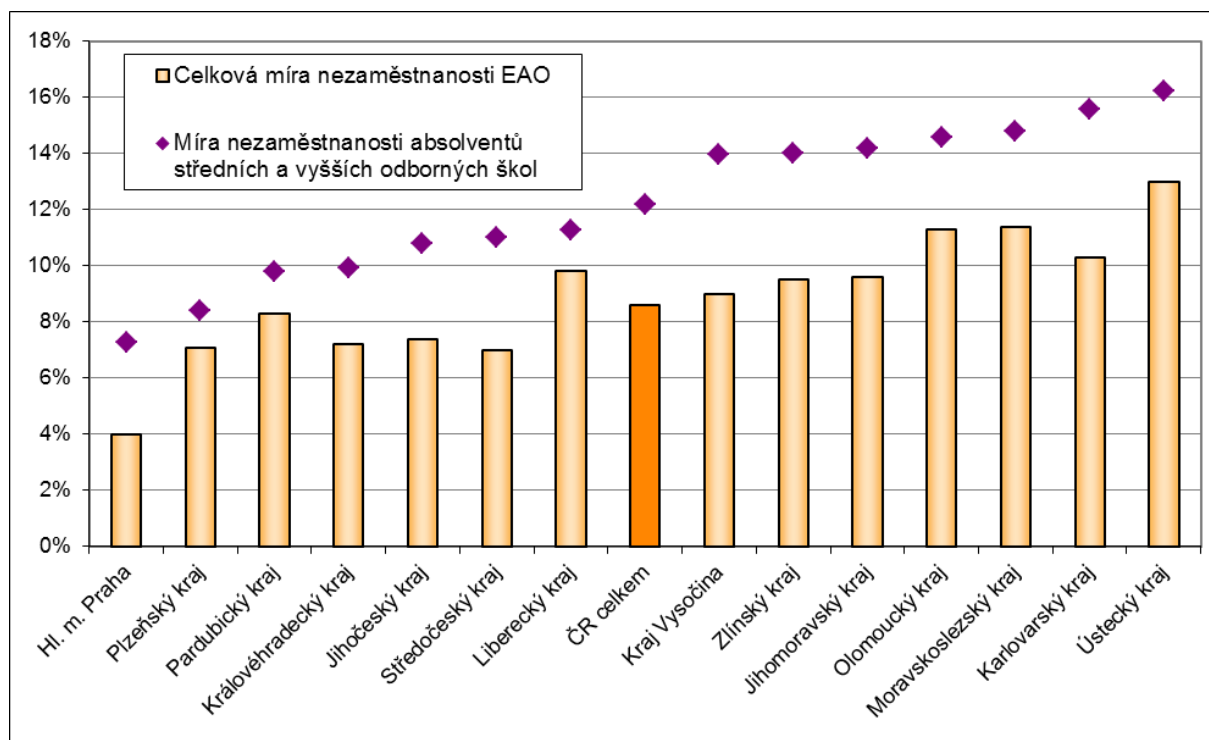
Při zjišťování míry nezaměstnanosti absolventů škol a její interpretaci z hlediska krajů je třeba mít na paměti, že **statistiky počtu nezaměstnaných** vycházejí z evidenčních databází jednotlivých úřadů práce, kde jsou evidováni uchazeči o zaměstnání s **trvalým bydlištěm v příslušném okrese** a kraji (který se může lišit od kraje, v němž vystudovali), zatímco **počty absolventů škol** v jednotlivých krajích jsou udávány **podle sídla školy**.

Aby nemohlo dojít k výše zmíněnému zkreslení, jsou **v této publikaci** při stanovování míry nezaměstnanosti absolventů v krajích **počty absolventů i nezaměstnaných absolventů vztahovány ke školám v kraji, ve kterém studovali**.

Míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji je definována jako **podíl počtu nezaměstnaných absolventů škol v kraji** (bez ohledu na to, v kterém kraji ČR jsou evidováni na ÚP) k **počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji**. Před výpočty této míry nezaměstnanosti jsou absolventi – uchazeči o zaměstnání strukturováni podle sídla školy, kterou vystudovali. Informace o tom, v jakém kraji jsou evidováni, v tomto případě ustupuje do pozadí.

Pro nezaměstnanost absolventů jsou charakteristické výrazné regionální rozdíly. Mezi faktory, které ji velmi významně ovlivňují a které je možné v současné době monitorovat, patří i celková míra registrované nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva (EAO). Většinou platí, že absolventi v krajích s nižší celkovou mírou nezaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva (EAO) se uplatňují na trhu práce lépe než absolventi v krajích s vyšší nezaměstnaností. To je ostatně patrné i z následujícího obrázku, kde je v krajském členění zachycena ve vzestupném pořadí míra nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol za duben 2011. Doplňkově je zde v krajském členění rovněž uvedena celková míra nezaměstnanosti EAO za duben 2011.

Obrázek 7.1 Míra nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol a celková míra nezaměstnanosti EAO v jednotlivých krajích v dubnu 2011

Z obrázku vyplývá, že nejméně jsou nezaměstnaností postiženi absolventi škol **Hl. m. Prahy**, která zároveň vykazuje nejnižší celkovou míru nezaměstnanosti EAO v ČR. V porovnání s předchozími lety se míra nezaměstnanosti absolventů pražských škol (7,3 %)

lišila více od míry nezaměstnanosti všech ekonomicky aktivních obyvatel Prahy a jejího okolí (4,0 %), a to o 3,3 procentního bodu.

S mírným odstupem **následuje Plzeňský kraj**, kde míra nezaměstnanosti absolventů dosahovala 8,4 %. Pod hranicí deseti procent se nacházeli ještě absolventi **Pardubického a Královéhradeckého kraje** (tj. 9,8 a 9,9 %).

Vysokou nezaměstnaností jsou naopak postiženi absolventi škol **Ústeckého a Karlovarského kraje** (16,2 a 15,6 %), a to zejména absolventi středního vzdělání s výučním listem, středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělání. Dále potom absolventi **Moravskoslezského a Olomouckého kraje** (14,8 a 14,6 %). Všechny tyto kraje v dubnu 2011 dosahovaly nejvyšších hodnot míry nezaměstnanosti EAO v ČR.

Nejmenší rozdíly mezi mírou nezaměstnanosti absolventů a mírou nezaměstnanosti všech ekonomicky aktivních obyvatel vykazovaly Plzeňský, Pardubický a Liberecký kraj. Míra nezaměstnanosti absolventů tamních škol převyšovala míru nezaměstnanosti EAO jen mírně (o 1,3-1,5 p.b.). Naopak větší rozdíly (přes 4,5-5,3 p.b.) mezi mírou nezaměstnanosti absolventů škol a EAO byly v dubnu 2011 patrné v kraji Zlínském, Jihomoravském, v Kraji Vysočina a v Karlovarském kraji.

Porovnáme-li například Pardubický kraj s krajem Jihočeským, vidíme, že pravidlo o přímém vztahu míry nezaměstnanosti EAO a absolventů neplatí vždy. V Jihočeském kraji je celková míra nezaměstnanosti EAO sice nižší, ale zároveň se ukazuje, že absolventi škol tohoto kraje trpí nezaměstnaností relativně více než absolventi škol Pardubického kraje.

Míra nezaměstnanosti absolventů je silně ovlivněna úrovní vzdělání. Obecně se ukazuje, že **čím vyššího vzdělání mladý člověk dosahuje, tím lépe se uplatňuje na trhu práce**. Začneme-li nezaměstnanost absolventů analyzovat podrobněji, např. z krajského pohledu, ne vždy tomu tak je.

Prvním faktem, který oslabuje vztah míry nezaměstnanosti absolventů a úrovně dosaženého vzdělání, je míra nezaměstnanosti absolventů **vyššího odborného vzdělání**,⁵² která v dubnu 2011 ve všech krajích, ať už více či méně, převyšovala míru nezaměstnanosti absolventů gymnázií.

Vztah míry nezaměstnanosti absolventů a úrovně dosaženého vzdělání je dále narušen mírou nezaměstnanosti absolventů **středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** (kategorie L0/L5) a absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie E, H). V předchozích čtyřech letech u většiny krajů ukazatel kategorie L0/L5 převyšoval, případně byl srovnatelný s kategorií E,H. V letošním roce tato situace nastala zhruba u poloviny krajů.

Ve všech krajích v dubnu 2011 platilo, že míra nezaměstnanosti absolventů **středního odborného vzdělání s maturitou (kategorie M)** nepřevyšuje míru nezaměstnanosti absolventů **kategorií E+H a L0/L5**.

Míra nezaměstnanosti vyučených v oborech **kategorie H** je ve všech krajích vyšší než míra nezaměstnanosti maturantů **kategorie M**, nejméně se liší v HI. m. Praha, Středočeském a Plzeňském kraji, největší rozdíl v šanci na uplatnění na trhu práce je pro tyto skupiny v Karlovarském, Ústeckém, a Jihomoravském kraji. Zatímco v dubnu 2008 byly rozdíly v míře nezaměstnanosti vyučených kategorie H a maturantů kategorie M pozoruhodně nízké, v hodnotách za duben 2009, 2010 a 2011 (kategorie M – 11,4 % a kategorie H – 18,7 %) se opět objevuje výrazný odstup.

Velký rozdíl v postavení absolventů **středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem** (kategorie L0/L5) a maturantů **kategorie M** (o deset a více

⁵² Absolventi vyššího odborného vzdělání jsou při přechodu na trh práce vystaveni silné konkurenci v podobě absolventů bakalářských oborů vysokých škol, jejichž počty rok od roku narůstají, mimo jiné i vlivem vzniku řady nových soukromých vysokých škol.

procentních bodů) je patrný zejména v Karlovarském a Zlínském kraji. O něco menší rozdíly panují v Kraji Vysočina, v Jihomoravském a Královéhradeckém kraji (8-10 p.b.).

Příčiny toho, proč je u některých krajů **narušen vztah hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů a úrovně vzdělání**, je třeba hledat také v oborové struktuře dané kategorie vzdělání. K tomu mohou čtenáři této publikace napomoci data v přílohách (kap. 9). To, že v některých krajích je míra nezaměstnanosti absolventů určité kategorie vzdělání v porovnání s ostatními kategoriemi vyšší, nelze zobecňovat na všechny absolventy příslušné kategorie v daném kraji. Je třeba se podívat, o jaké absolventy, resp. jejich oborové zaměření jde. V letošním roce je v několika krajích (v rozporu s výše zmíněným vztahem) vyšší například míra nezaměstnanosti absolventů vyšších odborných škol ve srovnání s mírou nezaměstnanosti maturantů kategorie M. Patrné je to na příkladu Pardubického kraje. Tvzení, že absolventi vyšších odborných škol Pardubického kraje jsou hůře uplatnitelní než tamní maturanti, by bylo příliš zobecňující. Při bližším zkoumání oborové struktury nezaměstnaných absolventů se ukazuje, že vysoká nezaměstnanost se týká pouze některých oborových skupin absolventů pardubických VOŠ (především skupiny 16 Ekologie a ochrana životního prostředí, 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 63 Ekonomika a administrativa).

V následující tabulce a grafu je zachycena nezaměstnanost absolventů škol v krajích podle úrovně dosaženého vzdělání za duben 2011.

Tabulka 7.1 Přehled o nezaměstnanosti absolventů škol v krajích podle úrovně dosaženého vzdělání – duben 2011

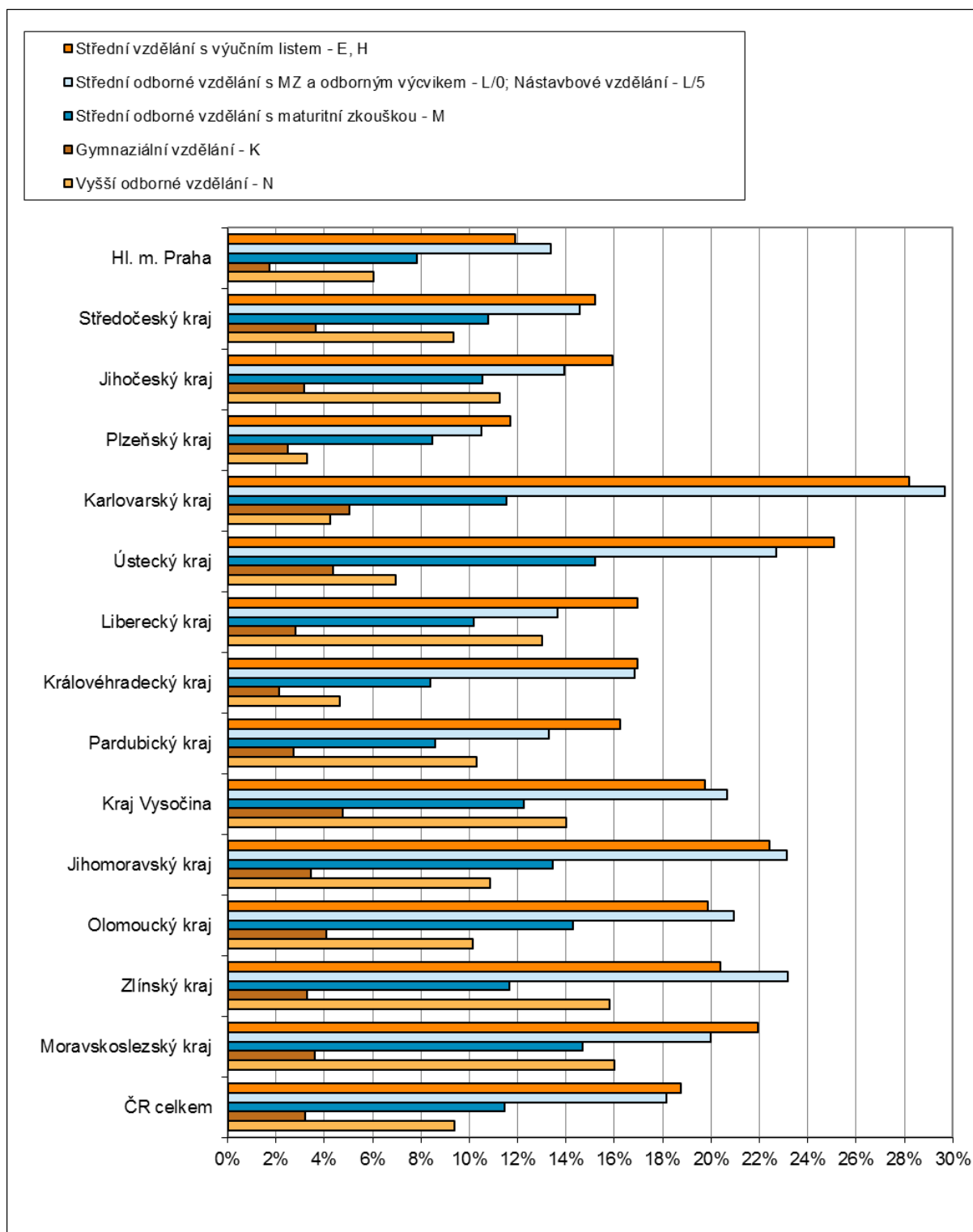
duben 2011	Střední vzdělání s výučním listem - E, H		Střední odborné vzdělání s MZ a odb. výcv. L/0 a nástavbové vzdělání - L/5		Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M		Gymnaziální vzdělání - K		Vyšší odborné vzdělání - N	
	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ	NZ	mNZ
Hl. m. Praha	244	11,9%	211	13,4%	458	7,8%	66	1,7%	64	6,0%
Středočeský kraj	428	15,2%	187	14,6%	401	10,8%	75	3,7%	27	9,3%
Jihočeský kraj	311	15,9%	109	13,9%	322	10,5%	49	3,2%	50	11,3%
Plzeňský kraj	195	11,7%	87	10,5%	186	8,5%	26	2,5%	7	3,3%
Karlovarský kraj	200	28,2%	46	29,7%	124	11,6%	29	5,0%	3	4,2%
Ústecký kraj	533	25,1%	193	22,7%	508	15,2%	68	4,4%	19	6,9%
Liberecký kraj	215	17,0%	58	13,6%	173	10,2%	22	2,8%	16	13,0%
Královéhradecký kraj	266	16,9%	109	16,8%	216	8,4%	27	2,1%	13	4,6%
Pardubický kraj	236	16,2%	71	13,3%	194	8,6%	34	2,7%	31	10,3%
Kraj Vysočina	353	19,8%	163	20,7%	291	12,2%	59	4,8%	35	14,0%
Jihomoravský kraj	710	22,4%	355	23,1%	644	13,5%	109	3,4%	65	10,9%
Olomoucký kraj	380	19,9%	221	20,9%	332	14,3%	59	4,1%	22	10,1%
Zlínský kraj	302	20,4%	272	23,2%	291	11,7%	45	3,3%	31	15,8%
Moravskoslezský kraj	789	21,9%	370	20,0%	825	14,7%	113	3,6%	55	16,0%
ČR celkem	5162	18,7%	2452	18,2%	4965	11,4%	781	3,2%	438	9,4%

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní po celé ČR.

mNZ (v %) – míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji.

Je samozřejmostí, že kdybychom začali analyzovat nezaměstnanost absolventů v krajích ještě podrobněji (např. podle oborů vzdělání), našli bychom další příklady toho, že pravidlo přímé úměry vždy neplatí. To ostatně závisí na řadě specifických faktorů, které je třeba opět při analyzování takovýchto konkrétních případů brát v úvahu. Jedním z nich je i **počet absolventů příslušné skupiny oborů vzdělání v kraji**. Je-li nízký, pak má na vypočtenou míru nezaměstnanosti velmi značný vliv přírůstek nebo úbytek i pouhého jediného nezaměstnaného absolventa. Zejména v případě krajského pohledu na uplatnění absolventů vyšších odborných škol hraje právě tento faktor rozhodující roli, protože na úrovni krajů je zastoupeno vždy jen několik skupin oborů VOŠ, většinou s nevelkým počtem absolventů a jedna extrémní hodnota za určitou skupinu výrazně ovlivní celkový průměr.

Obrázek 7.2 Nezaměstnanost absolventů škol v krajích a podle úrovně dosaženého vzdělání v dubnu 2011

Další rozpracování problematiky nezaměstnanosti absolventů v jednotlivých krajích je uvedeno na www.nuov.cz, v sekci „Vzdělávání a trh práce“ pod odkazem „Vzdělávání a trh práce v krajích“.

8. Závěr

V dubnu 2011 celková míra registrované nezaměstnanosti v České republice dosahovala 8,6 %⁵³ a na úřadech práce bylo registrováno celkem 513,8 tis. nezaměstnaných. **Celkový počet evidovaných nezaměstnaných absolventů a mladistvých v dubnu 2011 činil 32,0 tis. a podíl nezaměstnaných absolventů na celkové nezaměstnanosti dosahoval 6,2 %. V meziročním porovnání se celkový počet nezaměstnaných snížil o 847 absolventů, rovněž se snížil i počet všech nezaměstnaných, a to o 26,3 tisíc. Podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých na celkové nezaměstnanosti se takřka nezměnil (nárůst o 0,1 p.b.).**

Na podzim 2008 hospodářská krize a následná recese vážně omezila zájem zaměstnavatelů o absolventy škol, zejména o absolventy středního vzdělání s výučním listem, který byl v době vrcholící prosperity přímo enormní. Dalším doprovodným jevem byl výrazný pokles nabídky volných míst, který šance absolventů na získání pracovního uplatnění ještě více snížil. Ekonomická krize se odrazila i v tradičním tvaru křivky vývoje počtu nezaměstnaných absolventů, především u skupin s nižší úrovní vzdělání. Namísto každoročního poklesu počtu nezaměstnaných absolventů v průběhu zimních a jarních měsíců, měla křivka v posledních dvou letech tendenci mírně růst, stagnovat, případně klesat pouze velmi pozvolna. Přestože se v letošním roce ekonomika začíná pomalu vzpamatovávat z hospodářské krize, její dopady jsou v hodnotách míry nezaměstnanosti a počtu volných pracovních míst stále patrné. Z posledních statistických údajů vyplývá, že postavení absolventů na trhu práce se začíná pozvolna zlepšovat. Průběh absorpce zatím poslední vlny absolventů, která přibyla v letních měsících roku 2010, je sice stále v porovnání s minulostí velmi pozvolný, ale přesto už naznačuje příznivější vyhlídky letošních absolventů, kteří na trh práce přicházejí v letních měsících 2011. Této problematice je věnován prostor především v kapitolách 2 a 3.

Stěžejní částí publikace je **kapitola 4**, která sleduje **míru nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol k 30. dubnu 2011**. Čerstvými absolventy jsou ti, kteří úspěšně ukončili studium během posledních dvanácti měsíců. **V oborovém členění jsou statisticky sledováni nezaměstnaní absolventi vždy k 30. dubnu a 30. září**, přičemž tato publikace vychází z nejčerstvějších, čili **dubnových hodnot z roku 2011** právě proto, že nejlépe popisují, do jaké míry se podařilo absolventům, kteří ukončili studium v roce 2010, nalézt uplatnění na trhu práce. Vypočtené míry nezaměstnanosti jsou analyzovány nejen v členění podle kategorií vzdělání, ale i podle skupin oborů vzdělání.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního vzdělání s výučním listem (kategorie E+H), zjišťovaná k 30. dubnu 2011, se meziročně velmi mírně snížila o 0,7 procentních bodů na **18,7 %**. Znamená to, že situace se začíná zřejmě stabilizovat, přesto ale každý pátý z těchto absolventů zůstává v dubnu 2011 bez pracovního uplatnění. Celkový mírný pokles míry nezaměstnanosti vyučených absolventů není rozložen rovnoměrně. Je zřejmý zejména u skupin oborů s nižší mírou nezaměstnanosti absolventů. Skupiny oborů s vyšší mírou nezaměstnanosti absolventů proti minulému roku zaznamenaly převážně nárůst. Uplatnění "nejsnáze" nalézali absolventi technických oborů (polygrafických, elektrotechnických a strojírenských). Nepříliš dobré postavení na trhu práce měli čerství absolventi skupiny oborů 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie. Stavebnictví všeobecně sice patří (i navzdory krizi) k odvětvím, v nichž zkušení řemeslníci nalézají uplatnění relativně snadno, ale čerstvé absolventy znevýhodňuje nedostatek praxe. Problémy s uplatněním na trhu práce měli také absolventi skupin oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví (i přes meziroční pokles o 4,2 procentní body), 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus a 29 Potravinářství a potravinářská chemie.

⁵³ Podle současné metodiky se při výpočtu celkové míry registrované nezaměstnanosti vychází z počtu „dostupného (dosažitelného)“ nezaměstnaného ekonomicky aktivního obyvatelstva evidovaného na úřadech práce. Tento počet v dubnu 2011 dosahoval 492,3 tisíc.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L0/L5) v dubnu 2011 dosahovala **18,2 %**, meziročně se tím snížila o 1,2 procentní bod. Stejně jako v případě absolventů se středním vzděláním s výučním listem byl každý pátý absolvent této kategorie vzdělání v dubnu 2011 bez pracovního uplatnění. Celkový mírný pokles míry nezaměstnanosti absolventů kategorie L0/L5 není rozložen rovnoměrně podle jednotlivých skupin oborů. Rozdíly jsou zde větší než u absolventů kategorie E+H. Nejnížší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů měli absolventi skupin 21 Hornictví, hutnictví a slévárenství, 23 Strojírenství a strojírenská výroba a 37 Doprava a spoje. Za poslední čtyři roky absolventi oborových skupin 23 a 37 nacházejí uplatnění na trhu práce nejsnadněji. Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů (přes 20 %) byly zaznamenány ve skupinách 29 Potravinářství a potravinářská chemie, 33 Zpracování dřeva výroba hudebních nástrojů a 41 Zemědělství a lesnictví. Vedle vysoké míry nezaměstnanosti ve skupinách 69 Osobní a provozní služby a 66 Obchod je problematické hledání uplatnění i pro absolventy nástavbového studia v oborech 64 Podnikání v oborech, v odvětvích, kteří jsou co do počtu nejvýznamnější skupinou této kategorie vzdělání.

Míra nezaměstnanosti absolventů středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (kategorie M) se meziročně velmi mírně zvýšila, pouze o 0,8 procentního bodu, na **11,4 %**. Celkový velmi mírný meziroční nárůst nebyl rozložen rovnoměrně. U většiny skupin oborů vzdělání došlo k relativně malé meziroční odchylce ukazatele (do 2,5 procentních bodů), a to oběma směry (pokles, resp. nárůst). Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zjištěna u skupin 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů, 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů, 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie, 31 Textilní výroba a oděvnictví a 16 Ekologie a ochrana životního prostředí. Nejnížší hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují skupiny 78 Obecně odborná příprava (obory Lycei, jejichž absolventi většinou pokračují ve studiu na vyšších odborných nebo vysokých školách), 39 Speciální a interdisciplinární technické obory, 69 Osobní a provozní služby a 53 Zdravotnictví.

Míra nezaměstnanosti absolventů gymnázií (kategorie K) je tradičně velice nízká (**3,2 %**; nárůst pouze o 0,2 procentního bodu), což je způsobeno především tím, že valná většina absolventů pokračuje ve studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách, což odpovídá i charakteru a cílům všeobecné přípravy během středoškolského studia. Počty absolventů středních škol, kteří úspěšně pokračují ve studiu na terciární úrovni, však nejsou pravidelně statisticky sledovány. Pokud by bylo možné počty nezaměstnaných gymnazistů vztáhnout pouze k těm absolventům, kteří přecházejí na trh práce, míra nezaměstnanosti by pro tuto kategorii vzdělání vycházela výrazně vyšší.

Míra nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání (kategorie N) se meziročně mírně zvýšila jen o 0,5 procentního bodu, na **9,4 %** v dubnu 2011. Celkový velmi mírný meziroční nárůst nebyl rozložen rovnoměrně. U většiny skupin oborů vzdělání došlo k relativně velké meziroční odchylce⁵⁴ ukazatele (nad tři procentní body), a to oběma směry (pokles, resp. nárůst). Nejvyšší hodnoty byly v dubnu 2011 zaznamenány u skupin oborů vzdělání s nízkými počty absolventů. Jednalo se o skupiny: 31 Textilní výroba a oděvnictví, 16 Ekologie a ochrana životního prostředí, 28 Technická chemie a chemie silikátů a 29 Potravinářství a potravinářská chemie. Ze skupin s vyššími počty absolventů vysoké hodnoty dosahovaly absolventi zemědělských oborů. Nejnížší hodnoty míry nezaměstnanosti absolventů měly skupiny 37 Doprava a spoje, 53 Zdravotnictví, 66 Obchod a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie.

Pro doplnění **míra nezaměstnanosti absolventů magisterského studia** (kategorie T) v dubnu 2011 dosahovala **7,1 %** a meziročně se zvýšila o 0,7 procentního bodu. Míra nezaměstnanosti v dubnu 2011 mírně převyšovala hodnoty z předchozího roku téměř ve všech skupinách oborů, jedinou výjimkou byly ekonomické obory (pokles o 0,2 p.b.).

⁵⁴ V kategorii N se výrazné meziroční změny projevují tradičně. Lze je jen obtížně vyhodnocovat.

Hlavním skupinám oborů, ve kterých se v souhrnu za všechny úrovně vzdělání každoročně připravovala **největší část absolventů**, je věnována pozornost v **kapitole 5**. Z porovnání například vyplývá, že nejlépe nalézají uplatnění čerství absolventi **zdravotnických oborů**. V meziročním porovnání dubnových hodnot se zdá, že těchto absolventů se krize dotkla nejméně a stále je po nich velmi vysoká poptávka, mimo jiné také proto, že těch, kteří nepokračují v dalším vzdělávání a přecházejí ihned po absolvování na trh práce, je malá část.

Velmi dobré postavení na trhu práce mají absolventi **elektrotechnických oborů** středních škol. Relativně nízké míry nezaměstnanosti jsou patrné zejména u absolventů středního vzdělání s výučním listem, středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a nástavbového vzdělávání. Průměrné hodnoty dosahují absolventi maturitních oborů a vyšších odborných škol. V rámci **strojírenských oborů** míra nezaměstnanosti sice s nástupem krize stoupla, ale nyní patří mezi nejnižší. Ve všech kategoriích vzdělání došlo k významnému meziročnímu poklesu ukazatele. Evidentně se zde projevuje ubývající počet pracovníků s touto kvalifikací ve vyšších věkových kategoriích (jak vlivem odchodů do důchodu, tak změnou kvalifikace). Ukazuje se zájem firem zejména o strojaře maturanty, ať z oborů s odborným výcvikem, či z klasických maturitních oborů. Významný zájem je i o vyučené a absolventy vyšších odborných škol.

Bohužel, s nástupem ekonomické recese došlo s určitým zpožděním k propadu stavební výroby, a tím i k výraznému útlumu ve **stavebních oborech**, což se odrazilo zejména na nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem, kteří tak již třetím rokem dosahují vysoce nadprůměrné míry nezaměstnanosti.

Vysokou mírou nezaměstnanosti jsou tradičně postiženi absolventi **zemědělských oborů**. Relativně dobré postavení měli výjimečně absolventi středního vzdělání s výučním listem, jejich postavení bylo srovnatelné s průměrem. V případě ostatních kategorií se již jednalo o vyšší nadprůměrné hodnoty. Absolventi VOŠ více než dvojnásobně převyšovali celkovou průměrnou hodnotu (za kategorii N).

V minulých letech bylo upozorňováno na neopodstatněnou (z pohledu poptávky na trhu práce) nadprodukcí absolventů **ekonomických maturitních oborů kategorie M**. Hodnoty míry nezaměstnanosti této kategorie vzdělání však již několik let neukazují, že by nezaměstnanost v těchto oborech byla vysoká, ačkoli je zde připravován vysoký počet absolventů. Novinkou v posledních třech letech je skutečnost, že se míra nezaměstnanosti absolventů této skupiny oborů v této kategorii vzdělání přesunula z nízkých podprůměrných hodnot k průměru. Okolo průměru se v letošním roce pohybují všechny kategorie vzdělání tohoto oborového zaměření.

Hodnoty podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů škol evidovaných na úřadech práce déle než pět měsíců zůstaly v dubnu 2011 de facto **na srovnatelné úrovni jako v roce 2010**. V rámci jednotlivých kategorií vzdělání se ukazatel pohyboval v rozmezí od 39,3 % do 68,2 %. V meziročním porovnání byl zaznamenán velmi mírný pokles podílu dlouhodobě nezaměstnaných absolventů takřka u všech kategorií vzdělání. K mírnému de facto zanedbatelnému nárůstu došlo v případě absolventů gymnázií a nižšího středního vzdělání s výučním listem (do 1,1 p.b.). Pokles byl u všech ostatních kategorií vzdělání poměrně rovnoměrně rozdělen. Nejvíce byl patrný u absolventů vysokoškolského magisterského vzdělání (4,2 p.b.). Konkrétní obraz dubnové situace poskytuje **kapitola 6**. Pro účely zhodnocení dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů jsou zde používány počty nezaměstnaných absolventů, kteří ukončili studium v posledních dvou letech. (Nejde tedy pouze o čerstvé absolventy z posledního školního roku.)

V dubnu 2011 byl **největší podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů škol** evidován v kategorii E, zahrnující dvou až tříleté obory, poskytující nižší střední vzdělání s výučním listem (68 % dlouhodobě nezaměstnaných). S odstupem devíti procentních bodů je následovali absolventi kategorie H, s odstupem jedenácti bodů potom absolventi kategorie L0/L5 a vyšších odborných škol. **Nejmenší podíl dlouhodobě nezaměstnaných absolventů** byl v dubnu 2011 mezi absolventy gymnázií (39,3 %). Pro tuto skupinu je

charakteristické, že značná část absolventů nepřechází na trh práce ihned po maturitě, ale pokračuje ve vzdělávání. Absolventi vysokoškolského magisterského vzdělání dosahovali 44,4 %, maturanti SOŠ 49,7 %.

V kapitole 7 je stručně shrnuta **nezaměstnanost absolventů škol jednotlivých krajů**. Z dat za duben 2011 vyplývá, že se situace zřejmě postupně stabilizuje. Celkově se míra nezaměstnanosti absolventů středoškolského a vyššího odborného vzdělání takřka nezměnila a k tomuto datu dosahovala 12,2 % (pokles o 0,1 p.b.). **U většiny krajů došlo k relativně malé meziroční odchylce ukazatele**, a to oběma směry (pokles maximálně o 2,2 p.b., resp. nárůst maximálně o 1,2 p.b.). Téměř ve všech krajích **míra nezaměstnanosti absolventů** dosahovala vyšších hodnot než **celková míra nezaměstnanosti EAO** kraje. Takřka **srovnatelné hodnoty** obou ukazatelů byly patrné **v Olomouckém a Libereckém kraji**. O pouhý jeden procentní bod se lišily **v Plzeňském, Pardubickém kraji a v Hl. m. Praha**. Dlouhodobě k nejnižším patří právě míra nezaměstnanosti absolventů pražských škol (5,1 %).

V **příloze** lze nalézt konkrétní počty nezaměstnaných a míry nezaměstnanosti pro jednotlivé skupiny oborů a kategorie vzdělání. Jedná se vždy o údaje o čerstvých absolventech škol příslušných krajů.

Konkrétní hodnoty míry nezaměstnanosti čerstvých absolventů škol, evidovaných jako uchazeči o zaměstnání k 30. dubnu 2011 lze nalézt v **Informačním systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce (ISA)** na www.infoabsolvent.cz, v sekci Absolventi a trh práce, v tématu Zaměstnanost a nezaměstnanost na dynamické stránce **Míra nezaměstnanosti absolventů podle oborů vzdělání**. Podrobné rozpracování problematiky nezaměstnanosti absolventů škol v jednotlivých krajích je uvedeno na www.nuov.cz, v sekci „Vzdělávání a trh práce“ pod odkazem „Vzdělávání a trh práce v krajích

9. Přílohy

Přehled o nezaměstnanosti absolventů škol v krajích – duben 2011

Česká republika	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	27 558	5 162	18,7%	13 494	2 452	18,2%	43 372	4 965	11,4%	4 663	438	9,4%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							473	80	16,9%	58	12	20,7%
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	26	1	3,8%	53	3	5,7%	44	6	13,6%			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	6 271	874	13,9%	1 796	193	10,7%	2 880	295	10,2%	136	9	6,6%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2 096	273	13,0%	1 993	290	14,6%	4 344	458	10,5%	278	26	9,4%
28 Technická chemie a chemie silikátů	90	17	18,9%	83	18	21,7%	397	36	9,1%	12	2	16,7%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1 382	303	21,9%	39	12	30,8%	293	46	15,7%	31	5	16,1%
31 Textilní výroba a oděvnictví	243	56	23,0%	116	23	19,8%	358	65	18,2%	13	3	23,1%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	15	5	33,3%				44	12	27,3%			
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1 565	358	22,9%	242	71	29,3%	217	42	19,4%	25	3	12,0%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	308	38	12,3%	292	46	15,8%	99	18	18,2%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2 409	596	24,7%	152	24	15,8%	2 302	293	12,7%	68	4	5,9%
37 Doprava a spoje	48	7	14,6%	245	32	13,1%	845	117	13,8%	45	1	2,2%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				811	112	13,8%	263	21	8,0%	49	7	14,3%
41 Zemědělství a lesnictví	2 246	409	18,2%	93	21	22,6%	1 897	295	15,6%	166	37	22,3%
43 Veterinářství a veterinární prevence							204	22	10,8%			
53 Zdravotnictví	103	24	23,3%				3 069	251	8,2%	1 021	50	4,9%
61 Filozofie, teologie										14	1	7,1%
63 Ekonomika a administrativa				227	43	18,9%	9 316	1 081	11,6%	727	80	11,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				3 767	817	21,7%	2 423	310	12,8%	257	18	7,0%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	6 143	1 370	22,3%	1 067	206	19,3%	3 291	442	13,4%	359	32	8,9%
66 Obchod	1 835	352	19,2%	1 287	273	21,2%	55	6	10,9%	52	3	5,8%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							1 760	241	13,7%	335	42	12,5%
69 Osobní a provozní služby	2 561	447	17,5%	940	207	22,0%	37	3	8,1%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							214	28	13,1%	89	11	12,4%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							1 975	226	11,4%	673	59	8,8%
78 Obecné odborná příprava							5 229	391	7,5%			
82 Umění a užité umění	217	27	12,4%	291	53	18,2%	1 343	180	13,4%	255	33	12,9%
Gymnaziální vzdělání - K							24 198	781	3,2%			

duben 2011	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
ČR celkem	27 558	5 162	18,7%	13 494	2 452	18,2%	43 372	4 965	11,4%	4 663	438	9,4%
Hl. m. Praha	2 053	244	11,9%	1 579	211	13,4%	5 846	458	7,8%	1 062	64	6,0%
Středočeský kraj	2 818	428	15,2%	1 284	187	14,6%	3 720	401	10,8%	289	27	9,3%
Jihočeský kraj	1 953	311	15,9%	783	109	13,9%	3 060	322	10,5%	444	50	11,3%
Plzeňský kraj	1 665	195	11,7%	830	87	10,5%	2 199	186	8,5%	213	7	3,3%
Karlovarský kraj	709	200	28,2%	155	46	29,7%	1 073	124	11,6%	71	3	4,2%
Ústecký kraj	2 123	533	25,1%	851	193	22,7%	3 343	508	15,2%	274	19	6,9%
Liberecký kraj	1 268	215	17,0%	425	58	13,6%	1 699	173	10,2%	123	16	13,0%
Královéhradecký kraj	1 570	266	16,9%	648	109	16,8%	2 578	216	8,4%	281	13	4,6%
Pardubický kraj	1 453	236	16,2%	535	71	13,3%	2 259	194	8,6%	301	31	10,3%
Kraj Vysočina	1 786	353	19,8%	789	163	20,7%	2 378	291	12,2%	250	35	14,0%
Jihomoravský kraj	3 167	710	22,4%	1 534	355	23,1%	4 788	644	13,5%	598	65	10,9%
Olomoucký kraj	1 914	380	19,9%	1 056	221	20,9%	2 323	332	14,3%	217	22	10,1%
Zlínský kraj	1 482	302	20,4%	1 173	272	23,2%	2 495	291	11,7%	196	31	15,8%
Moravskoslezský kraj	3 597	789	21,9%	1 852	370	20,0%	5 611	825	14,7%	344	55	16,0%

Vysvětlivky: Abs10 – počet absolventů škol v kraji (2010),

NZ – počet absolventů škol v kraji, kteří jsou „čerstvě“ nezaměstnaní v ČR (duben 2011),

mNZ (v %) – míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji (duben 2011).

Poznámka: Při zjišťování míry nezaměstnanosti absolventů škol a její interpretaci z hlediska krajů je nutné stanovovat míru nezaměstnanosti jako **podíl nezaměstnaných absolventů škol daného kraje a celkového počtu absolventů škol v kraji**. Počty absolventů škol jsou ve statistikách udávány podle sídla školy. Statistiky počtu nezaměstnaných absolventů vycházejí z evidenčních databází jednotlivých úřadů práce, kde jsou evidováni uchazeči o zaměstnání s trvalým bydlištěm v příslušném okrese a kraji (který se může lišit od kraje, v němž vystudovali). V případě, že bychom pro výpočet míry nezaměstnanosti použili tyto počty bez předchozích úprav, mohlo by dojít k disproporcím (podhodnocení nebo naopak nadhodnocení míry nezaměstnanosti v případě absolventů, kteří se zaregistrovali na úřadě práce v jiném kraji, než kde vystudovali) a vypočtená míra nezaměstnanosti by ztrácela vypovídací hodnotu. **Údaje o mírách nezaměstnanosti v krajském měřítku uváděné v této publikaci poskytují informace o tom, jak se uplatňují absolventi škol jednotlivých krajů (z hlediska vzdělanostní a oborové struktury) na trhu práce v celé České republice.** Počty nezaměstnaných absolventů jsou členěny podle kraje, v němž získali vzdělání.

Hl. m. Praha	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/O; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	2053	244	11,9%	1579	211	13,4%	5846	458	7,8%	1062	64	6,0%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí												
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	256	26	10,2%	55	12	21,8%	267	28	10,5%	27	0	0,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	180	21	11,7%	248	31	12,5%	662	63	9,5%	42	4	9,5%
28 Technická chemie a chemie silikátů	23	1	4,3%	17	4	23,5%	108	7	6,5%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	100	11	11,0%	6	1	16,7%	51	5	9,8%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	19	4	21,1%				47	4	8,5%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	6	0	0,0%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	75	6	8,0%	33	5	15,2%	37	8	21,6%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	44	3	6,8%	50	6	12,0%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	92	15	16,3%	28	5	17,9%	259	20	7,7%			
37 Doprava a spoje				59	4	6,8%	180	9	5,0%	20	0	0,0%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				83	4	4,8%	39	1	2,6%			
41 Zemědělství a lesnictví	113	13	11,5%	21	3	14,3%	74	9	12,2%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	18	4	22,2%				278	11	4,0%	220	10	4,5%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				31	4	12,9%	1445	129	8,9%	90	2	2,2%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				318	36	11,3%	349	25	7,2%	165	6	3,6%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	552	87	15,8%	263	41	15,6%	486	34	7,0%	58	3	5,2%
66 Obchod	229	23	10,0%	193	25	13,0%	27	3	11,1%			
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							410	28	6,8%	114	12	10,5%
69 Osobní a provozní služby	252	28	11,1%	108	22	20,4%	8	2	25,0%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika										67	6	9,0%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							206	12	5,8%	156	6	3,8%
78 Obecně odborná příprava							622	24	3,9%			
82 Umění a užité umění	94	2	2,1%	66	6	9,1%	291	31	10,7%	102	14	13,7%
Gymnaziální vzdělání - K							3779	66	1,7%			

Středočeský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/O; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	2818	428	15,2%	1284	187	14,6%	3720	401	10,8%	289	27	9,3%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							80	19	23,8%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství							18	4	22,2%			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	716	78	10,9%	182	17	9,3%	337	27	8,0%	11	0	0,0%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	210	27	12,9%	204	18	8,8%	343	42	12,2%	17	1	5,9%
28 Technická chemie a chemie silikátů				12	3	25,0%						
29 Potravinářství a potravinářská chemie	131	24	18,3%	6	1	16,7%						
31 Textilní výroba a oděvnictví	17	5	29,4%	10	2	20,0%	7	1	14,3%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	172	40	23,3%	7	3	42,9%	21	3	14,3%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie							14	2	14,3%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	241	49	20,3%	3	1	33,3%	141	23	16,3%			
37 Doprava a spoje				16	2	12,5%	59	5	8,5%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				65	5	7,7%				34	3	8,8%
41 Zemědělství a lesnictví	222	52	23,4%	12	4	33,3%	227	27	11,9%	41	4	9,8%
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							238	12	5,0%	55	1	1,8%
61 Filozofie, teologie										13	1	7,7%
63 Ekonomika a administrativa				32	6	18,8%	894	95	10,6%	46	5	10,9%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				432	80	18,5%	148	19	12,8%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	683	100	14,6%	124	21	16,9%	288	29	10,1%	34	3	8,8%
66 Obchod	213	30	14,1%	95	17	17,9%	10	1	10,0%			
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							258	30	11,6%	9	2	22,2%
69 Osobní a provozní služby	206	23	11,2%	84	7	8,3%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							208	24	11,5%	29	7	24,1%
78 Obecně odborná příprava							414	34	8,2%			
82 Umění a užité umění	7	0	0,0%				15	4	26,7%			
Gymnaziální vzdělání - K							2047	75	3,7%			

Jihočeský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1953	311	15,9%	783	109	13,9%	3060	322	10,5%	444	50	11,3%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							49	4	8,2%	17	4	23,5%
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	409	45	11,0%	149	7	4,7%	196	12	6,1%	35	3	8,6%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	156	19	12,2%	86	15	17,4%	319	34	10,7%	51	2	3,9%
28 Technická chemie a chemie silikátů							6	1	16,7%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	71	14	19,7%	8	2	25,0%	40	9	22,5%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	8	2	25,0%				13	5	38,5%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	126	22	17,5%	11	3	27,3%	35	2	5,7%	25	3	12,0%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	17	2	11,8%				22	0	0,0%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	186	31	16,7%	12	1	8,3%	234	15	6,4%	19	1	5,3%
37 Doprava a spoje	9	1	11,1%	34	2	5,9%	41	10	24,4%	25	1	4,0%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				30	1	3,3%						
41 Zemědělství a lesnictví	190	39	20,5%				257	36	14,0%	56	17	30,4%
43 Veterinářství a veterinární prevence							62	5	8,1%			
53 Zdravotnictví							258	20	7,8%	34	1	2,9%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				24	6	25,0%	655	68	10,4%	109	12	11,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				286	48	16,8%	104	18	17,3%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	432	81	18,8%	33	4	12,1%	198	20	10,1%	25	2	8,0%
66 Obchod	155	21	13,5%	61	10	16,4%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							95	16	16,8%			
69 Osobní a provozní služby	181	28	15,5%	43	10	23,3%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							27	2	7,4%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							88	6	6,8%	23	1	4,3%
78 Obecné odborná příprava							262	22	8,4%			
82 Umění a užité umění	13	5	38,5%	6	0	0,0%	99	17	17,2%	25	3	12,0%
Gymnaziální vzdělání - K							1540	49	3,2%			

Plzeňský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1665	195	11,7%	830	87	10,5%	2199	186	8,5%	213	7	3,3%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							21	2	9,5%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	5	0	0,0%									
23 Strojírenství a strojírenská výroba	353	26	7,4%	116	3	2,6%	123	8	6,5%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	111	10	9,0%	154	14	9,1%	240	7	2,9%	13	0	0,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů	8	1	12,5%									
29 Potravinářství a potravinářská chemie	100	19	19,0%	11	5	45,5%						
31 Textilní výroba a oděvnictví	24	0	0,0%				16	3	18,8%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	96	13	13,5%	5	0	0,0%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie												
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	148	29	19,6%	6	0	0,0%	125	10	8,0%	5	0	0,0%
37 Doprava a spoje				25	1	4,0%	151	16	10,6%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				69	7	10,1%	15	1	6,7%			
41 Zemědělství a lesnictví	142	16	11,3%				90	9	10,0%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							171	11	6,4%	74	3	4,1%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				3	1	33,3%	466	34	7,3%	56	1	1,8%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				251	33	13,1%	137	23	16,8%	18	2	11,1%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	399	57	14,3%	38	5	13,2%	121	10	8,3%			
66 Obchod	88	6	6,8%	80	7	8,8%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							89	17	19,1%			
69 Osobní a provozní služby	191	18	9,4%	60	9	15,0%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							28	5	17,9%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							80	5	6,3%	47	1	2,1%
78 Obecné odborná příprava							249	11	4,4%			
82 Umění a užité umění				12	1	8,3%	77	14	18,2%			
Gymnaziální vzdělání - K							1045	26	2,5%			

Karlovarský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	709	200	28,2%	155	46	29,7%	1073	124	11,6%	71	3	4,2%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí												
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	170	43	25,3%	19	5	26,3%	49	3	6,1%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	42	8	19,0%	10	1	10,0%	54	7	13,0%			
28 Technická chemie a chemie silikátů	10	3	30,0%				15	4	26,7%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	22	9	40,9%									
31 Textilní výroba a oděvnictví												
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	19	14	73,7%									
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	8	2	25,0%									
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	100	23	23,0%				74	10	13,5%			
37 Doprava a spoje							52	7	13,5%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				27	5	18,5%						
41 Zemědělství a lesnictví	33	11	33,3%				59	9	15,3%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							72	3	4,2%	19	1	5,3%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							248	35	14,1%			
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				41	10	24,4%	49	3	6,1%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	223	62	27,8%	22	3	13,6%	89	6	6,7%	39	2	5,1%
66 Obchod	42	11	26,2%	16	4	25,0%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							96	10	10,4%			
69 Osobní a provozní služby	40	14	35,0%	16	9	56,3%	23	0	0,0%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							41	2	4,9%	13	0	0,0%
78 Obecně odborná příprava							123	16	13,0%			
82 Umění a užité umění				4	3	75,0%	29	2	6,9%			
Gymnaziální vzdělání - K							576	29	5,0%			

Ústecký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	2123	533	25,1%	851	193	22,7%	3343	508	15,2%	274	19	6,9%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							59	11	18,6%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	449	96	21,4%	100	12	12,0%	222	30	13,5%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	144	25	17,4%	74	16	21,6%	262	43	16,4%	10	2	20,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů							35	7	20,0%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	70	16	22,9%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	37	17	45,9%	21	1	4,8%	10	3	30,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	111	38	34,2%				6	2	33,3%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	42	2	4,8%	29	7	24,1%	27	3	11,1%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	210	65	31,0%	3	0	0,0%	192	23	12,0%	11	1	9,1%
37 Doprava a spoje				11	2	18,2%	68	17	25,0%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				48	11	22,9%	105	3	2,9%			
41 Zemědělství a lesnictví	86	21	24,4%				151	37	24,5%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							256	40	15,6%	106	3	2,8%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				48	17	35,4%	907	150	16,5%	25	0	0,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				272	67	24,6%	208	30	14,4%	30	2	6,7%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	497	132	26,6%	73	10	13,7%	235	42	17,9%			
66 Obchod	194	49	25,3%	69	17	24,6%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							66	13	19,7%	27	6	22,2%
69 Osobní a provozní služby	283	71	25,1%	102	27	26,5%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							226	32	14,2%	31	4	12,9%
78 Obecně odborná příprava							293	18	6,1%			
82 Umění a užité umění							15	4	26,7%	34	1	2,9%
Gymnaziální vzdělání - K							1553	68	4,4%			

Liberecký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/O; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1268	215	17,0%	425	58	13,6%	1699	173	10,2%	123	16	13,0%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							28	3	10,7%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	289	31	10,7%	46	0	0,0%	130	11	8,5%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	74	5	6,8%	50	6	12,0%	68	7	10,3%	10	0	0,0%
28 Technická chemie a chemie silikátů	29	8	27,6%	12	2	16,7%	11	2	18,2%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	53	12	22,6%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	21	4	19,0%				45	5	11,1%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	97	23	23,7%				18	4	22,2%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie												
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	146	33	22,6%				136	11	8,1%			
37 Doprava a spoje							27	5	18,5%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				62	9	14,5%	10	2	20,0%			
41 Zemědělství a lesnictví	103	16	15,5%				12	1	8,3%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	19	4	21,1%				71	2	2,8%	9	0	0,0%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							452	63	13,9%	79	10	12,7%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				186	29	15,6%	90	11	12,2%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	290	55	19,0%	13	3	23,1%	158	20	12,7%			
66 Obchod	72	12	16,7%	28	3	10,7%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							65	7	10,8%			
69 Osobní a provozní služby	58	10	17,2%	28	6	21,4%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							28	2	7,1%			
78 Obecně odborná příprava							215	9	4,2%			
82 Umění a užité umění	17	2	11,8%				135	8	5,9%	25	3	12,0%
Gymnaziální vzdělání - K							778	22	2,8%			

Královéhradecký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/O; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1570	266	16,9%	648	109	16,8%	2578	216	8,4%	281	13	4,6%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí												
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	322	26	8,1%	39	4	10,3%	251	12	4,8%	21	2	9,5%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	201	19	9,5%	52	8	15,4%	391	26	6,6%			
28 Technická chemie a chemie silikátů							18	2	11,1%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	104	27	26,0%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	12	1	8,3%				15	0	0,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	104	22	21,2%	3	0	0,0%	11	1	9,1%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	31	7	22,6%	27	4	14,8%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	102	25	24,5%				132	6	4,5%	17	0	0,0%
37 Doprava a spoje				15	3	20,0%	19	5	26,3%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				40	4	10,0%						
41 Zemědělství a lesnictví	140	24	17,1%				183	23	12,6%	23	2	8,7%
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							128	12	9,4%	104	2	1,9%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				10	1	10,0%	487	42	8,6%	43	1	2,3%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				255	44	17,3%	52	6	11,5%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	290	68	23,4%	24	13	54,2%	122	16	13,1%	21	3	14,3%
66 Obchod	82	15	18,3%	90	14	15,6%				34	1	2,9%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							134	14	10,4%	18	2	11,1%
69 Osobní a provozní služby	159	26	16,4%	73	9	12,3%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							27	4	14,8%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							142	17	12,0%			
78 Obecně odborná příprava							363	13	3,6%			
82 Umění a užité umění	23	2	8,7%	20	3	15,0%	103	13	12,6%			
Gymnaziální vzdělání - K							1276	27	2,1%			

Pardubický kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1453	236	16,2%	535	71	13,3%	2259	194	8,6%	301	31	10,3%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							30	2	6,7%	41	8	19,5%
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	355	39	11,0%	82	7	8,5%	127	16	12,6%	19	1	5,3%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	112	14	12,5%	95	6	6,3%	154	18	11,7%	11	2	18,2%
28 Technická chemie a chemie silikátů							53	0	0,0%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	102	19	18,6%				46	4	8,7%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	14	2	14,3%				44	7	15,9%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	81	18	22,2%	14	1	7,1%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	30	3	10,0%	21	3	14,3%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	114	32	28,1%	18	2	11,1%	124	11	8,9%	16	1	6,3%
37 Doprava a spoje							31	4	12,9%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				49	7	14,3%	28	1	3,6%			
41 Zemědělství a lesnictví	192	20	10,4%	8	2	25,0%	171	21	12,3%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	17	4	23,5%				185	10	5,4%			
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							490	32	6,5%	53	9	17,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				111	17	15,3%	252	18	7,1%	22	1	4,5%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	275	61	22,2%	16	1	6,3%	141	22	15,6%			
66 Obchod	50	7	14,0%	34	5	14,7%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							33	5	15,2%			
69 Osobní a provozní služby	106	16	15,1%	87	19	21,8%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							54	7	13,0%	139	9	6,5%
78 Obecné odborná příprava							251	10	4,0%			
82 Umění a užité umění	5	1	20,0%				45	6	13,3%			
Gymnaziální vzdělání - K							1238	34	2,7%			

Kraj Vysočina	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1786	353	19,8%	789	163	20,7%	2378	291	12,2%	250	35	14,0%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							39	6	15,4%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	7	0	0,0%	18	2	11,1%						
23 Strojírenství a strojírenská výroba	408	65	15,9%	137	12	8,8%	154	12	7,8%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	139	17	12,2%	78	11	14,1%	200	26	13,0%	13	2	15,4%
28 Technická chemie a chemie silikátů	10	3	30,0%							12	2	16,7%
29 Potravinářství a potravinářská chemie	87	17	19,5%	8	3	37,5%	20	5	25,0%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	5	1	20,0%	15	5	33,3%						
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	139	34	24,5%	38	13	34,2%						
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	18	5	27,8%									
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	176	37	21,0%	15	1	6,7%	161	24	14,9%			
37 Doprava a spoje	5	0	0,0%	9	2	22,2%						
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				50	14	28,0%	15	2	13,3%	15	3	20,0%
41 Zemědělství a lesnictví	188	26	13,8%				134	23	17,2%	20	6	30,0%
43 Veterinářství a veterinární prevence							20	0	0,0%			
53 Zdravotnictví							177	10	5,6%	98	9	9,2%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							513	48	9,4%	39	4	10,3%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				218	49	22,5%	249	29	11,6%	11	5	45,5%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	367	101	27,5%	22	6	27,3%	197	25	12,7%	6	0	0,0%
66 Obchod	66	23	34,8%	109	29	26,6%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							83	20	24,1%			
69 Osobní a provozní služby	157	24	15,3%	40	8	20,0%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							83	19	22,9%	36	3	8,3%
78 Obecné odborná příprava							218	20	9,2%			
82 Umění a užité umění	14	0	0,0%	32	6	18,8%	115	22	19,1%			
Gymnaziální vzdělání - K							1241	59	4,8%			

Jihomoravský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	3167	710	22,4%	1534	355	23,1%	4788	644	13,5%	598	65	10,9%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							25	7	28,0%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	668	139	20,8%	131	21	16,0%	316	38	12,0%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	235	48	20,4%	340	58	17,1%	443	58	13,1%	30	1	3,3%
28 Technická chemie a chemie silikátů							47	6	12,8%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	168	35	20,8%				69	14	20,3%	19	3	15,8%
31 Textilní výroba a oděvnictví	28	7	25,0%	32	6	18,8%	41	5	12,2%	13	3	23,1%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	1	0	0,0%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	191	45	23,6%	22	9	40,9%	8	4	50,0%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	58	7	12,1%	58	8	13,8%	21	6	28,6%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	331	96	29,0%	17	1	5,9%	241	41	17,0%			
37 Doprava a spoje	26	3	11,5%	52	8	15,4%	64	6	9,4%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				130	26	20,0%						
41 Zemědělství a lesnictví	314	59	18,8%	26	4	15,4%	166	47	28,3%			
43 Veterinářství a veterinární prevence							38	6	15,8%			
53 Zdravotnictví	14	3	21,4%				506	33	6,5%	201	13	6,5%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				48	6	12,5%	919	127	13,8%	73	8	11,0%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				384	120	31,3%	184	32	17,4%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	607	151	24,9%	72	22	30,6%	328	66	20,1%			
66 Obchod	170	42	24,7%	71	28	39,4%	18	2	11,1%			
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							52	8	15,4%	151	16	10,6%
69 Osobní a provozní služby	334	69	20,7%	131	35	26,7%	6	1	16,7%			
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							54	2	3,7%	22	5	22,7%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							289	36	12,5%	58	10	17,2%
78 Obecně odborná příprava							790	84	10,6%			
82 Umění a užité umění	22	6	27,3%	20	3	15,0%	163	15	9,2%	31	4	12,9%
Gymnaziální vzdělání - K							3177	109	3,4%			

Olomoucký kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1914	380	19,9%	1056	221	20,9%	2323	332	14,3%	217	22	10,1%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							21	3	14,3%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	527	61	11,6%	223	19	8,5%	202	28	13,9%	17	1	5,9%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	131	14	10,7%	75	9	12,0%	392	38	9,7%	81	12	14,8%
28 Technická chemie a chemie silikátů	3	1	33,3%	21	2	9,5%	26	3	11,5%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	85	22	25,9%				43	6	14,0%			
31 Textilní výroba a oděvnictví	26	6	23,1%	6	2	33,3%	46	8	17,4%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	8	4	50,0%									
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	98	33	33,7%	15	3	20,0%	32	6	18,8%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	4	0	0,0%	79	11	13,9%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	164	44	26,8%	26	8	30,8%	94	41	43,6%			
37 Doprava a spoje							48	5	10,4%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				51	3	5,9%	24	7	29,2%			
41 Zemědělství a lesnictví	191	41	21,5%	11	2	18,2%	162	16	9,9%			
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví							264	30	11,4%	55	2	3,6%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				9	0	0,0%	276	55	19,9%	22	5	22,7%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				356	115	32,3%	50	7	14,0%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	354	104	29,4%	22	9	40,9%	229	34	14,8%			
66 Obchod	154	28	18,2%	114	25	21,9%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							43	13	30,2%			
69 Osobní a provozní služby	160	22	13,8%	23	6	26,1%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							15	4	26,7%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							115	8	7,0%	42	2	4,8%
78 Obecně odborná příprava							200	10	5,0%			
82 Umění a užité umění	9	0	0,0%	25	6	24,0%	41	10	24,4%			
Gymnaziální vzdělání - K							1447	59	4,1%			

Zlínský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	1482	302	20,4%	1173	272	23,2%	2495	291	11,7%	196	31	15,8%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							47	12	25,5%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství												
23 Strojírenství a strojírenská výroba	327	49	15,0%	259	42	16,2%	160	16	10,0%			
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	117	16	13,7%	178	36	20,2%	245	29	11,8%			
28 Technická chemie a chemie silikátů	7	0	0,0%	16	6	37,5%	22	2	9,1%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	102	20	19,6%				24	3	12,5%	12	2	16,7%
31 Textilní výroba a oděvnictví	13	3	23,1%				30	9	30,0%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů							44	12	27,3%			
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	72	14	19,4%	43	17	39,5%	16	6	37,5%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	31	4	12,9%	28	7	25,0%						
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	110	38	34,5%				80	18	22,5%			
37 Doprava a spoje												
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				24	6	25,0%						
41 Zemědělství a lesnictví	129	26	20,2%				37	7	18,9%			
43 Veterinářství a veterinární prevence							84	7	8,3%			
53 Zdravotnictví							134	8	6,0%	21	1	4,8%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa				22	1	4,5%	587	61	10,4%	60	14	23,3%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				302	72	23,8%	149	24	16,1%			
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	355	83	23,4%	105	24	22,9%	173	18	10,4%	12	0	0,0%
66 Obchod	61	16	26,2%	85	28	32,9%						
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							106	13	12,3%			
69 Osobní a provozní služby	145	22	15,2%	29	12	41,4%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							30	3	10,0%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							143	5	3,5%	53	7	13,2%
78 Obecně odborná příprava							306	27	8,8%			
82 Umění a užité umění	13	8	61,5%	82	21	25,6%	78	11	14,1%	38	7	18,4%
Gymnaziální vzdělání - K							1376	45	3,3%			

Moravskoslezský kraj	Střední vzdělání s výučním listem - E, H			Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem - L/0; Nástavbové vzdělání - L/5			Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M			Vyšší odborné vzdělání - N		
	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ	Abs10	NZ	mNZ
duben 2011												
Celkem	3597	789	21,9%	1852	370	20,0%	5611	825	14,7%	344	55	16,0%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí							74	11	14,9%			
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství	14	1	7,1%	35	1	2,9%	26	2	7,7%			
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1022	150	14,7%	258	32	12,4%	346	54	15,6%	6	2	33,3%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	244	30	12,3%	349	61	17,5%	571	60	10,5%			
28 Technická chemie a chemie silikátů				5	0	0,0%	56	2	3,6%			
29 Potravinářství a potravinářská chemie	187	58	31,0%									
31 Textilní výroba a oděvnictví	19	4	21,1%	32	6	18,8%	44	8	18,2%			
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů												
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	184	36	19,6%	50	12	24,0%	33	6	18,2%			
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	25	3	12,0%				15	2	13,3%			
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	289	79	27,3%	24	5	20,8%	309	40	12,9%			
37 Doprava a spoje	8	1	12,5%	24	6	25,0%	105	28	26,7%			
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory				83	10	12,0%	27	4	14,8%			
41 Zemědělství a lesnictví	203	45	22,2%	15	3	20,0%	174	30	17,2%	26	8	30,8%
43 Veterinářství a veterinární prevence												
53 Zdravotnictví	35	9	25,7%				331	49	14,8%	25	4	16,0%
61 Filozofie, teologie												
63 Ekonomika a administrativa							977	142	14,5%	32	9	28,1%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích				355	97	27,3%	402	65	16,2%	11	2	18,2%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	819	228	27,8%	240	44	18,3%	526	100	19,0%	164	18	11,0%
66 Obchod	259	69	26,6%	242	61	25,2%				18	2	11,1%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost							230	47	20,4%	16	1	6,3%
69 Osobní a provozní služby	289	76	26,3%	116	28	24,1%						
72 Publicistika, knihovnictví a informatika							33	8	24,2%			
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče							272	51	18,8%	46	9	19,6%
78 Obecně odborná příprava							923	93	10,1%			
82 Umění a užité umění				24	4	16,7%	137	23	16,8%			
Gymnaziální vzdělání - K							3125	113	3,6%			